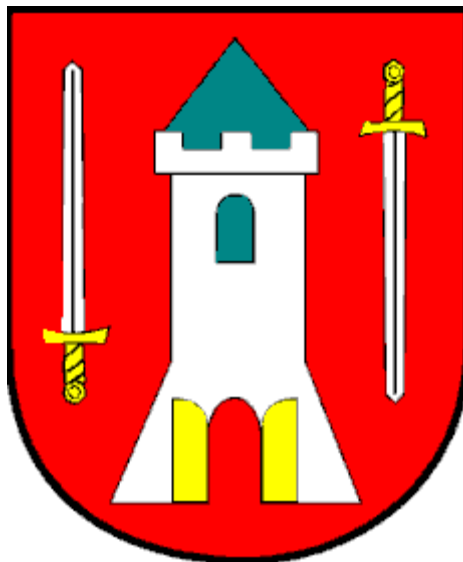

Załącznik do Uchwały nr XI/85/2019
Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą
z dnia 29 sierpnia 2019 r.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023

AKTUALIZACJA LIPIEC 2019

Nowe Miasto nad Pilicą 2019

opracowany przez:

Urząd Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą

przy współpracy:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik

26-200 Końskie ul. Polna 72

tel./fax: 41 372 49 75

e-mail: basz@post.pl

www.basz.pl

Spis treści

WSTĘP.....	5
Podstawa opracowania.....	6
Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	6
PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	8
DIAGNOZA ZRÓŻNICOWANIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH W SKALI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	11
3.1. Założenia delimitacji zjawisk kryzysowych w gminie.....	11
3.2. Analiza kluczowych danych społecznych.....	14
3.3. Analiza kluczowych danych gospodarczych.....	22
3.4. Analiza kluczowych danych środowiskowych.....	24
3.5. Analiza kluczowych danych przestrzennych i technicznych.....	26
3.6. Synteza diagnozy i uwarunkowań gminy Nowe Miasto Nad Pilicą na podstawie przeprowadzonej delimitacji.....	29
3.7. Problemy gminy Nowe Miasto nad Pilicą według opinii społecznej - konsultacje społeczne.....	31
3.8. Analiza SWOT.....	32
ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ - WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI.....	37
4.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - delimitacja.....	37
4.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	38
DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	41
5.1. Opis obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą.....	41
5.2. Diagnoza sfery społecznej obszaru rewitalizacji.....	42
5.3. Diagnoza sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji.....	52
5.4. Diagnoza sfery środowiskowej.....	54
5.5. Diagnoza sfery przestrzennej i technicznej.....	59
5.6. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych.....	69
5.7. Potencjał obszaru rewitalizacji.....	70
OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	70
PLAN LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	78
6.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	78
6.2. Cele "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023".....	79
6.3. Kierunki realizacji celów "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023".....	82
PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	83
7.1. Główne projekty rewitalizacyjne.....	85
7.2. Rozmieszczenie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji.....	110
7.3. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	112
MECHANIZM ZAPEWNIANIA KOMPLEMENTARNOŚCI.....	114
RAMY FINANSOWE REALIZACJI PROJEKTÓW PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	118
SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	119
10.1. Uwarunkowania prawne.....	119
10.2. Uwarunkowania instytucjonalno-organizacyjne.....	119
10.3. System realizacji LPR.....	120
10.4. Realizacja rzeczowa i finansowa.....	121
10.5. Wytyczne w zakresie mieszkalnictwa.....	122
10.6. Ocena oddziaływania na środowisko.....	123
10.7. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji przewidzianych w LPR.....	124
SYSTEM MONITOROWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	126
KOMUNIKACJA SPOŁECZNA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ.....	128
12.1. Mechanizm włączenia interesariuszy w procesy rewitalizacji.....	128
12.2. Partycypacja społeczna.....	130

12.3. Działania informacyjno-promocyjne LPR.....	133
SPISY.....	134
Załączniki.....	134
Spis tabel.....	134
Spis wykresów.....	134
Spis rysunków.....	135

WSTĘP

Głównym celem realizacji "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" (dalej LPR) jest wyprowadzenie wydzielonego obszaru gminy ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację oraz stworzenie odpowiednich warunków dla dalszego rozwoju.

Dla niniejszego opracowania przyjęto definicję rewitalizacji - według "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. - która rozumiana jest jako: "Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązanie wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe) integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością."

Inne pojęcia wprowadzone w niniejszym opracowaniu dotyczą pojęć:

- stan kryzysowy - stan, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, które występują wspólnie z co najmniej jedną ze sfer: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną lub techniczną,
- obszar zdegradowany - obszar, w którym zidentyfikowano stan kryzysowy,
- obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Teren nie może obejmować obszarów powyżej 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkałym przez więcej niż 30% mieszkańców gminy,
- projekt rewitalizacyjny – projekt (wg. art. 2 ust. 18 z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju), zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów lub powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji.

Rewitalizacja według przyjętej koncepcji zakłada przeprowadzenie kompleksowej diagnozy gminy w podziale na określone jednostki - dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą wprowadzono podział na miasto (zawierające 3 Osiedla) oraz sołectwa, sformułowanie wizji, celów i kierunków realizowanych działań oraz wyznaczanie realnych projektów i przedsięwzięć, koordynację prowadzonych działań oraz monitorowanie ich skuteczności.

Kluczowym warunkiem powodzenia w realizacji programu rewitalizacji jest uzyskanie porozumienia przedstawicieli różnych środowisk zaangażowanych w proces jego tworzenia. Wymagana jest ścisła współpraca pomiędzy różnymi działaniami podejmowanymi w Urzędzie Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą z jednostkami podległymi, a także z partnerami społeczno-gospodarczymi oraz prywatnymi. Rewitalizacja jest szansą rozwoju i promocji dla wszystkich podmiotów, organizacji partycypujących w programie.

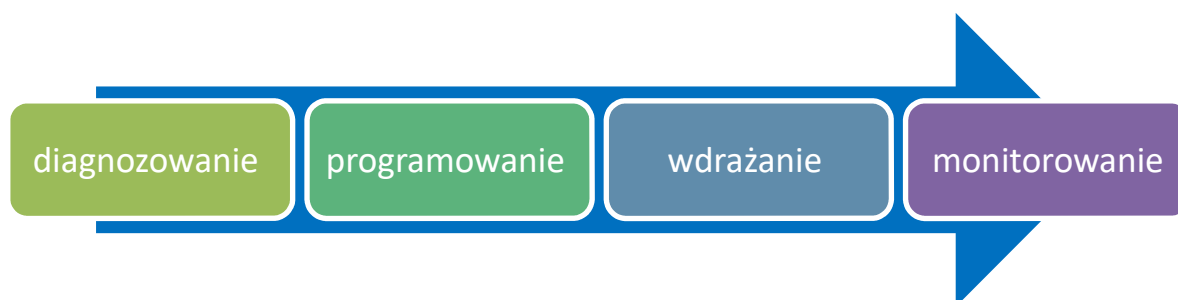
Podstawa opracowania

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383)
- Obwieszczenie Ministra Rozwoju z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy de minimis przez fundusze rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. 2016, poz. 1144)
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016)
- Krajowa Polityka Miejska 2032, Warszawa 2015 r.
- Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014 r.
- instrukcja przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego
- obowiązujące lokalne dokumenty planistyczne i strategiczne gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji

"Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018 - 2023" opracowany został na podstawie „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministra Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016).

Rysunek 1. Przyjęty dla opracowania proces prac dotyczących rewitalizacji

Opracowanie diagnozy zjawisk społecznych, ekonomicznych, technicznych, przestrzennych i środowiskowych gminy Nowe Miasto nad Pilicą wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji inicjuje działania związane z rewitalizacją na terenie gminy. Celem diagnozy jest wskazanie, za pomocą zobiektywizowanych metod i wskaźników, tej części gminy, która charakteryzuje się szczególnie intensywną koncentracją szeregu niekorzystnych zjawisk.

Na wstępnym etapie prac diagnostycznych przyjęto założenie, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe zachować podział gminy na poszczególne sołectwa (lub połączone sołectwa) oraz podział miasta na 3 osiedla, jako najbardziej naturalny i najlepiej służący badaniu zróżnicowania wewnątrzgminnego. Jest to także podział zgodny z założeniem, że działania rewitalizacyjne powinny dotyczyć obszarów spójnych przestrzennie, gdzie problemy będą mogły być rozwiązane kompleksowo.

Diagnoza aktualnego stanu gminy została opracowana na podstawie dostępnych informacji, dokumentów i opracowań o charakterze diagnostycznym i strategicznym oraz na podstawie zebranych danych statystycznych na potrzeby niniejszego dokumentu. Dane pozyskiwane były ze źródeł statystycznych tj.: Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>) oraz w oparciu o szczegółowe informacje instytucji: poszczególnych referatów Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy w Nowym Mieście nad Pilicą, Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu, Posterunku Policji w Nowym Mieście nad Pilicą i innych. Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem budowy listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do sołectwa. Weryfikacja wskaźników objęła następujące elementy:

- poprawność metodologiczną - wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny dany problem, powinien być łatwy w odbiorze, łatwo weryfikowalny, powinien również różnicować przestrzeń gminy i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi,
- poprawność przestrzenną - wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż gmina, w tym przypadku do osiedla lub sołectwa.

Dla każdej ze sfer oddziaływań przeprowadzono weryfikację wskaźnikową, syntezę głównych zagrożeń i problemów oraz wykazanie obszarów (osiedli lub sołectw) kryzysowych. Przeprowadzono zsumowanie wskaźników i przyjętych założeń w stosunku do każdego osiedla lub sołectwa i dla każdego zagadnienia. Kolejnym etapem było sporządzenie opisu obszaru rewitalizacji, a następnie określono wizję oraz koncepcję wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego. Na tej bazie przeprowadzono analizę i wybór działań rewitalizacyjnych oraz określenie sposobów i warunków ich realizacji, w tym określenie źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE NOWE MIASTO NAD PILICĄ

Gmina Nowe Miasto nad Pilicą położona jest w centralnej części Polski, w południowo-zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grójeckim, przy granicy z województwem łódzkim.

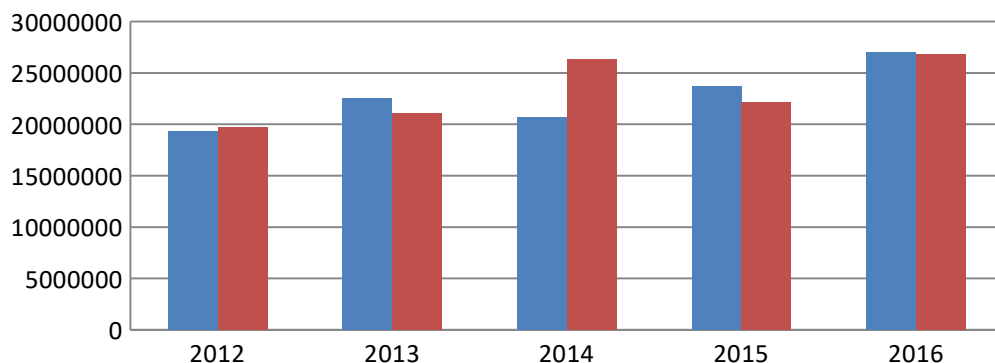
Rysunek 2. Położenie administracyjne Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w powiecie grójeckim (www.gminy.pl)

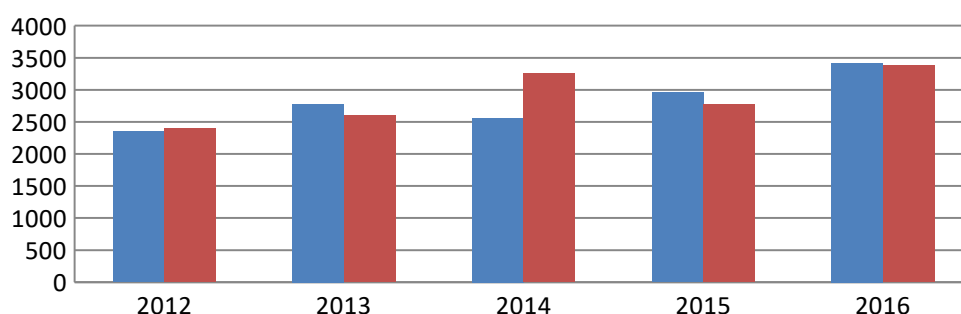
Gmina Nowe Miasto nad Pilicą stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez jej mieszkańców, zarządzaną przez Radę Miejską. Burmistrz Miasta i Gminy jest jednoosobowym organem wykonawczym Gminy.

Jednostką administracyjną jest Urząd Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą, który zarządza jednostkami podległymi i wykonuje zadania gminy wynikające z ustawy, zadania zlecone z zakresu działań organów administracji rządowej, zadania wynikające z porozumień zawartych pomiędzy gminą a jednostkami samorządu terytorialnego oraz inne zadania określone statutem, uchwałami Rady Miejskiej oraz zarządzeniami Burmistrza Miasta i Gminy. Zadania te realizowane są poprzez poszczególne referaty lub samodzielne stanowiska pracy utworzone w Urzędzie.

Wykres 1. Dochody i wydatki ogólne budżetu Gminy w latach 2012-2016 (GUS, 2012-2016)

Wykres 2. Dochody i wydatki budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2012-2016 (GUS, 2012-2016)

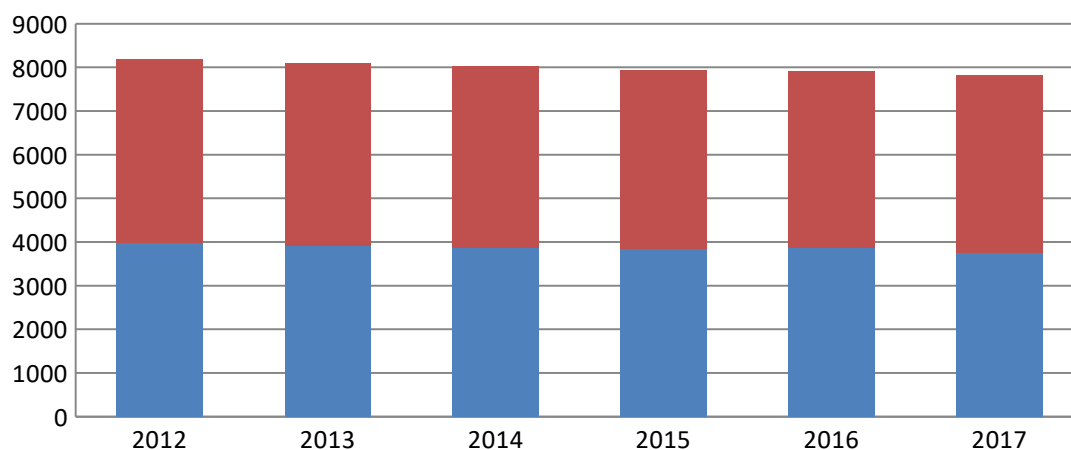

Powierzchnia gminy ogółem wynosi 15856 ha, z czego powierzchnia samego miasta to 1125 ha. Obszar gminy stanowi 12,5% powierzchni powiatu grójeckiego i 0,45% województwa mazowieckiego. Obszar wiejski gminy podzielony jest na 28 sołectw, a obszar miasta na trzy osiedla.

Według ewidencji ludności (dane UMiG Nowe Miasto nad Pilicą, stan na koniec 2017 r.) na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą zamieszkuje ogółem 7808 osoby, w tym:

- miasto Nowe Miasto nad Pilicą zamieszkuje 3749 osoby, ze wskaźnikiem koncentracji ludności na poziomie 333,24 osoby/km²,
- obszar wiejski gminy zamieszkuje 4059 osób, ze wskaźnikiem koncentracji ludności 27,55 osób/km².

Wykres 3. Struktura liczby ludności w latach 2012-2017 na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą (GUS, 2012-2016, UMiG Nowe Miasto nad Pilicą - 2017)

Ludność Gminy Nowe Miasto nad Pilicą stanowi ponad 8% liczby mieszkańców powiatu grójeckiego oraz około 0,1% liczby mieszkańców województwa mazowieckiego. Stopień koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach gminy jest nierównomierny i wynika głównie z wielkości obszaru jednostki osadniczej, jej położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu.

Sfera działalności gospodarczej w gminie reprezentowana jest głównie przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Według danych UMiG Nowe Miasto nad Pilicą w 2017 r. zarejestrowanych było 406 podmiotów gospodarczych, z czego blisko 97% stanowiły podmioty sektora prywatnego. Wiodąca rola w gospodarce lokalnej przypada sektorowi usług. Na terenie gminy podmioty gospodarcze prowadzą działalność w zakresie: produkcyjnym, gastronomicznym, budowlano-remontowym, handlowym, usług transportowych. Największymi przedsiębiorstwami na terenie gminy są: Zakład Tworzyw Sztucznych UNIPLAST, DITTA SERIA, FOLWARK, Piekarnia – Cukiernia Smoleń, Nowostal.

Gmina Nowe Miasto nad Pilicą ma charakter rolniczy, jednak w porównaniu do pozostałych gmin powiatu grójeckiego są tu najmniej korzystne warunki do upraw rolnych, szczególnie sadownictwa. Na obszarze gminy dominują gleby pseudobielicowe i bielicowe z rzędu bielicoziemnych, o średnich wartościach użytkowych, wytworzone z glin piaszczystych, piasków słabogliniastych i gliniastych oraz na glinach lekkich. Grunty orne to w większości gleby klas bonitacyjnych IVb, V i VI.

Gmina posiada korzystny układ komunikacyjny, krzyżują się drogi z Warszawy do Końskich i Kielc, z Tomaszowa Mazowieckiego, Łodzi i Rawy Mazowieckiej do Radomia. Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie: 728 relacji Grójec- Końskie oraz 707 relacji Nowe Miasto- Rawa Mazowiecka. Przez zachodni skraj gminy przebiega Centralna Magistrała Kolejowa łącząca Wybrzeże i Warszawę ze Śląskiem.

Według klasyfikacji fizyczno - geograficznej Polski (J. Kondrackiego), obszar gminy znajduje się w obrębie dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Rawskiej i Doliny Białobrzesckiej. Jednostki te należą do makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich stanowiących region przejściowy pomiędzy Niziną Środkowopolską a Wyżyną Małopolską.

Pod względem zasobności w wody powierzchniowe obszar Gminy Nowe Miasto nad Pilicą leży w całości w zlewni rzeki Pilicy, stanowiącej fragment dorzecza Wisły. Głównymi elementami sieci hydrograficznej gminy jest rzeka Pilica i jej główne dopływy: Rokitna, Lubieńka i Drzewiczka. Pod względem zasobności w wody podziemne w południowej części gminy użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędu i jury. Północna część gminy położona jest w zasięgu GZWP 215 Subniecka Warszawska (trzeciorzędowy zbiornik wodonośny).

Obecność elementów środowiska naturalnego o wysokiej wartości przyrodniczej zdecydowała o ustanowieniu na obszarze gminy obszarowych i indywidualnych form ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy (PLH140016),
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Pilicy (PLB140003),
- 14 pomników przyrody ożywionej.

W strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy wyróżnia się podstawowe elementy zainwestowania z przewagą funkcji: mieszkaniowo – usługowych (zwłaszcza teren miasta), rolniczych, rekreacyjnych i komunikacyjnych. Znaczne powierzchnie obejmują grunty rolne,

co jest zgodne z rolniczym charakterem tego obszaru, duże powierzchniowo obszary zajmują lasy i grunty leśne.

W gminie wyróżniają się typy zabudowy odpowiadające przeznaczeniu terenu, czyli: zabudowa zagrodowa charakterystyczna dla miejscowości o funkcji rolniczej, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (występująca w niewielkich zespołach) oraz zabudowa małomiasteczkowa i wielorodzinna (skoncentrowane na terenie miasta).

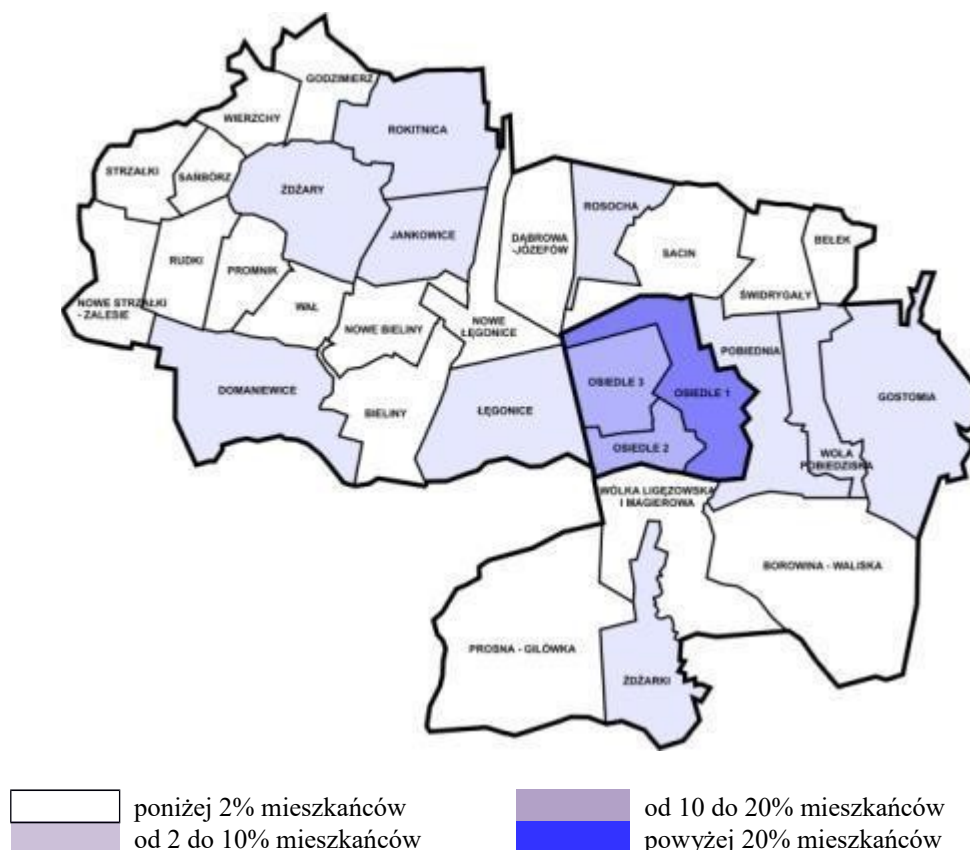
Stan zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną w gminie jest rozmaity: sieć energetyczną posiada cały obszar, sieci wodociągowej brakuje w kilku mniejszych miejscowościach, sieć kanalizacyjna obsługuje tylko miasto. Obszar gminy nie posiada sieci gazowej.

10.	Łęgonice	26.	Wólka Ligęzowska i Magierowa
11.	Nowe Łęgonice	27.	Żdżarki
12.	Pobiedna	28.	Żdżary
13.	Promnik	29.	Nowe Miasto - Osiedle Nr 1
14.	Prosna - Gilówka	30.	Nowe Miasto - Osiedle Nr 2
15.	Rokitnica	31.	Nowe Miasto - Osiedle Nr 3
16.	Rosocha		

Tabela 2. Podstawowe dane o jednostkach ewidencyjnych na terenie gminy (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.

Jednostka ewiden- cyjna	Liczba ludności (osoby)	Procent mieszkań- ców jednostki w stosunku do mieszkańców gmi- ny (%)	Powierzchnia jed- nostki (ha)	Liczba budynków mieszkalnych (sztuki)
Bełek	79	1,01	202	26
Bieliny	144	1,84	529	71
Nowe Bieliny	78	1,00	363	26
Borowina- Waliska	106	1,36	1255	30
Dąbrowa - Józefów	117	1,50	485	41
Domaniewice	356	4,56	843	111
Godzimierz	102	1,31	321	37
Gostomia	170	2,18	1079	99
Jankowice	168	2,15	396	53
Łęgonice	317	4,06	772	117
Nowe Łęgonice	123	1,58	356	38
Pobiedna	287	3,68	580	135
Promnik	77	0,99	282	27
Prosna - Gilówka	43	0,55	1292	31
Rokitnica	217	2,78	698	63
Rosocha	200	2,56	342	71
Rudki	129	1,65	329	63
Sacin	154	1,97	586	54
Sańbórz	54	0,69	172	22
Strzałki	67	0,86	294	28
Nowe Strzałki - Za- lesie	132	1,69	425	53
Świdrygały	118	1,51	338	36
Wał	129	1,65	261	36
Wierzchy	34	0,44	255	24
Wola Pobiedzńska	120	1,54	347	66
Wólka Ligęzowska i Magierowa	72	0,92	739	39
Żdżarki	144	1,84	523	47
Żdżary	322	4,12	667	101
Nowe Miasto - Osiedle Nr 1	1950	24,97	550	464
Nowe Miasto - Osiedle Nr 2	856	10,96	214	876
Nowe Miasto - Osiedle Nr 3	943	12,08	361	16
Razem	7808	100	15856	2901

Rysunek 4. Procentowe rozmieszczenie ludności na terenie gminy (mapa poglądowa, opracowanie własne)

W wyliczeniach wskaźnikowych dla poszczególnych jednostek ewidencyjnych, z uwagi na podział możliwych do uzyskania danych, przyjęto że na terenie miasta do obszaru Osiedla nr 1 zaliczono dane dla ulic granicznych jednostki tj. ul. Mostowej i Kolejowej.

Na potrzeby opracowania "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" starano się wyselekcjonować zjawiska negatywne występujące na terenie gminy, które przekładają się na obecny stan obszaru wymagającego wsparcia.

Wybrano ogółem 12 reprezentatywnych wskaźników dla poszczególnych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-technicznej. W opisie każdego wskaźnika zawarto informacje o źródle danych wyjściowych, które przedstawiają stan na 31 grudnia 2017 roku.

Dla ujednolicenia wartości dane statystyczne przeliczane były na:

- 100 mieszkańców danej jednostki ewidencyjnej lub 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (w stosunku do większości wyliczanych wskaźników),
- 100 budynków mieszkalnych (w przypadku wskaźników środowiskowych).
- 100 ha (dla wybranych wskaźników przestrzennych)

W stosunku do każdego wskaźnika została wyliczona średnia wartość dla gminy, czyli wskaźnik referencyjny, poniżej lub powyżej którego należało uznać stan kryzysowy w danej jednostce ewidencyjnej.

Wyliczenia wskaźników każdorazowo przedstawione zostały w tabelach, z zaznaczeniem kolorystycznym stanu kryzysowego. Ponadto wskaźniki zostały przedstawione graficznie na mapach poglądowych z zastosowaniem gradacji kolorystycznej dla rozszerzenia diagnozowania konkretnych zjawisk.

Podsumowanie diagnozy zróżnicowania zjawisk kryzysowych w skali gminy Nowe Miasto nad Pilicą przedstawione zostało na mapie poglądowej, gdzie nałożone zostały na siebie poszczególne warstwy diagnozowanych zjawisk.

3.2. Analiza kluczowych danych społecznych

W sferze społecznej, która jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego, analizie poddano zjawiska: sytuacji demograficznej, bezrobocia, pomocy społecznej oraz bezpieczeństwa na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą. Zjawiska zilustrowano na podstawie 6 reprezentatywnych wskaźników.

Za kluczowe wskaźniki społeczne uznano:

- Wskaźnik obciążenia demograficznego - liczba osób w wieku pozaprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców (dane: UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą),
- Wskaźnik udziału osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (dane: liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grójcu),
- Wskaźnik udziału osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (dane: liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grójcu),
- Wskaźnik udziału osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (dane: liczba osób korzystających z pomocy M-GOPS w Nowym Mieście nad Pilicą),
- Wskaźnik udziału osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa (na 100 mieszkańców (dane: liczba osób korzystających z pomocy M-GOPS w Nowym Mieście nad Pilicą z powodu ubóstwa),
- Wskaźnik bezpieczeństwa - liczba przestępstw i interwencji domowych na 100 mieszkańców (dane: liczba przestępstw i interwencji domowych odnotowanych przez Posterunek Policji w Nowym Mieście nad Pilicą).

Tabela 3. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery społecznej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą, PUP Grójec, M-GOPS Nowe Miasto nad Pilicą, PP Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.

L.p.	Jednostka ewidencyjna	Wskaźnik					
		liczba osób w wieku pozaprodukcyjnym na 100 mieszkańców	liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	liczba osób korzystających z pomocy MGOPS na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z MGOPS z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	liczba przestępstw i interwencji domowych na 100 mieszkańców
1.	Bełek	54,43	0,00	0,00	8,86	8,86	0,00
2.	Bieliny	45,14	0,00	0,00	11,81	9,72	1,39
3.	Nowe Bieliny	33,33	1,92	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Borowina - Waliska	41,51	0,00	0,00	11,32	11,32	0,00
5.	Dąbrowa - Józefów	41,88	0,00	0,00	5,98	0,00	1,71
6.	Domaniewice	36,80	0,89	0,89	7,58	5,34	0,28
7.	Godzimierz	41,18	1,67	1,67	4,90	0,00	0,00
8.	Gostomia	34,71	0,90	0,90	3,53	3,53	1,18
9.	Jankowice	42,86	0,00	0,00	5,95	3,57	0,60
10.	Łęgonice	40,69	1,60	0,00	1,89	0,32	0,00
11.	Nowe Łęgonice	37,40	1,30	0,00	6,50	4,88	1,63
12.	Pobiedna	38,68	0,57	0,00	2,79	0,70	0,00
13.	Promnik	28,57	0,00	0,00	0,00	0,00	2,60

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023

14.	Prosna - Gilówka	44,19	4,17	0,00	4,65	0,00	6,98
15.	Rokitnica	41,47	2,36	0,79	2,76	0,00	3,23
16.	Rosocha	36,50	3,94	0,00	9,00	6,00	0,50
17.	Rudki	38,76	1,27	0,00	1,55	0,00	0,78
18.	Sacin	38,31	1,05	0,00	3,25	0,00	0,65
19.	Sańbórz	31,48	0,00	0,00	9,26	9,26	0,00
20.	Strzałki	47,76	2,86	2,86	7,46	0,00	0,00
21.	Nowe Strzałki - Zalesie	39,39	3,75	0,00	0,00	0,00	0,00
22.	Świdrygały	38,14	1,37	1,37	4,24	0,00	0,85
23.	Wał	34,88	0,00	0,00	3,88	3,88	0,00
24.	Wierzchy	35,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Wola Pobiedzńska	42,50	7,25	4,35	3,33	3,33	0,00
26.	Wólka Ligęzowska i Magierowa	41,67	2,38	2,38	6,94	6,94	2,78
27.	Żdżarki	35,42	0,00	0,00	0,00	0,00	2,08
28.	Żdżary	41,61	1,06	0,53	3,73	1,55	0,93
29.	Nowe Miasto - Osiedle Nr 1	45,38	3,76	1,41	6,46	4,10	3,49
30.	Nowe Miasto - Osiedle Nr 2	23,71	3,52	1,53	2,34	1,17	1,99
31.	Nowe Miasto - Osiedle Nr 3	44,22	0,00	0,00	4,45	2,23	2,65
Średnia dla gminy - wskaźnik re-		39,75	2,07	0,79	4,80	2,54	1,84

ferencyjny						
-------------------	--	--	--	--	--	--

 Zaznaczenie w tabeli kolorem oznacza jednostki ewidencyjne, w których wskaźnik odbiega od wartości średniej dla całości gminy

Tabela 4. Zmiany stanu bezrobocia w gminie Nowe Miasto Nad Pilicą (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu)

	2015	2016	2017
BEZROBOTNI OGÓŁEM	175	136	97
STRUKTURA BEZROBOTNYCH:			
- kobiety	62	64	44
- mężczyźni	113	59	53
- z prawem do zasiłku	20	18	19
- bez kwalifikacji zawodowych	55	38	33
- bez doświadczenia zawodowego	55	35	24
- cudzoziemcy	0	0	0
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym:	144	115	81
- osoby do 30 roku życia	55	31	17
- w tym osoby do 25 roku życia	27	18	8
- długotrwale bezrobotni	95	58	37
- powyżej 50 roku życia	60	55	38
- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	8	10	16
- posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0	0	2
- niepełnosprawni	4	5	5

Z danych udostępnianych przez Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu wynika spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą. Wyraźny wzrost występuje w kategorii osób bezrobotnych, posiadających co najmniej jedno dziecko.

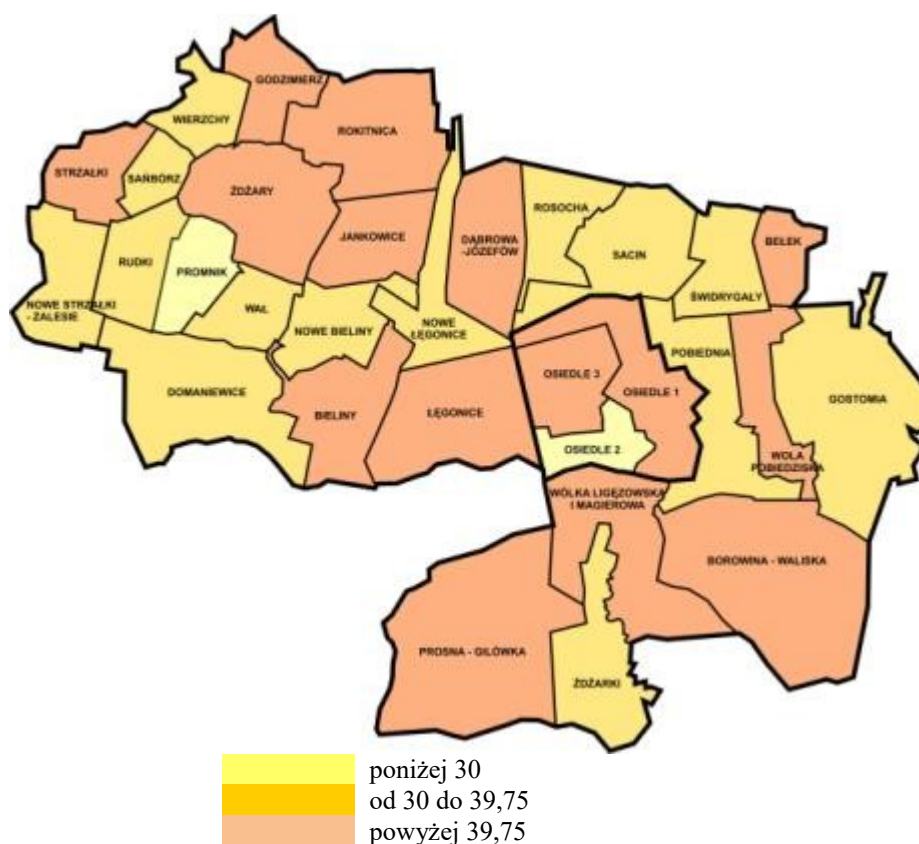
Tabela 5. Zmiany stanu korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w gminie Nowe Miasto Nad Pilicą (dane M-GOPS w Nowym Mieście nad Pilicą)

	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych pomocą MGOPS ogółem	171	131	127
Liczba osób objętych pomocą MGOPS ogółem	498	400	363
z powodu: ubóstwa	315	257	207
Potrzeby ochrony macierzyństwa	180	159	145
bezrobocia	192	154	122
Długotrwałej lub ciężkiej choroby	160	131	121
alkoholizm	136	110	110
Dożywianie - szkoły	116	104	98
Dożywianie dorośli	162	138	113
Wydatki na pomoc społeczną ogółem (zł)	353343	341993	321825

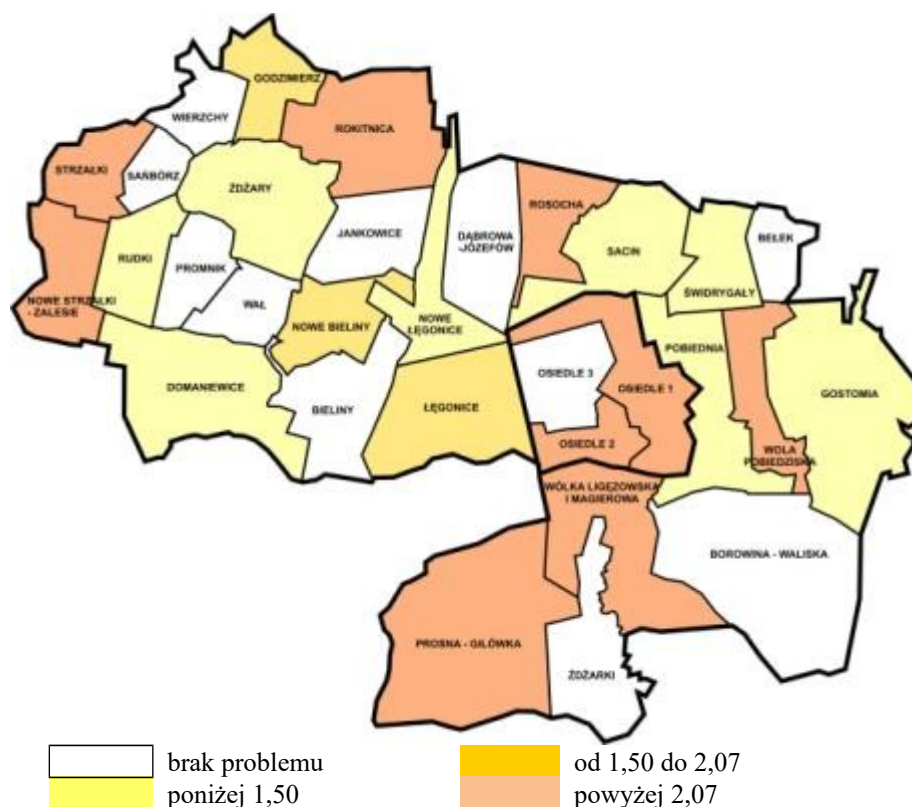
Wprowadzony w 2016 roku „Program 500+” ma znaczący wpływ na poprawę sytuacji finansowej rodziny i możliwość zaspokojenia jej potrzeb. Świadczenie wychowawcze jest bardzo ważną częścią domowego budżetu, a szczególnie odczuwają to rodziny wielodzietne. W wyniku realizacji tego świadczenia około 40 rodzin zrezygnowało z pomocy społecznej w MGOPS. Klienci sami także rezygnują z pomocy społecznej np. w formie dożywiania dzieci w szkole, gdyż jak twierdzą mają środki finansowe na opłacenie posiłków. Duże znaczenie na spadek osób korzystających z pomocy społecznej ma też zmiana stawki płacy minimalnej, co się wiąże z przekroczeniem kryterium dochodowego, które jest dość niskie w pomocy społecznej. „Statystyczna” poprawa wskaźników, związanych ze świadczeniem pomocy społecznej, wynika w głównej mierze z pomocy państwa i nie jest efektem wychodzenia rodzin z sytuacji kryzysowej. Wśród części świadczeniobiorców dominuje postawa: „nie muszę nic robić, bo wsparcie od państwa mi się należy”.

Na przestrzeni lat można zaobserwować na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, osób starszych. Koncentracja osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Nowego Miasta nad Pilicą świadczy o konieczności przystosowania infrastruktury miejskiej w dwóch aspektach : w pierwszej kolejności zmiany powinny dotyczyć infrastruktury społecznej i kulturalnej w celu dostosowania oferty i usług do potrzeb ludzi starszych, zmiany powinny dotyczyć również infrastruktury technicznej i drogowej, która umożliwi swobodne korzystanie z niej osobom starszym i niepełnosprawnym. Wobec zachodzących zmian zasadnym jest utworzenie miejsca umożliwiającego pobyt i integrację i aktywizację osób starszych co będzie miało wpływ na poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu osób niepełnosprawnych.

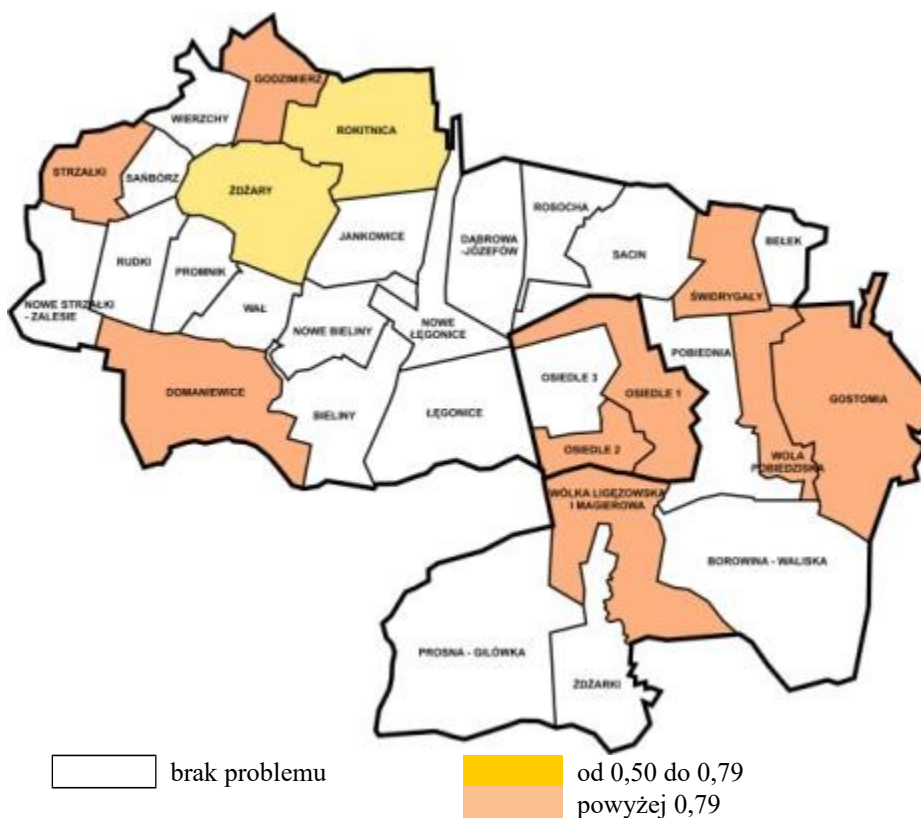
Rysunek 5. Liczba osób w wieku pozaprodukcyjnym na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne)

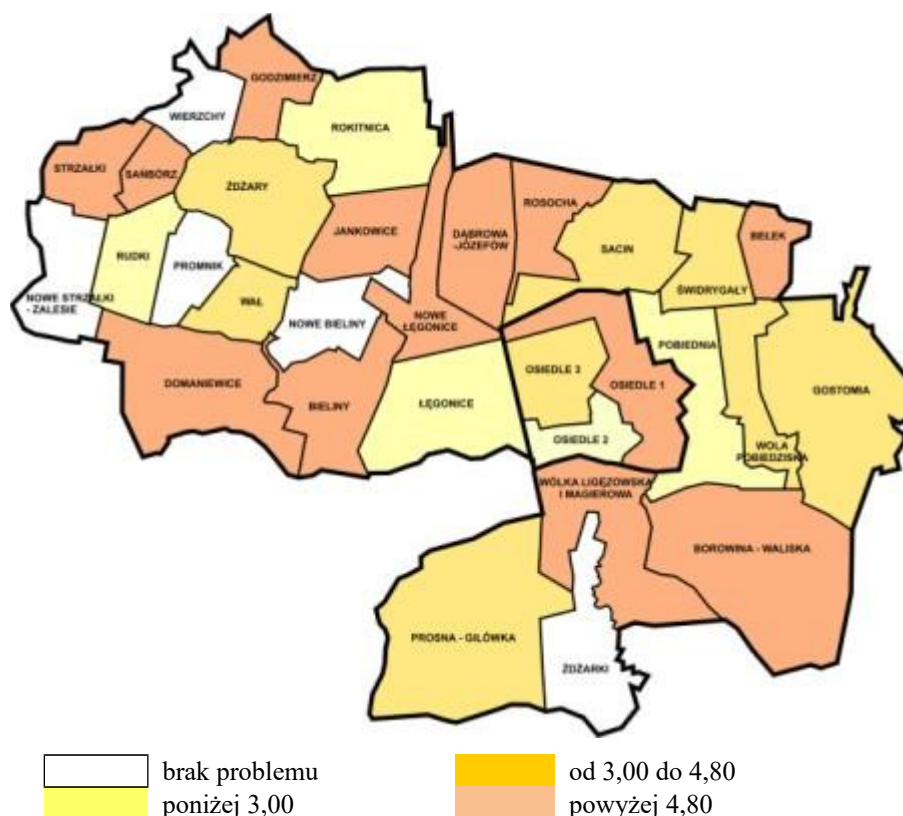
Rysunek 6. Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne)

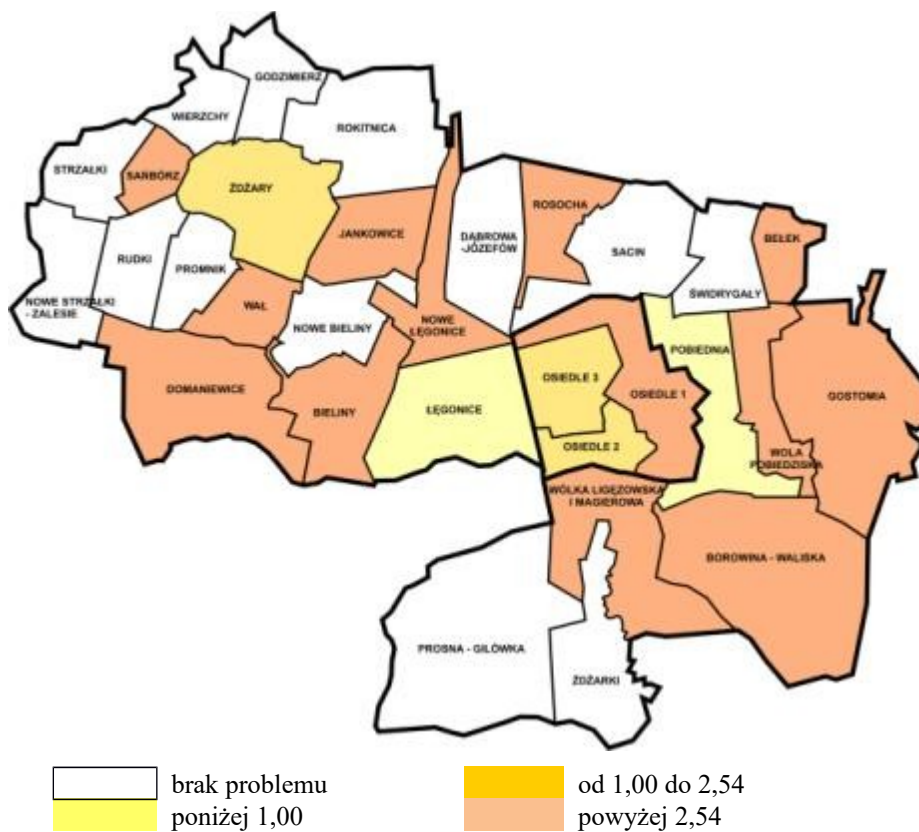
Rysunek 7. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne)

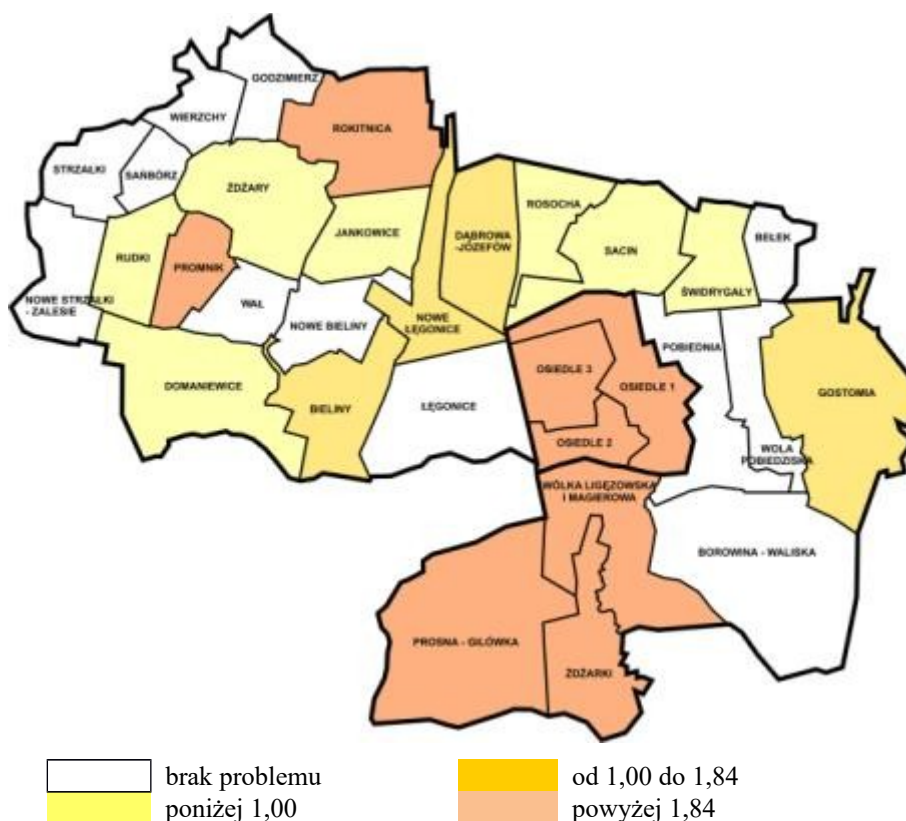
Rysunek 8. Liczba osób korzystających z pomocy MGOPS na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne)

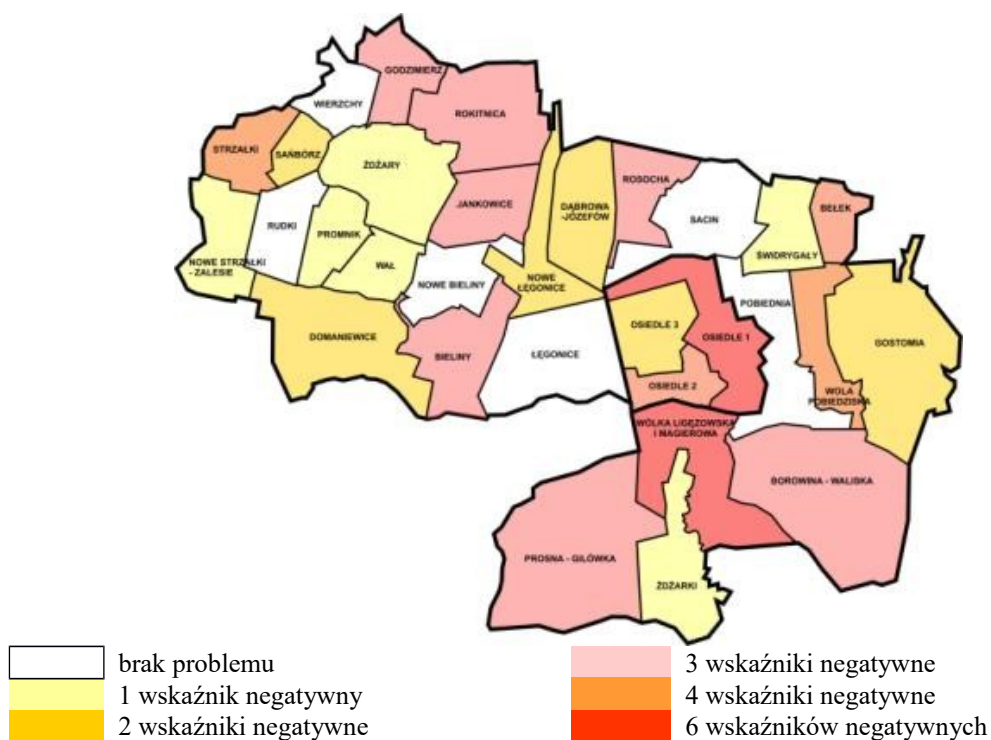
Rysunek 9. Liczba osób korzystających z MGOPS z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne)

Rysunek 10. Liczba przestępstw i interwencji domowych na 100 mieszkańców w gminie (mapa pogładowa, opracowanie własne)

Rysunek 11. Posumowanie wskaźników dotyczących sfery społecznej w gminie (mapa pogładowa, opracowanie własne)

3.3. Analiza kluczowych danych gospodarczych

Wskaźnik liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w roku 2017 dla miejsko-wiejskiej gminy Nowe Miasto nad Pilicą (11,94 podmiotów/100 mieszkańców w wieku produkcyjnym) ma wartość niższą od wskaźnika dla gmin miejsko wiejskich: Grójec (23,41) i Warka (13,81), ale również niższą do gmin wiejskich: Belsk Duży (12,04), Błędów (12,10) i Pniewy (13,43). Średnia wartość wskaźnika dla powiatu grójeckiego wynosi 15,03.

Wskaźnik liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w odniesieniu do mieszkańców ogółem dla gminy Nowe Miasto nad Pilica wynosi 7,20 podmiotów na 100 mieszkańców (średnia powiatowa = 9,12), wskaźnik osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą wynosi 5,28/100 mieszkańców, średnia powiatowa 6,67.

Jednym ze składników budżetu gminy jest udział w podatkach od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej. Podatki te, zbierane przez Urzędy Skarbowe, w części przekazywane są gminom. Na wysokość tych środków mają wpływ m.in. dochody firm, wysokość płacy pracowników. W ostatnich latach wpływy do budżetu gminy stanowią:

	2015	2016	2017
Wpływy z podatków PIT i CIT (zł)	5.260.572,0	5.059.348,0	4.904.945,0
	0	0	0
Udział w dochodach budżetu gminy (%)	22,24	18,71	17,03

Brak jest możliwości wyodrębnienia skali tego zjawiska w poszczególnych sołectwach gminy czy osiedlach mieście, ale widać, że niekorzystny trend dotyczy całej gminy.

Ponadto kryzys w sferze gospodarczej objawia się m.in. zmniejszeniem się (wyrejestrowaniem z ewidencji) liczby przedsiębiorstw działających w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. Jednostki, które charakteryzują się spadkiem liczby przedsiębiorstw na liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym zostały określone jako zdegradowane.

Kluczowy wskaźnik gospodarczy:

- Wskaźnik liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (dane: UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą).

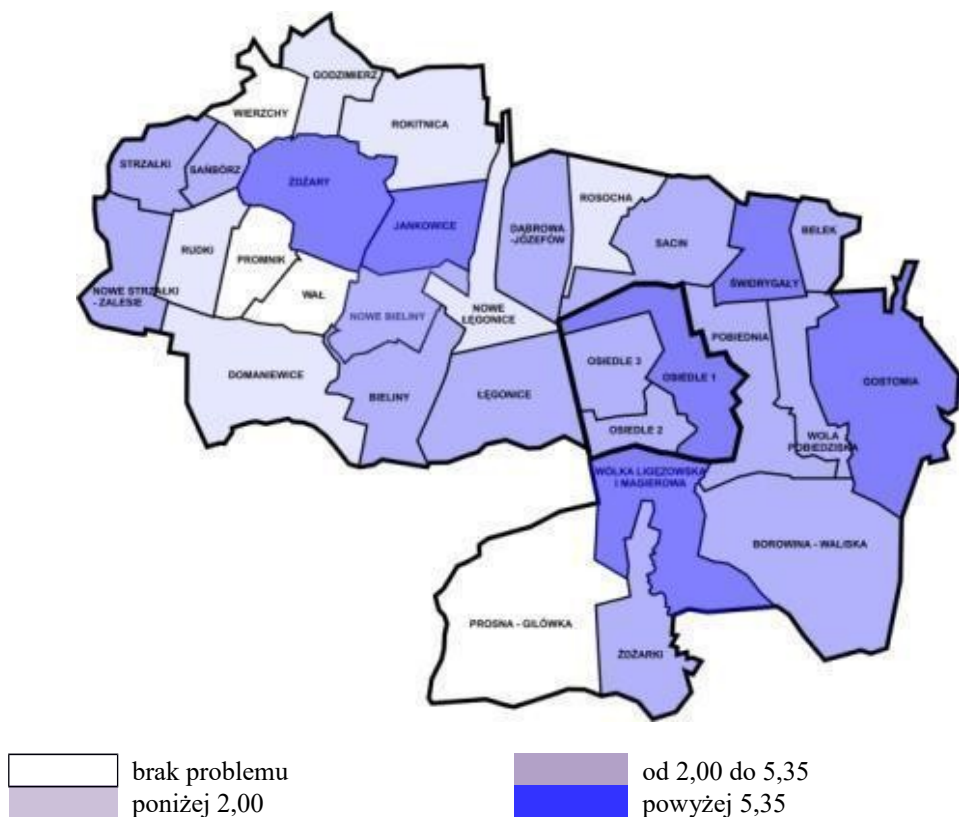
Tabela 6. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery gospodarczej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.

Jednostka ewidencyjna	Wskaźnik liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
Belek	2,78
Bieliny	2,53
Nowe Bieliny	3,85
Borowina - Waliska	3,23
Dąbrowa - Józefów	2,94
Domaniewice	1,78
Godzimierz	1,67
Gostomia	6,31
Jankowice	7,29
Łęgonice	2,13
Nowe Łęgonice	1,30

Pobiedna	3,98
Promnik	0,00
Prosna - Gilówka	0,00
Rokitnica	1,57
Rosocha	0,79
Rudki	1,27
Sacin	5,26
Sańbórz	2,70
Strzałki	2,86
Nowe Strzałki - Zalesie	2,50
Świdrygały	5,48
Wał	0,00
Wierzchy	0,00
Wola Pobiedziska	4,35
Wólka Ligęzowska i Magierowa	7,14
Żdżarki	4,30
Żdżary	5,85
Nowe Miasto - Osiedle Nr 1	11,46
Nowe Miasto - Osiedle Nr 2	3,68
Nowe Miasto - Osiedle Nr 3	4,94
Średnia dla gminy - wskaźnik referencyjny	5,35

Zaznaczenie w tabeli kolorem oznacza jednostki ewidencyjne, w których wskaźnik odbiega od wartości średniej dla całości gminy

Rysunek 12. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (mapa poglądowa, opracowanie własne)

3.4. Analiza kluczowych danych środowiskowych

W procesie delimitacji dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą przeanalizowano wskaźnikowo także sferę środowiskową, w której analizowano 2 wskaźniki:

- Wskaźnik masy zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych (w Mg) na 100 budynków mieszkalnych (dane: UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą),
- Wskaźnik emisji CO₂ (w Mg) z mieszkalnictwa na 100 budynków mieszkalnych (dane: wyliczenie na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Miasto nad Pilica na lata 2016-2022 oraz UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą).

Na stan środowiska naturalnego znaczący wpływ ma emisja z lokalnych kotłowni. W ramach opracowanego przez gminę Nowe Miasto nad Pilicą „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej” przeprowadzono analizę stanu obecnego oraz przedstawiono plan działań ograniczających uciążliwość niskiej emisji. Z analizy danych zebranych na potrzeby LPR wynika, że położony na Osiedlu nr 1 kompleks budynków wielorodzinnych przy ul. Ogrodowej wymaga podjęcia działań termomodernizacyjnych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą i ograniczenia niskiej emisji. Roczne zapotrzebowanie na ciepło (do ogrzewania i c.w.u.) bloków przy ul. Ogrodowej nr od 1 do 8 szacuje się na około 1900 GJ, a emisję CO₂ na 1800 Mg.

Znaczny udział w emisji zanieczyszczeń do powietrza na emisja liniowa (z dróg). Szacuje się, że uśredniony roczny wskaźnik emisji CO₂, przypadający na km drogi w złym stanie technicznym wynosi około 34 Mg CO₂.

Stan środowiska naturalnego jest jednym z kluczowych elementów wpływających na stan zdrowotności mieszkańców – wg danych Banku Danych Lokalnych w roku 2017 w gminie Nowe Miasto nad Pilicą udzielono średnio na mieszkańca 4,7 porady podstawowej opieki zdrowotnej, przy średniej dla powiatu 4,1 porady na 1 mieszkańca.

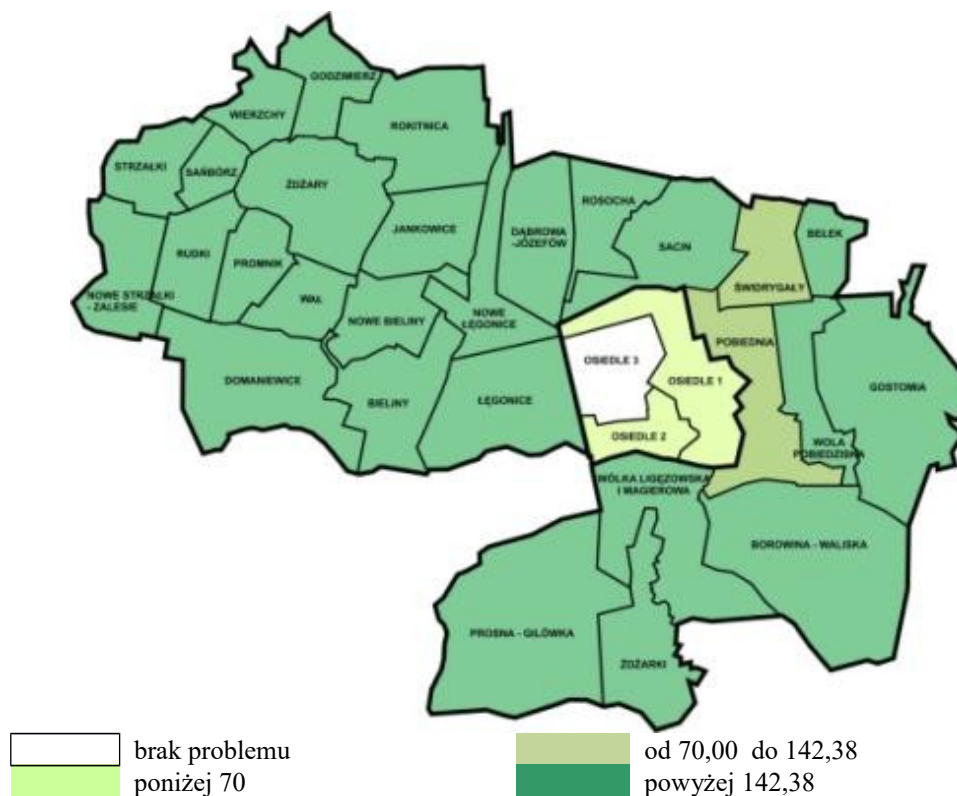
Tabela 7. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery środowiskowej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.

Jednostka ewidencyjna	Wskaźnik	
	masy zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych (w Mg) budynków mieszkalnych	emisji CO ₂ (w Mg) z mieszkalnictwa na 100 budynków mieszkalnych
Bełek	291,50	3,99
Bieliny	325,75	10,88
Nowe Bieliny	537,31	3,99
Borowina - Waliska	322,48	4,60
Dąbrowa - Józefów	292,04	6,28
Domaniewice	325,74	17,01
Godzimirz	314,99	5,67
Gostomia	178,72	15,18
Jankowice	294,41	8,12
Łęgonice	301,14	17,93
Nowe Łęgonice	400,28	5,82
Pobiedna	70,84	20,69
Promnik	466,07	4,14
Prosna - Gilówka	130,05	4,75
Rokitnica	412,06	9,66
Rosocha	209,46	10,88
Rudki	311,37	9,66
Sacin	183,41	8,28
Sańbórz	372,75	3,37

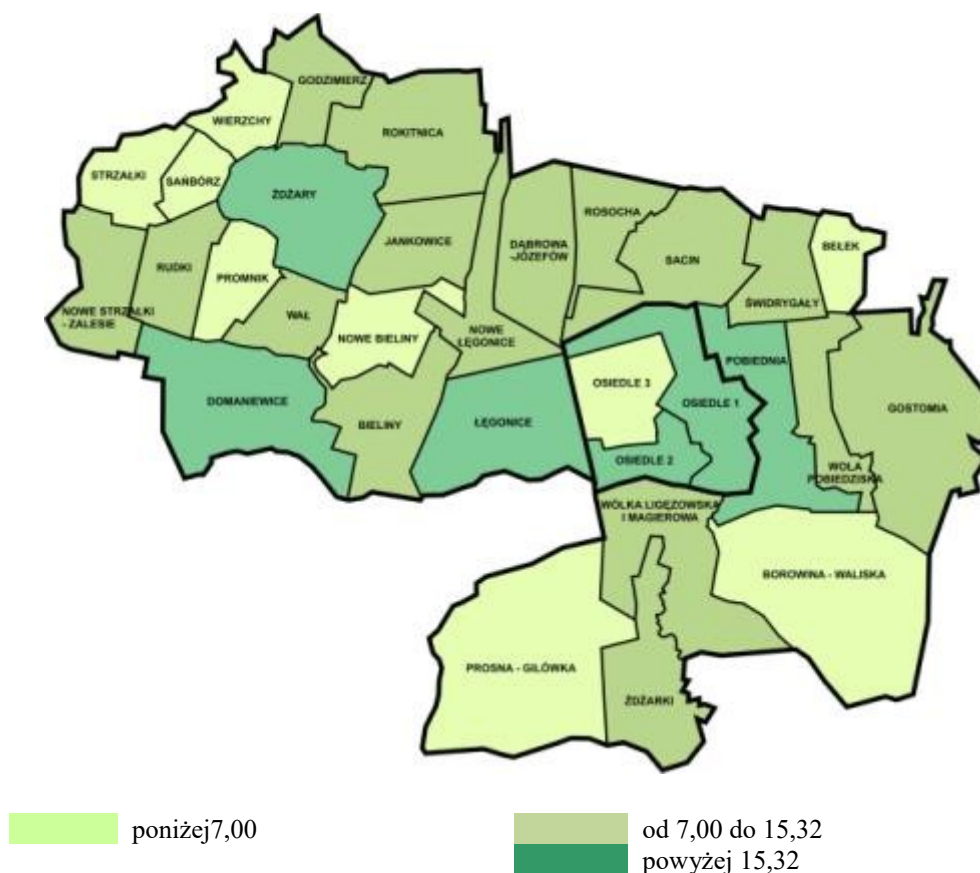
Strzałki	244,16	4,29
Nowe Strzałki - Zalesie	399,67	8,12
Świdrygały	169,43	5,52
Wał	327,28	5,52
Wierzchy	282,10	3,68
Wola Pobiedzńska	121,25	10,12
Wólka Ligęzowska i Magierowa	147,94	5,98
Żdżarki	184,31	7,20
Żdżary	220,71	15,48
Nowe Miasto - Osiedle Nr 1	19,38	71,12
Nowe Miasto - Osiedle Nr 2	5,61	134,28
Nowe Miasto - Osiedle Nr 3	0,00	2,45
Średnia dla gminy - wskaźnik referencyjny	142,38	15,32

Zaznaczenie w tabeli kolorem oznacza jednostki ewidencyjne, w których wskaźnik odbiega od wartości średniej dla całości gminy

Rysunek 13. Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych (w Mg) na 100 budynków mieszkalnych (mapa poglądowa, opracowanie własne)

Rysunek 14. Emisja CO₂ (w Mg) z mieszkalnictwa na 100 budynków mieszkalnych (mapa poglądowa, opracowanie własne)

3.5. Analiza kluczowych danych przestrzennych i technicznych

W sferze przestrzennej i technicznej analizie poddane były następujące wskaźniki:

- Wskaźnik wyposażenia w infrastrukturę społeczną na 100 ha (dane: UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą),
- Wskaźnik liczby budynków gminnych (w tym zabytkowych) wymagających odnowy na 100 ha (dane: UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą),
- Wskaźnik liczby zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców (dane: Posterunku Policji w Nowym Mieście nad Pilicą).

Po przeanalizowaniu danych statystycznych Posterunku Policji w Nowym Mieście nad Pilicą wskaźnik liczby zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców danej jednostki ewidencyjnej uznano za miarodajny w kwestii oceny funkcjonalności infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie gminy.

Tabela 8. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery przestrzennej i technicznej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.

Jednostka ewidencyjna	Wskaźniki		
	wyposażenia w infrastrukturę społeczną na 100 ha	liczba budynków gminnych (w tym zabytkowych) wymagających odnowy na 100 ha	liczby zdarzeń drogowych popełnianych na 100 mieszkańców*
Bełek	0,50	0,00	5,06
Bieliny	0,57	0,19	0,69
Nowe Bieliny	0,00	0,00	0,00
Borowina - Waliska	0,00	0,08	0,94
Dąbrowa - Józefów	0,00	0,00	0,85
Domaniewice	0,36	0,00	0,00
Godzimierz	0,62	0,00	0,00
Gostomia	0,28	0,09	0,59
Jankowice	0,76	0,25	0,60
Łęgonice	0,39	0,39	0,00
Nowe Łęgonice	0,00	0,28	1,63
Pobiedna	0,00	0,00	0,00
Promnik	0,00	0,00	0,00
Prosna - Gilówka	0,08	0,00	0,00
Rokitnica	0,29	0,14	0,00
Rosocha	0,88	0,00	0,00
Rudki	0,61	0,30	3,88
Sacin	0,00	0,00	0,00
Sańbórz	0,00	0,00	0,00
Strzałki	0,34	0,00	0,00
Nowe Strzałki - Zalesie	0,00	0,00	0,00
Świdrygały	0,00	0,00	0,00
Wał	0,00	0,00	0,00
Wierzchy	0,00	0,00	2,94
Wola Pobiedzińska	0,00	0,00	0,00
Wólka Ligęzowska i Magierowa	0,41	0,00	4,17
Żdzarki	0,00	0,00	2,78
Żdzary	0,30	0,45	0,62
Nowe Miasto - Osiedle Nr 1	2,57	1,67	0,72
Nowe Miasto - Osiedle Nr 2	2,67	0,30	1,17
Nowe Miasto - Osiedle Nr 3	0,00	0,00	0,11
Średnia dla gminy - wskaźnik referencyjny	0,38	0,81	0,65

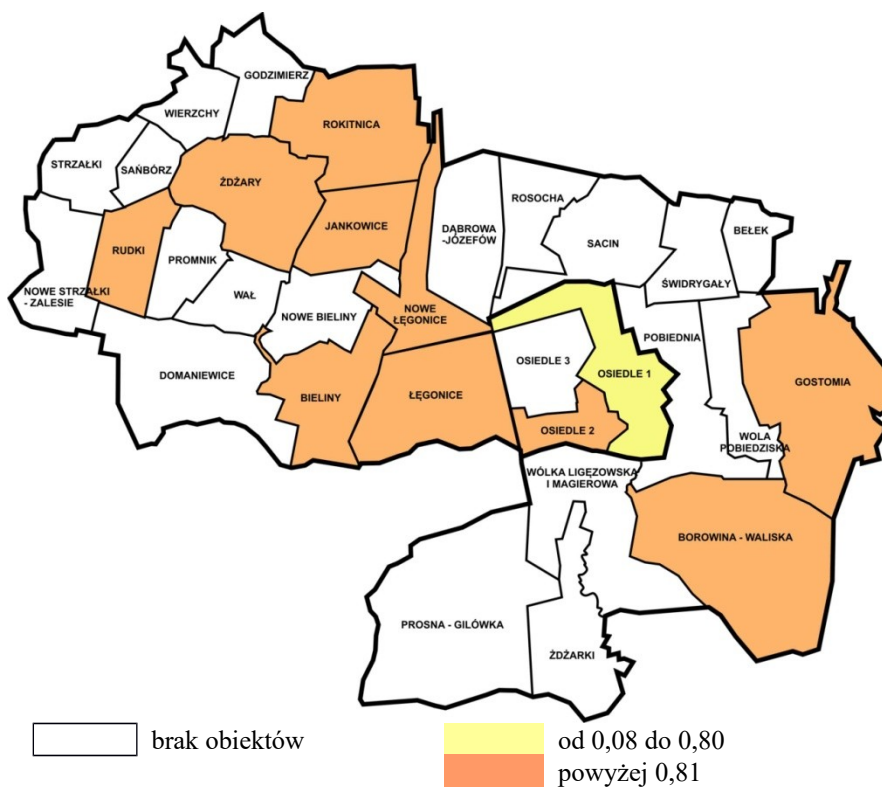
Zaznaczenie w tabeli kolorem oznacza jednostki ewidencyjne, w których wskaźnik odbiega od wartości średniej dla całości gminy

* Wskaźnik obrazuje wpływ stanu infrastruktury drogowej na bezpieczeństwo mieszkańców

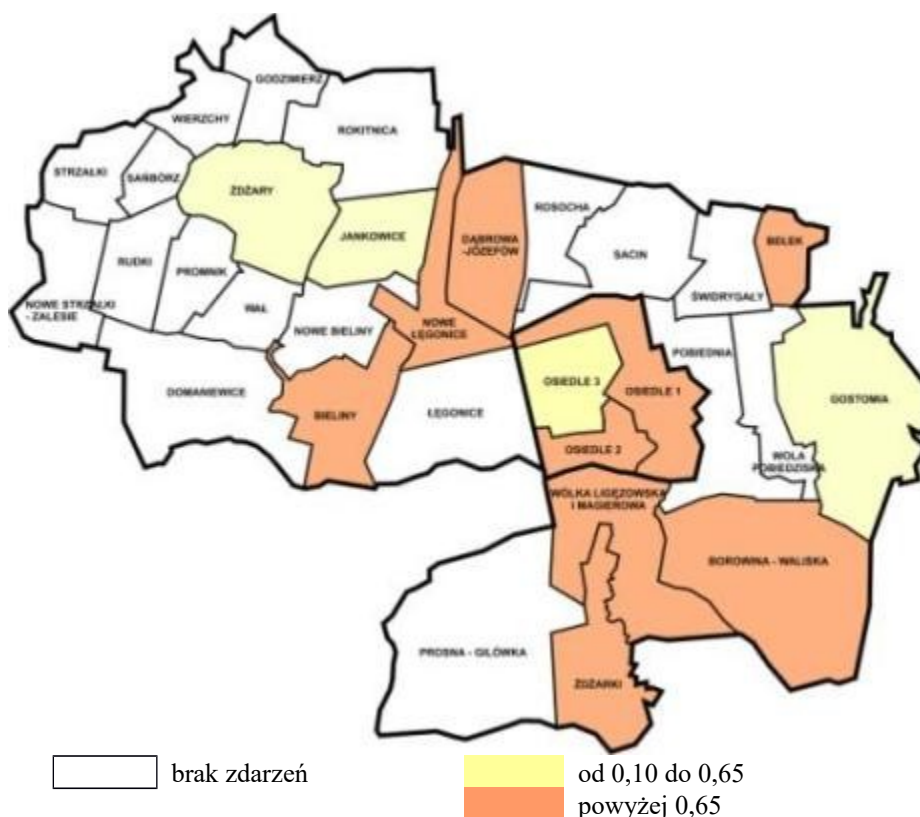
Rysunek 15. Wyposażenie w infrastrukturę społeczną na 100 ha (mapa poglądowa, opracowanie własne)

Rysunek 16. Liczba budynków gminnych (w tym zabytkowych) wymagających odnowy na 100 ha (mapa poglądowa, opracowanie własne)

Rysunek 17. Liczba zdarzeń drogowych popełnianych na 100 mieszkańców (mapa poglądowa, opracowanie własne)

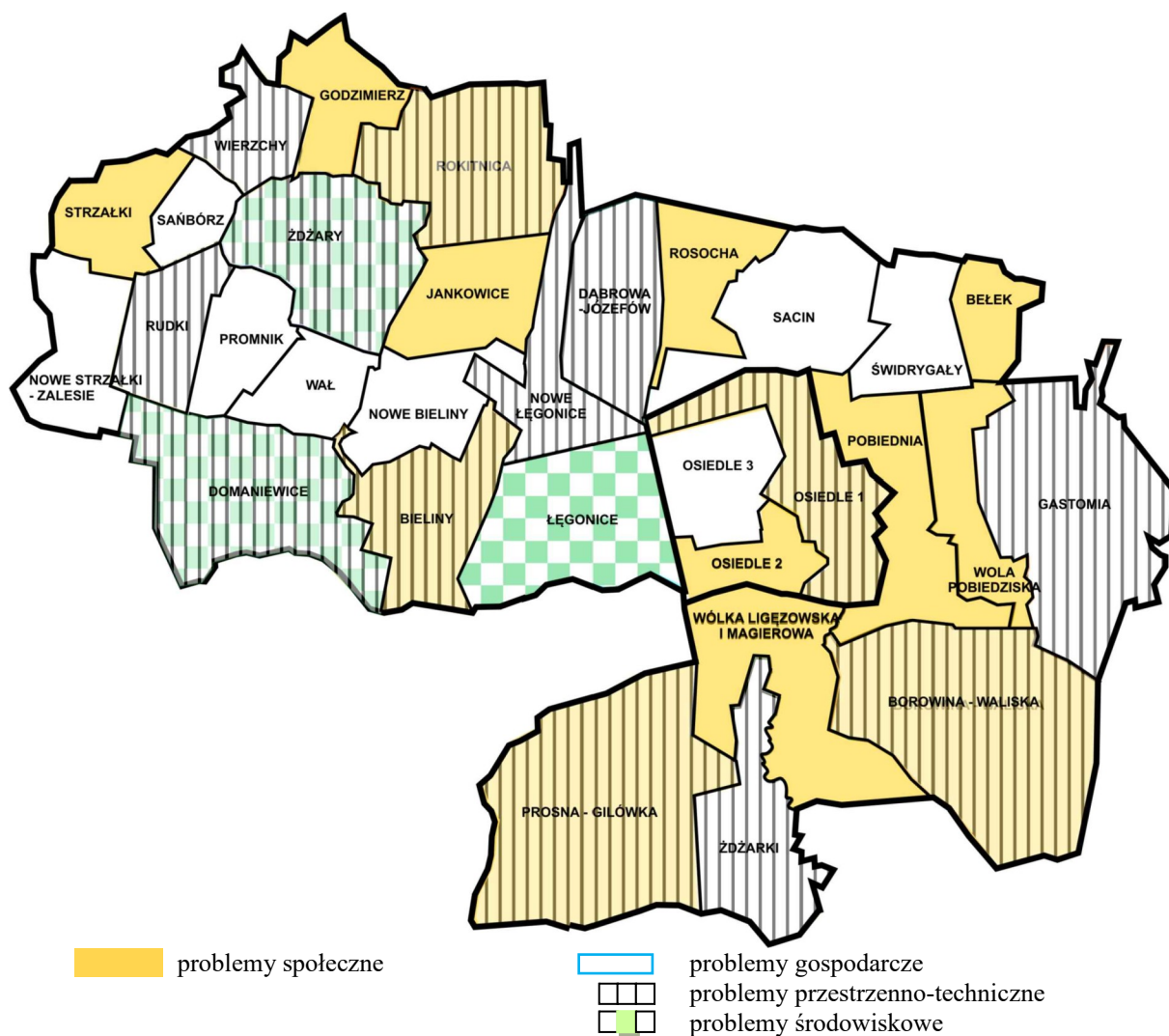

3.6. Synteza diagnozy i uwarunkowań gminy Nowe Miasto Nad Pilicą na podstawie przeprowadzonej delimitacji

Obszar zdegradowany charakteryzuje współwystępowanie negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego zjawiska negatywnego z pozostałych sfer.

W podsumowaniu sfery społecznej wzięto pod uwagę te sołectwa lub osiedla, w których suma negatywnych wskaźników wynosiła 3 lub powyżej 3 - uznaje się je za obszary problemowe. W sferze gospodarczej zaznaczono jednostki ewidencyjne, w których analizowany wskaźnik był wyższy niż średnia dla gminy. W sferze środowiskowej i techniczno-przestrzennej za jednostki kryzysowe uznano te, w których występowały po minimum dwa wskaźniki negatywne.

Rysunek 18. Podsumowanie graficzne wskaźników z przeprowadzonej delimitacji dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą (mapa poglądowa, opracowanie własne)

Zestawienie wskaźników negatywnych w poszczególnych jednostkach ewidencyjnych:

- Sfera społeczna: Bełek, Bieliny, Borowina - Waliska, Dąbrowa - Józefów, Godzimirz, Jankowice, Prosna - Gilówka, Rokitnica, Rosocha, Strzałki, Wola Pobiedziska, Wólka Ligęzowska i Magierowa, Nowe Miasto - Osiedle Nr 1, Nowe Miasto - Osiedle Nr 2,
- Sfera gospodarcza: Gostomia, Jankowice, Świdrygały, Wólka Ligęzowska i Magierowa, Żdżary, Nowe Miasto - Osiedle Nr 1,
- Sfera środowiskowa: Domaniewice, Łęgonice, Żdżary,
- Sfera techniczno-przestrzenna: Bieliny, Borowina - Waliska, Dąbrowa - Józefów, Nowe Łęgonice, Rudki, Wierzchy, Żdżarki, Żdżary, Nowe Miasto - Osiedle Nr 1.

Nałożenie się na siebie wskaźników wyznacza obszar kryzysowy na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

3.7. Problemy gminy Nowe Miasto nad Pilicą według opinii społecznej - konsultacje społeczne

Przystępując do opracowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023” przeprowadzono konsultacje społeczne m.in. w formie ankiet. Ankieta dotyczyła wyznaczenia i oceny skali problemów społecznych i ekonomicznych oraz

wykazania działań inwestycyjnych i organizacyjnych, które umożliwiłoby poprawę funkcjonalności obszarów zdegradowanych, wzrost jakości życia i ożywienia społeczno-gospodarczego w gminie. W konsultacjach i badaniach ankietowych wzięli udział przedstawiciele lokalnej społeczności.

Tabela 9. Wyniki i wnioski z "Ankiety na potrzeby opracowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023” Identyfikacja obszarów problemowych"

Diagnoza gminy Nowe Miasto nad Pilicą	
problemy społeczne	• bezrobocie, które w największym stopniu ma wpływ na rozwój gminy (zjawisko to generuje inne problemy zarówno społeczne np. demograficzne, jak i ekonomiczne), zwłaszcza poprzez brak aktywności gospodarczej i chęci zmiany • odpływ ludzi młodych i wykształconych, ze względu na niską atrakcyjność lokalnego rynku pracy, brak perspektyw dla młodzieży • starzenie się społeczeństwa i problemy z opieką, dostępnością do usług medycznych i społecznych dla takich osób • mała aktywność społeczna, a tym samym słaba samoorganizacja, uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym, brak liderów i organizacji społecznych pomagających mieszkańcom • zagrożenie patologiami społecznymi i nadużywanie alkoholu (ważny problem rodzinny) • za mniejsze problemy uznano: ubóstwo (nie jest już tak widoczne wśród mieszkańców), brak poczucia bezpieczeństwa
problemy gospodarcze	• brak dużych zakładów pracy i inwestorów strategicznych, niewykorzystanie strefy gospodarczej • dobre możliwości pracy sezonowej nie gwarantującej jednak stabilności finansowej rodzin
problemy zagospodarowania przestrzennego	• problemy, które mogą mieć wpływ na rozwój gminy: brak ładu przestrzennego i właściwego oraz estetycznego zagospodarowania terenu, a także braki w infrastrukturze społecznej i technicznej • uznanie gminy za mało atrakcyjną dla większych inwestorów ze względu na słabe przygotowanie terenów inwestycyjnych oraz brak ich promocji • widoczne problemy komunikacyjne (złe rozplanowanie i funkcjonalność układu w mieście), w tym: brak ładu, stan i jakość infrastruktury, zagrożenia dla pieszych i rowerzystów oraz brak komunikacji miejskiej, co utrudnia dostęp do rozlokowanych w mieście obiektów infrastruktury społecznej
Propozycje obszarów problemowych i przeprowadzenia działań na wymienionych obszarach	
centrum Nowego Miasta nad Pilicą	• wprowadzenie ładu przestrzennego i estetyczne zagospodarowanie centrum • wprowadzanie przestrzeni dla mieszkańców: miejsca spotkań w budynkach (świetlice) lub na powietrzu np. skwery z placem zabaw, siłownią, miejsca do wypoczynku • właściwa organizacja ruchu kołowego wraz poprawą infrastruktury drogowej związanej z bezpieczeństwem dla wszystkich użytkowników (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe i spacerowe) • rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury społecznej • stworzenie miejsc dziennego pobytu dla osób starszych oraz dostosowanie infrastruktury dla potrzeb tych osób • rozwój sieci kanalizacyjnej i gazowej oraz kanalizacji deszczowej • ulica Targowa: przywrócenie funkcji handlowych • modernizacja targowicy miejskiej • budowa dużego, funkcjonalnego i ogólnodostępnego kompleksu sportowego • budowa mieszkań komunalnych • tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
obszar parku i tereny nadpilicze w mieście	• budowa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, m.in.: pasaż spacerowy, wypożyczalnia sprzętu wodnego itp. • rewitalizacja parku i zagospodarowanie na potrzeby mieszkańców i organizacji czasu wolnego, imprez plenerowych • rewitalizacja obiektu pałacu z przeznaczeniem na potrzeby społeczne

teren dawnego lotniska wojskowego	• przywrócenie działalności jednostki wojskowej • zagospodarowanie terenu lotniska
Nowe Łęgonice	• budowa świetlicy i obiektów rekreacyjnych dla mieszkańców (np. plac zabaw) • utwardzenie drogi Nowe Łęgonice
Rudki	• zagospodarowanie rekreacyjne placu szkolnego • remont basenu przeciwpożarowego • rozwój oczyszczalni przydomowych
Żdżary	• modernizacja i zagospodarowanie dawnego dworu z przeznaczeniem na cele społeczne (np. dom spokojnej starości) • rewitalizacja parku i zagospodarowaniem na potrzeby mieszkańców i organizacji czasu wolnego, imprez plenerowych • poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej z drogą powiatową

3.8. Analiza SWOT

Metodą obrazowego opisu i zdiagnozowania gminy Nowe Miasto nad Pilicą jest wykorzystanie metody badawczej w postaci analizy SWOT. Jest ona jedną z metod, którą można się posłużyć przy planowaniu strategicznym, która opiera się na zidentyfikowaniu haseł obrazujących wszelkie aspekty charakteryzowanego zjawiska. Hasłami tymi są:

- mocne i słabe strony (opisujących czynniki wewnętrzne)
- szanse i zagrożenia (opisujących czynniki zewnętrzne, mające wpływ na dany obszar).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie potencjału gminy. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, rozszerzanie, właściwe wykorzystanie istniejących zasobów procentujące na przyszłość. Słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych.

Tabela 10. Uwarunkowania wewnętrzne dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą - analiza SWOT

Obszar	Mocne strony	Słabe strony
Uwarunkowania społeczne	• Zagwarantowane podstawowe usługi społeczne: oświata, ochrona zdrowia, opieka społeczna, kultura • Wysoki poziom bezpieczeństwa • Dostępność licznej siły roboczej	• Spadek liczby mieszkańców • Starzejące się społeczeństwo • Mała aktywność społeczna, słabe uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym, brak liderów • Braki w infrastrukturze społecznej i brak oferty atrakcyjnego zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców • Utrzymujący się poziom przestępczości na terenie miasta
Gospodarka i rolnictwo	• Obecność Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "EURO- PARK WISŁOSAN" • Rozwój turystyki na obszarach nadpilicznych • Tradycje rolnicze, prywatna własność i dziedziczenie gospodarstw, rolnictwo jako główna forma działalności na terenach wiejskich	• Duża liczba wyrejestrowywanych podmiotów gospodarczych • Brak większych zakładów przemysłowych • Brak specjalistycznych i nowoczesnych gospodarstw, prowadzących intensywną produkcję rolną
Zagospodarowanie przestrzenne	• Obecność terenów wartościowych krajobrazowo, atrakcyjnych turystycznie • Obecność Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN"	• Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całości gminy • Słaby rozwój przestrzenny poszczególnych miejscowości (np. brak centrów, wyznaczonych obszarów funkcjonalnych, brak spójności obszarów, tereny niezagospodarowane) • Duży odsetek starego budownictwa, zwłaszcza w centralnej części miasta • Niewykorzystane tereny na działalność gospodarczą • Zaniedbane i niewykorzystane obiekty zabytkowe oraz niszczące i nieużytkowane kamienice w centrum miasta • Niski poziom wartości zasobów mieszkaniowych • Wysoka energochłonność budynków mieszkalnych
Infrastruktura	• Dostępność sieci wodociągowej • Wystarczające zaopatrzenie w energię elektryczną • Powszechność usług telekomunikacyjnych oraz dostępność internetu • Dostępność komunikacyjna obszaru gminy • Istniejąca sieć ciepłownicza w części miasta	• Brak kompleksowej kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej • Brak sieci gazowej • Stan techniczny dróg i otoczenia drogowego wewnątrz gminy • Niewykorzystywanie zasobów energii odnawialnej w gospodarstwach domowych i na skalę gospodarczą
Położenie i	• Położenie w tzw. "zagłębiu owocowym Polski" • Walory przyrodnicze i krajobrazowe (Pilica, lasy, tereny chronione) • Czyste środowisko • Tereny do rekreacji i wypoczynku • Duże powierzchnie terenów objętych ochroną	• Niekompletność infrastruktury technicznej chroniącej środowisko • Niewykorzystanie zasobów przyrodniczych gminy do rozwoju funkcji wypoczynkowych

warunki naturalne		
-------------------	--	--

Tabela 11. Uwarunkowania zewnętrzne dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą - analiza SWOT

Ob-szar	Szanse	Zagrożenia
Uwarunkowania społeczne	- Wykorzystanie środków ze źródeł zewnętrznych dla wzrostu poziomu usług społecznych i rozbudowy infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom - Wykorzystanie potencjału ludzkiego, aktywizacja mieszkańców, kreowanie liderów lokalnych - Aktywniejsza działalność stowarzyszeń i fundacji dla rozwoju gminy - Organizacja festynów, imprez cyklicznych, promujących gminę i integrujących mieszkańców - Współpraca ponadgminna	- Zaostrzenie niekorzystnych trendów demograficznych, starzenie się społeczeństwa - Zbyt duże obciążenie gminy obowiązkami społecznymi bez zapewnienia odpowiednich środków - Brak aktywności w tworzeniu miejsc pracy poza rolnictwem, dla ludzi młodych i wykształconych - Niskie zaangażowanie mieszkańców gminy w inicjatywy lokalne i regionalne
Gospodarka i rolnictwo	- Dostępność funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na rozwój rolnictwa, gospodarki, turystyki i pobudzania rynku pracy - Rozwój małej przedsiębiorczości - Stworzenie stref dla przedsiębiorców i rozwój terenów przemysłowych (możliwość przyciągnięcia zewnętrznych inwestorów różnorodnych branży) - Popyt na energię odnawialną pochodzącą z zasobów naturalnych - Wykorzystanie potencjału położenia w tzw. "zagłębiu owocowym Polski" - Korzystne warunki sprzyjające rozwojowi turystyki, agroturystyki i rekreacji	- Konkurencja ze strony ościennych gmin o zbliżonych lub lepszych walorach - Wysokie koszty rozpoczynania działalności gospodarczej, tworzenia i utrzymania miejsc pracy - Niewystarczająca promocja gospodarcza gminy
przestrzenne Zagospodarowanie	- Konieczność zmian w planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących terenów miasta - Potrzeba uporządkowania „starej tkanki” urbanistycznej - Promocja terenów pod inwestycje gospodarcze, usługowe - Poprawa infrastruktury drogowej (sukcesywna wymiana nawierzchni dróg i poprawa otoczenia drogowego) - Wykorzystanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo do rozwoju turystyki i rekreacji - Odnowa i wykorzystanie obiektów zabytkowych na cele społeczne - Promocja terenów inwestycyjnych	- Brak wystarczających środków w budżecie gminy na inwestycje i działania rewitalizacyjne - Niewystarczająca promocja walorów gminy

Infrastruktura	• Możliwość aplikowania o środki zewnętrzne na rozbudowę infrastruktury technicznej i komunikacyjnej • Wykorzystanie zasobów i warunków dla rozwoju energetyki odnawialnej • Wyposażenie w infrastrukturę sieciową i komunikacyjną terenów inwestycyjnych	• Brak środków w budżecie gminy na inwestycje infrastrukturalne • Zbyt niska świadomość ekologiczna mieszkańców • Niewykorzystywanie nowoczesnych technologii i odnawialnych źródeł energii
Położenie i warunki naturalne	• Współpraca z samorządami (gminnymi, powiatowymi, wojewódzkimi) w celu promocji regionalnych zasobów środowiskowych i ich wykorzystania w turystyce i rekreacji • Wyeliminowanie odpadów zawierających azbest • Zmniejszenie energochłonności budynków budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz emisji CO₂ z transportu	• Konkurencja ze strony gmin ościennych • Opóźnienia w realizacji inwestycji proekologicznych

Podsumowanie analizy uwarunkowań:

Z przeprowadzonej analizy wynika możliwość zidentyfikowania następujących zjawisk kryzysowych:

1. **Starzenie się społeczeństwa** – tu skutek zarówno niskiego przyrostu naturalnego, ale w głównej mierze odpływu ludzi młodych, którzy wyjeżdżają z Nowego Miasta nad Pilicą do ośrodków akademickich i w większości nie wracają po zakończeniu studiów. Wielu młodych ludzi szuka też pracy w większych ośrodkach, gdzie rynek pracy jest znacznie atrakcyjniejszy. Lokalna sfera gospodarcza nie jest w stanie wygenerować znacznej liczby nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, dlatego niezbędne są działania, które pozwolą tworzyć nowe miejsca pracy w oparciu o lokalne walory.
2. **Brak propozycji dla młodzieży** – analiza wykazała, że Gmina Nowe Miasto nad Pilicą nie dysponuje odpowiednią bazą lokalową, umożliwiającą zwiększenie oferty zagospodarowania wolnego czasu dla młodzieży. Placówki oświatowe nie są w stanie wypełnić niedoborów ze względu na trudności organizacyjne i kadrowe. Brak działań w tym zakresie prowadzi do podwyższenia zagrożeń przestępczością i kumulacji zjawisk patologicznych. Problem jest szczególnie widoczny na terenie Osiedla nr 1, gdzie wskaźniki przestępczości i interwencji domowych znacznie przekraczają wartości średnie dla gminy.
3. **Zagrożenie wykluczeniem społecznym** – w południowej części Osiedla nr 1, obszarze o największej gęstości zaludnienia, występują z największą intensywnością wszystkie analizowane problemy społeczne, będące w zakresie działania M-GOPS. Z analizy danych za ostatnie lata wynika zmniejszenie liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Ale na zmianę wskaźników wpływa przede wszystkim pomoc państwa (m.in. program 500+), która stanowi pomoc doraźną, ale nie zachęca do podejmowania działań w celu wyjścia ze sfery podopiecznych M-GOPS. Działania na rzecz osób

potrzebujących wsparcia koniecznie należy kontynuować, ale niezbędne jest również prowadzenie działań, zachęcających osoby w trudnej sytuacji do podejmowania wysiłku zmierzającego do wyjścia z sytuacji kryzysowej.

4. **Zagrożenie dla zdrowia** – na terenie gminy występują wysokie średnioroczne stężenia pyłów PM₁₀ (25 µg/m³ przy wartości dopuszczalnej 40 µg/m³) i PM_{2,5} (19 µg/m³ przy wartości dopuszczalnej 25 µg/m³). Wysokie wartości uśrednione wskazują, że w okresie sezonu grzewczego, gdy generowana jest tzw. „niska emisja” z przydomowych kotłowni wartości te mogą, nawet znacznie, przekraczać dopuszczalne normy. Wysokie średnioroczne stężenie dwutlenku azotu (16 µg/m³), jednego z głównych składników spalin (kotłownie oraz silniki pojazdów), świadczy o koncentracji źródeł emisji w obszarze zabudowanym. Przyczyny tego zjawiska wynikają ze złego stanu technicznego znacznej części budynków na terenie miasta (brak ocieplenia, przestarzałe, nieekologiczne źródła ciepła) oraz z nadmiernego tranzytowego ruchu pojazdów w centrum miasta. Duże natężenie ruchu powoduje też zwiększone ryzyko wypadków komunikacyjnych – wskaźnik dla Osiedla nr 1 jest wyższy od średniej dla gminy.
5. **Stagnacja w sektorze gospodarczym** – niekorzystna sytuacja w sektorze gospodarczym uwidacznia się przede wszystkim w relatywnym spadku dochodów mieszkańców gminy (mniejsze dochody – mniejsze podatki trafiające do budżetu państwa i budżetu gminy). Przejawem braku stabilizacji na lokalnej sfery gospodarczej jest duża liczba podmiotów, które znikają z rynku (wyrejestrowanie w systemie REGON). Zjawisko to na terenie osiedla nr 1 ma natężenie przekraczające ponad dwukrotnie wskaźnik referencyjny dla gminy.
6. **Pogorszący się stan obiektów zabytkowych** – na stan obiektów zabytkowych, będących dziedzictwem kulturowym i potencjalną wizytówką miasta i gminy wpływa zarówno brak działań renowacyjnych, jak i nieodpowiednie zagospodarowanie. Powoduje to niepełne wykorzystanie potencjału (integrującego lokalne społeczeństwo, przyciągającego turystów). W wielu regionach atrakcją turystyczną stanowią ruiny zamków i innych budowli, ale dopuszczenie do przekształcenia się zabytków na terenie gminy w ruinę na pewno przyniosłoby odwrotny skutek.

ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ - WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

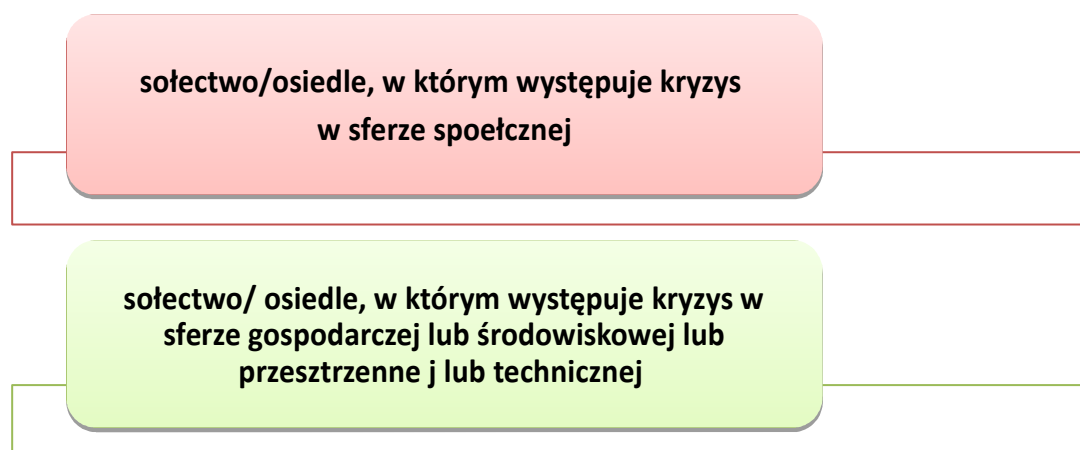
4.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - delimitacja

Obszar zdegradowany, zgodnie z treścią "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016r. to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Dla potrzeb "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" przeprowadzono identyfikację obszarów problemowych oraz założono kryteria koncentracji problemów.

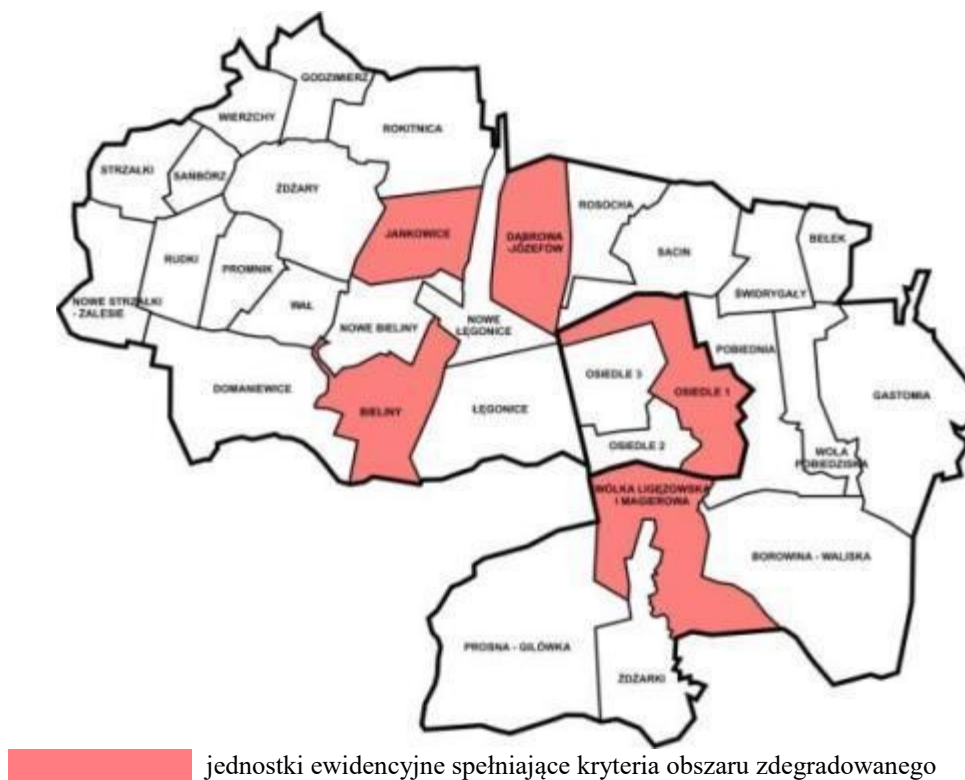
Rysunek 19. Kryteria koncentracji problemów dla "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023"

Mając na uwadze koncentrację negatywnych zjawisk, według wykonanej delimitacji i założonych kryteriów, za obszary problemowe uznane zostały obszary jednostek ewidencyjnych:

- Bieliny,
- Dąbrowa - Józefów,
- Jankowice,
- Wólka Ligęzowska i Magierowa,
- Nowe Miasto nad Pilicą Osiedle 1

Rysunek 20. Jednostki ewidencyjne spełniające kryteria koncentracji problemów do określenia obszaru kryzysowego - obszaru zdegradowanego - na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą (mapa poglądowa, opracowanie własne)

4.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi z "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020":

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację,
- obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic,
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego,
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy,
- w skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy

przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Ważną przesłanką procesu rewitalizacji jest uznanie, że obszar wyznaczony do rewitalizacji powinien mieć istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Ta zasada daje możliwość zachowania marginesu uznaniowości we wskazaniu, która część obszaru zdegradowanego poddana ma zostać procesowi rewitalizacji. Znaczenie danego obszaru dla rozwoju gminy oceniać można pod względem:

- zgodności z gminnymi dokumentami strategicznymi,
- opinii, czy dany obszar skupiać będzie życie społeczno-gospodarcze w gminie,
- opinii, czy dany obszar pod względem przestrzennym może być obszarem specjalnej troski władz gminy,
- opinii mieszkańców i przedsiębiorców, którzy zamieszkują lub prowadzą działania na danym obszarze.

Bazując na wynikach analizy danych zastanych, wskaźnikach opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego i środowiskowego gminy Nowe Miasto nad Pilicą, na wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz biorąc pod uwagę znaczenie wybranego obszaru dla rozwoju gminy, zdecydowano się wskazać do rewitalizacji obszar Wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym ma

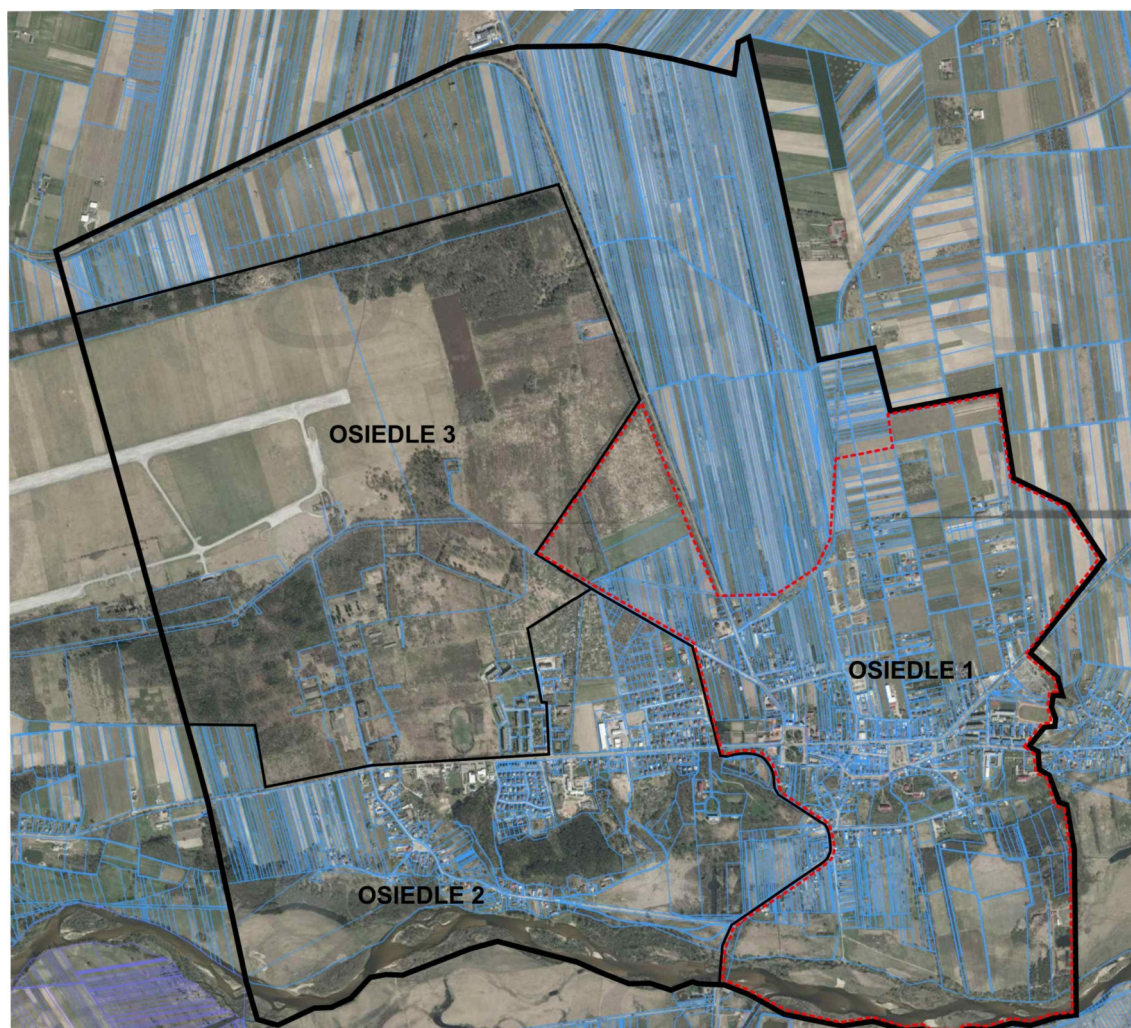
a nr 1 w Nowym Mieście nad Pilicą. Z osiedla nr 1 wyłączono tereny niezamieszkałe, znajdujące się w północnej części osiedla.

Z obszaru rewitalizacji na terenie gminy wyeliminowano obszary sołectw: Bieliny, Dąbrowa - Józefów i Wólka Ligęzowska i Magierowa. Są to sołectwa najslabiej zaludnione w gminie (wszystkie poniżej 2% mieszkańców gminy). Na obszarach tych sołectw nie wyznaczono obszaru rewitalizacji, ponieważ uznano, że problemy tam występujące mogą być rozwiązane przy podejmowaniu działań ogólnogminnych lub inwestycji punktowych, które mogą być wspierane ze środków zewnętrznych typowych dla obszarów wiejskich. Przede wszystkim skala oddziaływania ewentualnych działań rewitalizacyjnych przeprowadzanych w tych sołectwach nie dałaby spodziewanych rezultatów.

Wybrany obszar jest zamieszkały przez największą liczbę mieszkańców gminy i charakteryzuje się największą koncentracją negatywnych zjawisk we wszystkich sferach. Obszar ten pod względem zagospodarowania cechują: brak właściwości centrotwórczych i spójności oraz właściwego (funkcjonalnego) wykorzystania przestrzeni, w tym terenów parku i obszarów nadpilicznych, słabe warunki lokalowe obiektów użyteczności publicznej, niska efektywność energetyczna budynków (w tym: budynków mieszkaniowych), braki w infrastrukturze technicznej i komunikacyjnej. Jest to też obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy, ponieważ skupia się tu życie społeczno-gospodarcze.

Mapa obszaru rewitalizacji stanowi załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

Rysunek 21. Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą (opracowanie własne, podkład: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

Rysunek 22. Dane statystyczne wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą

	Gmina Nowe Miasto Nad Pilicą - dane wyjściowe	Obszar rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą	Udział procentowy obszaru rewitalizacji w stosunku do całości gminy
powierzchnia w ha	15856	297,21	1,87%
liczba ludności w osobach (na dzień 31.12.2017)	7808	1950	24,97%

Do rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą wyznaczony został obszar, który obejmuje powierzchnię 297,21 ha oraz 1950 mieszkańców.

Na wyznaczonym obszarze prowadzona będzie kompleksowa rewitalizacja (działania rozwojowe we wszystkich obszarach problemowych), zakładająca optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań tego obszaru oraz wzmacnianie jego potencjałów we współpracy z lokalną społecznością. Wybrany obszar rewitalizacji w gminie gwarantuje skoncentrowane i kompleksowe rozwiązywanie problemów występujących na obszarze.

DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Niniejszy rozdział zawiera szczegółową diagnozę - charakterystykę stanu obecnego - obszaru rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą, która obejmuje analizę szerokiego zakresu problemów i potencjałów obszaru. Została w nim zawarta pogłębiona analiza zjawisk, które posłużyły do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Przeanalizowano także inne zjawiska, które mają wpływ na poziom degradacji i jakość życia.

Podstawą analiz w niniejszym rozdziale były: informacje statystyczne, dane ilościowe, wyliczenia wskaźnikowe - na podstawie informacji zdobytych z wielu źródeł. Wykorzystano także informacje z badań jakościowych: ankiet rozpisanych wśród mieszkańców gminy przeprowadzonych konsultacji w formie warsztatów i spotkań, wywiadów z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek podległych.

5.1. Opis obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą

Na obszar rewitalizacji wyznaczono spójny przestrzennie obszar w miejscowości Nowe Miasto nad Pilicą na terenie części Osiedla 1. Obszar ten składa się z terenów o różnych funkcjach zagospodarowania.

Obszar rewitalizacji na terenie Nowego Miasta nad Pilicą obejmuje ulice: Bielińskiego, Browarną, Boczna, Kolejową (w części), Krótką, 11 Listopada, 1 Maja, Mostową, Ogrodową, Piliczną, Podgórną, Polną, Południową, Północną, Rawską, Szeroką, Szkolną, Świerkową, 1 Stycznia, Targową, Warszawską, Wąską, Wspólną, Wyzwolenia oraz place: Armii Krajowej, Ojca Honorata Koźmińskiego, Kościuszki.

Tabela 12. Opis obszaru rewitalizacji z jego znaczeniem w procesie rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą

Nazwa/ określenie terenu	Opis obszaru	Znaczenie obszaru dla rewitalizacji
Część centralna miasta (Osiedle nr 1)	Obszar położony w centralnej części miasta - wzdłuż głównej ul. Warszawskiej i częściowo ul. Tomaszowskiej wraz z ulicami i placami przyległymi. Jest to obszar zamieszkały z obiektami użyteczności publicznej, zabudową mieszkaniową (jedno i wielorodzinną), obiektami zabytkowymi, obiektami usług i niewielkich zakładów produkcyjnych. Tereny nadpiliczne, o mniejszej gęstości zaludnienia, są obecnie wykorzystywane (w niewielkim stopniu) do pełnienia funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych.	Obszar kluczowy dla rewitalizacji - reprezentacyjna przestrzeń miejscowości, która wymaga odświeżenia i zagospodarowania w kierunku stworzenia przestrzeni publicznej i ożywienia aktywności gospodarczej. Istnieje konieczność odnowy tkanki obiektów publicznych w zakresie energochłonności i przystosowanie ich do pełnienia funkcji społecznych. Ponadto obszar wymaga poprawy ruchu drogowego w celu zwiększenia jego funkcjonalności i bezpieczeństwa dla mieszkańców. Na obszarze wymagane jest prowadzenie działań społecznych na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Włączenie tego obszaru do rewitalizacji będzie zapobiegać także negatywnym zjawiskom przestrzennym i gospodarczym. Południowa część osiedla nr 1 to tereny nadpiliczne, ze znaczącym potencjałem rozwoju funkcji rekreacji i wypoczynku.
Podstrefa Nowe Miasto nad Pilicą Tarnobrzejskiej Strefy Ekonomicznej	Obszar przy ul. Kolejowej (działki 878, 879) przeznaczony pod zagospodarowanie związane z działalnością gospodarczą o powierzchni 15,1316 ha. Teren ten	Obszar ważny dla rewitalizacji - możliwości wykorzystania potencjału terenów na cele gospodarcze, związane w tworzeniem nowych miejsc pracy, pozyskaniem nowych inwestorów. Tereny te są istotne dla rozwoju gminy, zwłaszcza

„EURO-PARK WISŁOSAN” (Osiedle nr 1)	obecnie nie spełnia w pełni swoich funkcji. Obecnie obszar nie posiadający infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej (jedynie drogi dojazdowe). Teren niezamieszkały.	cza dla aktywizacji gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Włączenie tego obszaru do rewitalizacji będzie zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym.
Obszar parku (część Osiedla nr 2) – poza obszarem rewitalizacji	Obszar parku - teren niezamieszkały, w chwili obecnej zaniedbany i nie spełniający funkcji rekreacyjnych. W centrum parku znajduje się obiekt zabawkowy - pałac - budynek niewykorzystany, niszczący.	Obszar ważny dla osiągnięcia celów rewitalizacji. Teren powinien zostać wykorzystany jako miejsce rekreacji i wypoczynku oraz służyć integracji i aktywizacji mieszkańców. Obiekt pałacu powinien zostać zagospodarowany na cele społeczne. Obszar mógłby stać się wizytówką gminy pod względem zagospodarowania i w perspektywie widokowej od strony południowej (droga 728, ul. Mostowa).

Obszar rewitalizacji zajmuje cały obszar zamieszkały na terenie Osiedla nr 1 w Nowym Mieście nad Pilicą.

5.2. Diagnoza sfery społecznej obszaru rewitalizacji

Celem nadrzędnym programu zorientowanego na społeczność jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz umacnianie lokalnej gospodarności. Potencjał ludzki jest kluczowym czynnikiem rozwoju gminy. Młodzi, dobrze wykształceni mieszkańcy, którzy pozostają w społeczności lokalnej, to gwarancja utrzymania bieżącego popytu na usługi i gwarancja stabilnej przyszłości gminy. Natomiast starzejące się społeczeństwo prognozuje spadek popytu na lokalne dobra i usługi oraz trwale obniża potencjał rozwoju gminy.

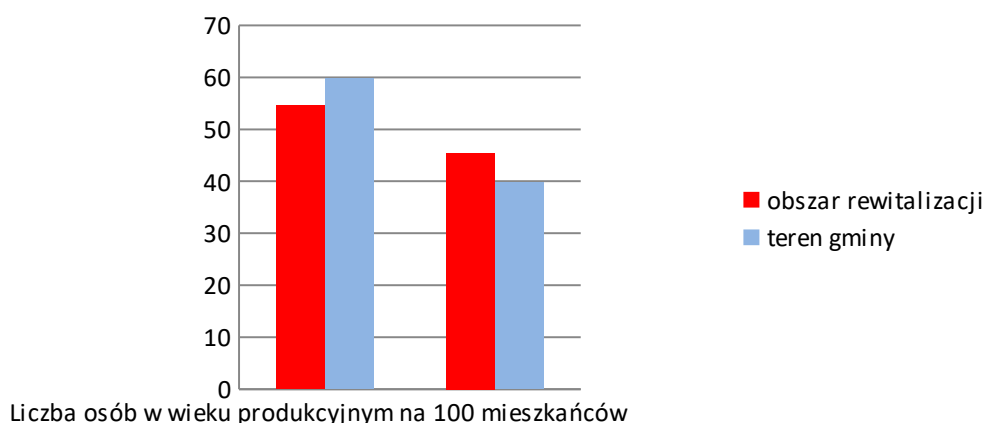
Na obszarze rewitalizacji, który stanowi część Osiedla nr 1 w Nowym Mieście nad Pilicą, zamieszkuje ogółem 1950 osób, co stanowi 24,97% ludności gminy.

Demografia

Na terenie gminy od 2012 roku liczba osób ją zamieszkujących zmniejsza się. Taka sama tendencja utrzymuje się na obszarze rewitalizacji. Ponadto obserwuje się niekorzystne zmiany świadczące o depopulacji, starzeniu się społeczeństwa. Liczba osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na obszarze rewitalizacji wynosi 1065, osoby w wieku nieprodukcyjnym – 885. Według danych wskaźnikowych dla obszaru rewitalizacji:

- osoby w wieku produkcyjnym stanowią 54,61 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 59,78,
- osoby w wieku pozaprodukcyjnym stanowią 45,38 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 39,75.

Wykres 4. Wskaźniki demograficzne dla obszaru rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy

W obszarze rewitalizacji widoczny jest odpływ ludzi młodych, ze względu na brak możliwości rozwoju zawodowego i osobistego. Młodzież poszukująca kierunków na wyższym poziomie kształcenia, opuszcza teren gminy na rzecz większych ośrodków akademickich, tam pozostaje i szuka zatrudnienia. Dzieci i młodzież mają zapewniony na obszarze rewitalizacji dostęp do placówek oświatowych, ale zauważalne są zjawiska: słabej organizacji zajęć pozalekcyjnych i aktywizacji młodzieży. Ponadto na obszarze rewitalizacji brak jest atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego w placówkach kulturalnych i form aktywizacji sportowej.

Obszar rewitalizacji jest w dużej mierze zamieszkały przez osoby starsze - ok. 24% mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym. Przyrost liczby osób starszych ma konsekwencje dla rozwoju, przede wszystkim istnieje konieczność organizacji odpowiednich przestrzeni i form opieki czy dofinansowania usług medycznych. Ponadto niewielkie dochody osób starszych sprawiają, iż nie są one atrakcyjnymi klientami lokalnych podmiotów gospodarczych.

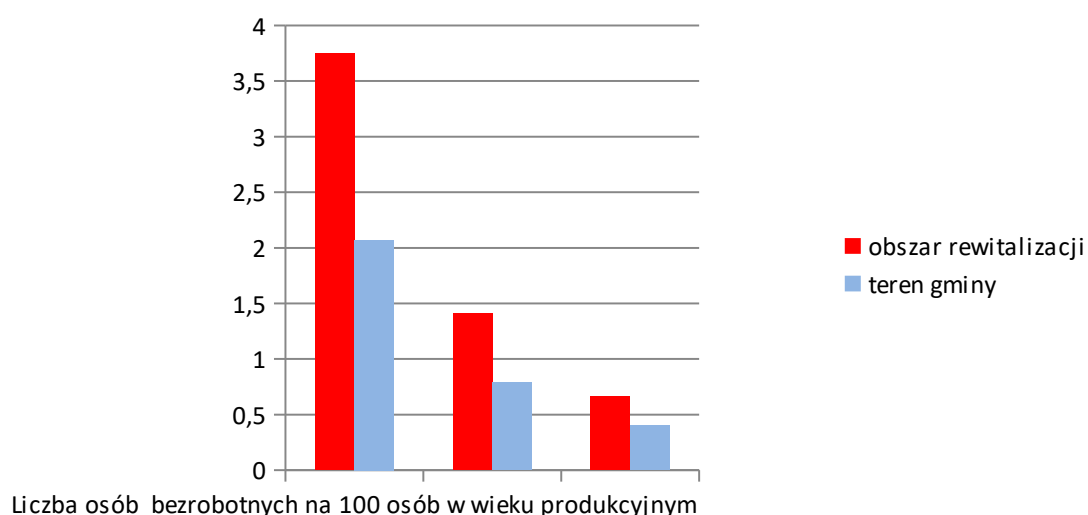
Obserwowane problemy demograficzne mają znaczący wpływ na rozwój gospodarczy gminy, trwale i radykalnie obniżając jej potencjał. Niekorzystne zmiany w strukturze ludności mogą przyczyniać się do pogłębiania problemów ekonomiczno-społecznych. Zmiany demograficzne dynamicznie wpływają na popyt na poszczególne usługi i zasoby siły roboczej. W efekcie następuje osłabienie działalności gospodarczej, co powoduje obniżenie dochodów samorządu i mieszkańców.

Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem interdyscyplinarnym i dotyczy zarówno płaszczyzny gospodarczej, jak i społecznej. Bezrobocie, a co za tym idzie brak środków prowadzi do negatywnych zjawisk społecznych, przede wszystkim do wykluczenia społecznego, czyli ograniczenia udziału w życiu społecznym, gospodarczym i kulturowym. Bezrobocie nie jest bardzo widocznym zjawiskiem na obszarze gminy, stopa bezrobocia w powiecie grójeckim na koniec 2017 r. wynosiła 2,4% i była jedną z najniższych w województwie mazowieckim, zdecydowanie niższa od średniej dla kraju - 6,6%. Na obszarze rewitalizacji - według liczby zarejestrowanych w PUP w Grójcu jest 40 osób bezrobotnych, w tym 17 osób długotrwale bezrobotnych i tylko 7 osób z prawem do zasiłku. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 41,24% ogółu osób bezrobotnych z terenu gminy. Według danych wskaźnikowych dla obszaru rewitalizacji:

- osoby bezrobotne stanowią 3,75 na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej dla gminy 2,07,
- osoby długotrwale bezrobotne stanowią 1,41 na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej dla gminy 0,79,
- osoby z prawem do zasiłku stanowią 0,66 na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej dla gminy 0,40.

Wykres 5. Wskaźniki dotyczące bezrobocia dla obszaru rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy

Mimo, że wskaźniki dla gminy i dla obszaru rewitalizacji są korzystniejsze niż w skali globalnej, nie świadczy to o braku problemu. Niskie bezrobocie to wynik możliwości zatrudnienia w rolnictwie i działalności około rolniczej (przy uprawach i przy przetwórstwie owoców) oraz korzystania z pracy sezonowej. Znaczący to, że pracę mogą znaleźć łatwiej osoby słabiej wykształcone lub bez kwalifikacji. Sytuacja na lokalnym rynku pracy nie jest zatem korzystna dla ludzi młodych np. z wykształceniem nie adekwatnym do lokalnego rynku pracy. Można też przypuszczać, że bezrobocie rejestrowe nie oddaje pełnego stanu rzeczy, ponieważ statusu bezrobotnych nie uzyskują osoby posiadające ponad 1 ha ziemi uprawnej. Ponadto faktem jest, że rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, którzy korzystają z niezarobkowych źródeł utrzymania (emerytura, renta), które już nie znajdują się w rejestrach urzędów pracy. Wśród uwarunkowań zjawiska bezrobocia należy wymienić przede wszystkim niewystarczającą liczbę podmiotów gospodarczych. Pomimo iż na terenie miasta wyznaczono tereny inwestycyjne oraz funkcjonuje system zachęt dla nowych przedsiębiorców, inwestorzy

wybierają tereny o bardziej dogodnej lokalizacji (przede wszystkim w bliższej odległości od dróg krajowych i dróg szybkiego ruchu, a także w bliższej odległości od większych miast).

Pomoc społeczna

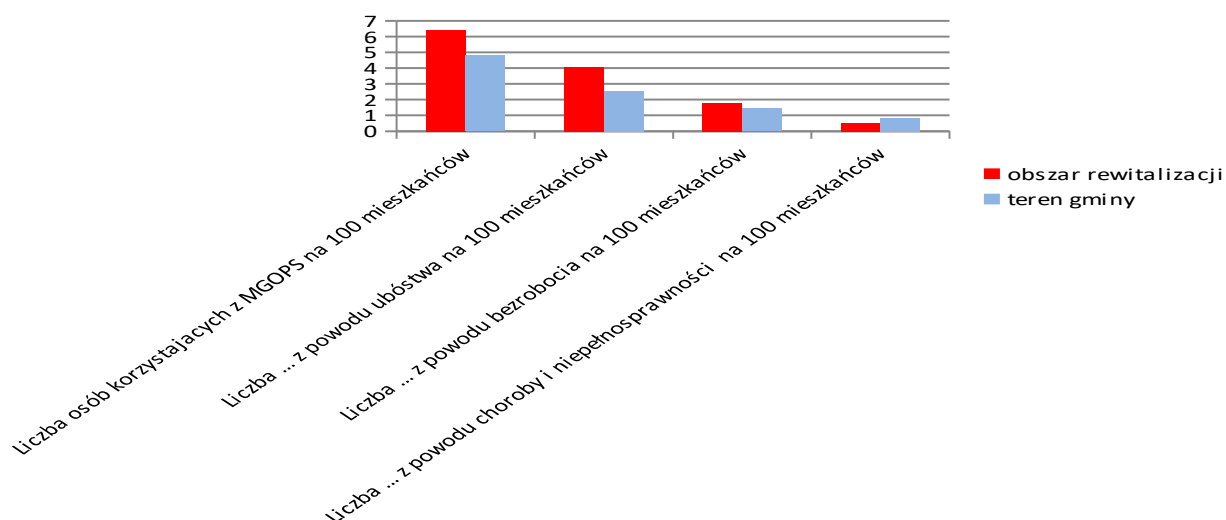
Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Na obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej korzysta ogółem 126 osób, tj. 33,60% ogółu świadczeń wypłacanych przez MGOPS w gminie, w tym:

- świadczenia z powodu ubóstwa wypłacane są dla 80 osób (40,20 % ogółu świadczeń z tego tytułu wypłacanych w gminie),
- świadczenia z powodu bezrobocia dla 36 osób (32,42% ogółu świadczeń),
- z powodu choroby dla 8 osób i z powodu niepełnosprawności dla 2 osób (łącznie 15,38% ogółu świadczeń).

Według danych wskaźnikowych dla obszaru rewitalizacji:

- osoby korzystające z pomocy MGOPS stanowią 6,40 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 4,80,
- osoby korzystające z pomocy MGOPS z powodu ubóstwa stanowią 4,06 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 2,54,
- osoby korzystające z pomocy MGOPS z powodu bezrobocia stanowią 1,78 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 1,42,
- osoby korzystające z pomocy MGOPS z powodu choroby i niepełnosprawności stanowią 0,54 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 0,83.

Wykres 6. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej dla obszaru rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy

Według danych MGOPS W Nowym Mieście aż 47 osób z obszaru rewitalizacji jest osobami długotrwale korzystającymi z pomocy społecznej.

Zjawisko ubóstwa implikowane jest nie tylko bezrobociem, ale i niskim poziomem edukacji, niskim poziomem życia. Wiele lat życia w trudnych warunkach, stagnacja i brak chęci do zmiany, powoduje, że pogarsza się sytuacja mieszkańców, pojawiają się problemy takie jak: niegospodarność, niezaradność, nadużywanie alkoholu, przemoc. Mimo, że skala zjawiska ubóstwa zmniejsza się, nie oznacza to jeszcze poprawy na obszarze, ze względu przede wszystkim na równomierny spadek liczby korzystających z pomocy w całej gminie.

Z danych MGOPS w Nowym Mieście nad Pilicą wynika, że wśród przyczyn korzystania z pomocy swój udział ma też bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Urzędnicy podkreślają problem wyuczonej bezradności w kolejnych pokoleniach klientów pomocy społecznej oraz dziedziczenia ubóstwa. Dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych brakuje pozytywnych wzorców zachowań, przyjmują postawę bierną i roszczeniową.

Według informacji uzyskanych w trakcie prowadzenia konsultacji, istnieje potrzeba stworzenia przestrzeni dla dzieci i młodzieży, w której nieodpłatnie mogłyby spędzać czas wolny i rozwijać zainteresowania, a w razie potrzeby uzyskać pomoc w nauce. Miejsca i przestrzeń taka nie powinna być wyłącznie dla dzieci i młodzieży z rodzin, które korzystają z pomocy społecznej, ale dla wszystkich.

Nadużywanie alkoholu nie są częstą przyczyną korzystania z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji, to z tego powodu ze wsparcia MGOPS w 2017 r. skorzystało 14 osób na 40 w całej gminie. Przy M-GOPS w Nowym Mieście nad Pilicą działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Pomocy Psychologicznej. Instytucje te pomagają rodzinom, w których występuje problem uzależnień. Przeciętnie rocznie ok. 50 osób jest wzywanych do GKRPA, z czego ok 15-20 osób z obszaru rewitalizacji, na rozmowy konsultacyjne z powodu nadużywania alkoholu.

Punkt Pomocy Psychologicznej przyjmuje rocznie ok. 80 osób (szacunkowo ok. 20-25 z obszaru rewitalizacji) - niezależnie od rodzaju problemu oraz osoby, która się z nim zgłosi.

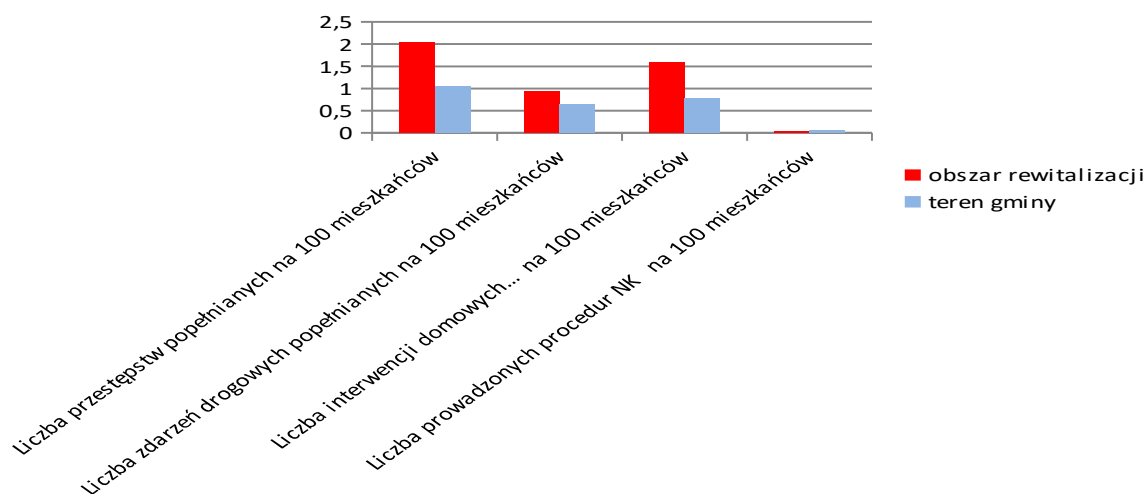
Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy gminy zwracali uwagę, że nadużywanie alkoholu jest zjawiskiem widocznym na obszarze rewitalizacji (obecność osób po alkoholu w przestrzeni publicznej, zwłaszcza w okolicach sklepów, na placach w centrum miasta, duża liczba miejsc sprzedaży alkoholu). Szacuje się, że na terenie Osiedla nr 1 około 40 rodzin można zakwalifikować jako zagrożone wykluczeniem społecznym. Na terenie gminy brak jest obecnie bazy lokalowej, w której można zorganizować dom dziennego pobytu. Potrzeby związane z osobami zamieszkującymi na terenie przewidzianym do rewitalizacji szacuje się na 10 miejsc w tego typu placówce.

Bezpieczeństwo

Nowe Miasto nad Pilicą jest miejscem raczej bezpiecznym do życia dla mieszkańców (według respondentów ankiety - ok 90% głosów). Na obszarze rewitalizacji zanotowano - przez KPP w Nowym Mieście nad Pilicą - w skali roku 2017: 41 przestępstw (50% ogółu przestępstw zarejestrowanych w gminie), 19 zdarzeń drogowych (37,25% ogółu zdarzeń w gminie), 32 interwencje domowych związanych z przemocą domową i nadużywaniem alkoholu (51,61% ogółu interwencji w gminie). Według danych wskaźnikowych dla obszaru rewitalizacji:

- przestępstwa popełniane stanowią 2,03 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 1,05,
- zdarzenia drogowe stanowią 0,94 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 0,65,
- interwencje domowe związane z przemocą domową i nadużywaniem alkoholu stanowią 1,58 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 0,79,
- liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty stanowi 0,04 na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 0,06.

Wykres 7. Wskaźniki dotyczące przestępczości na obszarze rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy

Do przestępstw najczęściej dokonywanych na terenie miasta należą: kradzieże z włamaniem, zniszczenia mienia. Na podstawie informacji z Posterunku Policji najbardziej zagrożonymi miejscami, pod względem dokonywania przestępstw i wykroczeń na terenie miasta są: Targowisko miejskie w dni targowe, Osiedle przy ulicy Ogrodowej oraz Dworzec PKS i teren do niego przyległy (na obszarze rewitalizacji) oraz Osiedle nr 3 i Osiedle Zdrowie (przy ulicy Tomaszowskiej - poza obszarem rewitalizacji).

Według danych MGOPS w sprawie występowania przemocy domowej na obszarze rewitalizacji obecnie prowadzona tylko 1 procedura Niebieskiej Karty, ale problem jest zauważalny. Sprawa przemocy łączy się z innymi patologiami - najczęściej nadużywaniem alkoholu - a sprawcami większości przestępstw są mężczyźni w wieku do 35 lat. W rodzinach z takim problem pracuje asystent rodziny oraz członkowie zespołu interdyscyplinarnego.

Na terenie miasta z zakresu pomocy społecznej, są prowadzone porady psychologa i prawnika, odbywają się spotkania w placówkach oświatowych z dziećmi i młodzieżą dotyczące uzależnień i zagrożeń oraz praw im przysługujących.

Dostępność infrastruktury społecznej i jakość oferty

Na obszarze rewitalizacji jest największa dostępność do infrastruktury społecznej.

Tabela 13. Wyposażenie w obiekty infrastruktury społecznej obszaru rewitalizacji (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą)

Rodzaj instytucji	Nazwa instytucji
Dostępność instytucji administracyjnych	1. Urząd Miasta i Gminy 2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Dostępność instytucji edukacyjnych	1. Niepubliczne Przedszkole 2. Publiczna Szkoła Podstawowa 3. Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Gimnazjalnymi 4. Liceum Ogólnokształcące 5. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Dostępność instytucji kulturalnych	1. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna 2. Muzeum Regionalne
Dostępność jednostek bezpieczeństwa	1. Komisariat Policji 2. OSP
Dostępność obiektów ochrony zdrowia	1. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Starostwo Powiatowe 2. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścących

Dostępność obiektów rekreacji i sportu	1. Stadion 2. Zespół boisk przy placówkach oświatowych 3. Plac zabaw - 3 obiekty
Dostępność obiektów usług turystycznych	Baza tworzona przez podmioty gospodarcze należące do osób prywatnych: restauracja, hotel, bary, pizzeria, wypożyczalnia kajaków, Noclegi i spływy kajakowe, Sala bankietowa, Bar.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się placówki oświatowe, do których uczęszcza większość dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z terenu gminy (ponad 80% osób objętych obowiązkiem szkolnym). No obszarze rewitalizacji w roku szkolnym 2016-2017 (dane GUS) w placówkach uczyło się: 179 przedszkolaków, 332 uczniów w szkole podstawowej, 179 uczniów w gimnazjum, 119 uczniów w szkole specjalnej, 88 uczniów w liceum ogólnokształcącym. O jakości kształcenia w placówkach w obszarze rewitalizacji mogą świadczyć wyniki egzaminów gimnazjalnych i maturalnych.

Tabela 14. Wyniki egzaminów w roku 2017 w placówkach na obszarze rewitalizacji (<http://bip.oke.waw.pl>)

Szkoła	Liczba uczniów	Wyniki
Publiczne Gimnazjum	56	historia, WOS - 53,1% język polski - 68,5% matematyka - 36,6% przedmioty przyrodnicze - 45,3% język angielski poziom podstawowy - 65,4%, poziom rozszerzony - 41,5% język niemiecki, poziom podstawowy - 43,6%
Liceum ogólnokształcące	33	język polski, poziom podstawowy - 63% matematyka, poziom podstawowy - 52% język angielski, poziom podstawowy - 71% język niemiecki, poziom podstawowy - 49%

Na podstawie wyników OKE - analizując średnie wyniki testów uczniów z obszaru rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą - należy zauważyć, że są one niższe niż średnie wyniki testów uczniów w skali całego powiatu lub województwa. Nie oznacza to od razu złego poziomu nauczania w placówkach, bo takie wyniki są charakterystyczne dla placówek z mniejszych miast na terenie całego kraju. Zdiagnozowana sytuacja oznacza jednak potrzebę podjęcia działań skierowanych do uczniów ze szkół z obszaru rewitalizacji, które wymuszają większą aktywność ich samych, przyczynią się do poprawy sytuacji i wyrównywania poziomu. Edukacja silnie determinuje przyszły potencjał na rynku pracy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące prowadzonych dodatkowych zajęć wyrównawczych, specjalistycznych oraz problemów wychowawczych i interwencji pedagogów szkolnych i skierowań do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Z danych tych wynika konieczność wsparcia szkół w zakresie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych. Baza lokalowa placówek oświatowych nie jest dostosowana do zwiększenia zakresu działalności, wynika stąd konieczność dostosowania innych obiektów, mogących przejąć część działalności szkół w tym zakresie. Z analizy możliwości lokalowych i organizacyjnych wynika, że funkcje te mogą pełnić placówki kultury i obiekty zlokalizowane w parku miejskim.

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI GIMNAZJALNYMI IM. KAROLA WOJTYŁY W NOWYM MIEŚCIE NAD PILICĄ

Rodzaj zajęć	Rok szkolny 2015/2016	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	1178 godz.	266 godz.	570 godz.
Zajęcia rewalidacyjne	152 godz.	152 godz.	304 godz.
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	38 godz.	38 godz.	152 godz.
Zajęcia logopedyczne	0 godz.	0 godz.	38 godz.
Konsultacje z psychologiem – ilość skierowań do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej	6 skierowań do PPP	8 skierowań do PPP	10 skierowań do PPP
Nadwaga, otyłość	14 osób	21 osób	16 osób
Inne problemy zdrowotne dzieci	35 osób	41 osób	38 osób
Ilość zwolnień z wychowania fizycznego	6osób	3 osoby	4 osoby
Ilość interwencji i rozmów pedagoga w każdym roku szkolnym	ok. 40	52	58

**PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA im. KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W NOWYM MIEŚCIE NAD PILICĄ, ul. SZKOLNA 4**

Rodzaj zajęć	Rok szkolny 2015/2016	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	684 godz.	646 godz.	684 godz.
Zajęcia rewalidacyjne	152 godz.	152 godz.	1524 godz.
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	190 godz.	190 godz.	190 godz.
Zajęcia logopedyczne	76 godz.	76 godz.	76 godz.
Konsultacje z psychologiem – ilość skierowań do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej	92	97	63
Nadwaga, otyłość	17 osób	10 osób	11 osób
Inne problemy zdrowotne dzieci	13 osób	7 osób	10 osób
Ilość zwolnień z wychowania fizycznego	7 osób	17 osób	9 osób
Ilość interwencji i rozmów pedagoga w każdym roku szkolnym	ok. 60	ok. 60	ok. 60

Liceum Ogólnokształcące w Nowym Mieście nad Pilicą

Rodzaj zajęć	Rok szkolny 2015/2016	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	190 godz.	191 godz.	174. godz.
Zajęcia rewalidacyjne	78 godz.	74godz.	82 godz.
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	0 godz.	0 godz.	0 godz.
Zajęcia logopedyczne	0 godz.	0 godz.	0 godz.
Konsultacje z psychologiem – ilość skierowań do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej	konsultacje 1 raz/ m-c	konsultacje 1 raz/ m-c	konsultacje 1 raz/ m-c
Nadwaga, otyłość	5 osób	6 osób	7 osób
Inne problemy zdrowotne dzieci	3 osób	2 osób	3 osób
Ilość zwolnień z wychowania fizycznego	2 osób	3 osób	3 osób
Ilość interwencji i rozmów pedagoga w każdym roku szkolnym	15	15	17

W skład głównych obiektów tworzących bazę sportowo-rekreacyjną na obszarze rewitalizacji wchodzi: stadion miejski, boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą, boisko do gry w siatkówkę

i koszykówkę, kort ziemny, hala sportowo-widowiskowa. Działający Klub sportowy KS Pilica Nowe Miasto nad Pilicą zrzesza ok. 100 zainteresowanych trenowaniem piłki nożnej. Amatorsko rozwijają także dziedziny: piłka ręczna, siatkówka, koszykówka, lekkoatletyka oraz tenis ziemny, a popularnością w okresie letnim cieszą się spływy kajakowe.

Obecna baza sportowa i rekreacyjna, zlokalizowana na terenie rewitalizacji, jest w nienajlepszym stanie technicznym, co przekłada się na niepełne wykorzystanie istniejącego potencjału. Liczbę osób uczestniczących rocznie w imprezach i wydarzeniach sportowych szacuje się na 1000 osób, liczbę uczestników imprez kulturalnych na 2000 osób.

Brak odpowiedniego zagospodarowania terenów nadpilicznych oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na tych terenach również powoduje mniejsze niż potencjalnie możliwe użytkowanie tych terenów. Liczbę osób korzystających z rekreacji na terenach nadpilicznych szacuje się na 1000 osób rocznie, korzystających z przystani kajakowych na Pilicy na 2000 osób rocznie.

Na obszarze rewitalizacji działalność edukacyjno-kulturalną prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, który organizuje zajęcia głównie dla dzieci i młodzieży. Są to zajęcia: plastyczne, nauka gry na instrumencie, zabawa i nauka z robotyki LEGO, kursy języka angielskiego. Ze względu na niewystarczającą ofertę kulturowo-oświatową, młodzi ludzie i dorośli mają znacznie ograniczone możliwości interesującego spędzania czasu wolnego.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury znajduje się na terenie Parku Miejskiego, uznanego za teren ważny dla rewitalizacji. Znajdująca się tam infrastruktura wymaga modernizacji i uzupełniania. Liczbę osób korzystających z obiektów i infrastruktury parku szacuje się na 3000 osób rocznie.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna ma na celu upowszechnianie wiedzy, czytelnictwa (ponad 21 tys. woluminów) i kultury jako czynników mających wpływ na poziom życia mieszkańców. W Bibliotece realizowane są cykle spotkań z przedszkolakami, imprezy okolicznościowe, lekcje biblioteczne i zajęcia indywidualne. Placówka jest przystosowana do obsługi osób z niepełnosprawnością ruchową.

Działalność kulturalna prowadzi też Muzeum Regionalne, wspierane przez Towarzystwo Przyjaciół Nowego Miasta. Rocznie Muzeum jest odwiedzane przez 360 osób, prowadzone są 3 imprezy oświatowe, 3 lekcje muzealne oraz organizowane są 2 wystawy czasowe poza stałą działalnością.

Na obszarze rewitalizacji w zakresie opieki zdrowotnej funkcjonują tylko małe, prywatne gabinety lekarskie. Placówka ochrony zdrowia - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z przychodniami - znajduje się poza wyznaczonym obszarem. W tym zakresie respondenci podkreślają niedogodności w dostępie do placówki, zwłaszcza dla osób starszych, ze względu na brak usług i rozwiązań komunikacyjnych, które poprawiłyby możliwości korzystania z usług przez mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są dwa domu pomocy społecznej (ul. Bielińskiego – 1 obiekt i ul. Ogrodowa - jeden obiekt) przeznaczone dla osób starszych, samotnych, somatycznie chorych i niepełnosprawnych. W DPS-ach przebywają osoby z terenu całej gminy, czy powiatu, ale dla osób z obszaru rewitalizacji taka oferta jest w każdej chwili dostępna. Pozostaje problem osób potrzebujących pomocy przebywających we własnych domach. Jest zbyt mało opiekunek, pielęgniarek, które mogłyby świadczyć pomoc i opiekę doraźną. Nie jest rozpowszechniona także pomoc sąsiedzka czy wolontariat.

Organizowane przez placówki kulturalne i placówki opieki społecznej imprezy integracyjne, adresowane m.in. do osób starszych, przyciągają licznych uczestników – ich liczbę szacuje się

na 2000 osób rocznie. Brak odpowiedniej infrastruktury i zaplecza uniemożliwia zwiększenie intensywności tych działań, mimo istniejącego zapotrzebowania społecznego.

W stosunku do osób starszych, które nie potrzebują wsparcia instytucjonalnego, respondenci zauważają, że oferta na obszarze rewitalizacji przeznaczona dla tej grupy nie jest wystarczająca. Jest grupa seniorów aktywnych, którzy włączają się w organizację przedsięwzięć na własną rękę, są niezrzeszeni. Obecna oferta skierowana do tej grupy społecznej ma ograniczony zasięg i nie dociera do wszystkich zainteresowanych, w związku z czym osoby te są wykluczone. Wykluczenie to wynika z braku wiedzy o możliwościach np. spędzenia wolnego czasu, ale też często ze względu na fizyczne ograniczenia w poruszaniu się i generalną sprawność psychofizyczną. Otwarcie nowych form, dostosowanych do potrzeb seniorów, ograniczy ich zagrożenie wykluczeniem i samotnością.

Aktywność społeczna

W gminie organizowane są imprezy, festyny - aktywizujące i integrujące mieszkańców. Są to: Dni Nowego Miasta połączone z Dożynkami, Dzień dziecka na "Orliku", Nowomiejska Liga Halowa, Spotkanie z Błogosławionym, Biegiem przez Polskę, Rekonstrukcja wydarzeń historycznych i inne. Są to wydarzenia ogólnogminne, w których biorą udział wszyscy mieszkańcy.

Na obszarze rewitalizowanym działa 8 organizacji pozarządowych. Są to: Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Integracja”, Stowarzyszenie „Aktywni dla Nowego Miasta”, Towarzystwo Przyjaciół Nowego Miasta Nad Pilicą, Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto Nad Pilicą – „Dobra Gmina”, Fundacja Na Rzecz Oświaty i Wychowania „Anioły Miast”, Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Pilica Nowe Miasto”, Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Nowomiejskiej, Stowarzyszenie „Biegiem Przez Polskę”.

Aktywność społeczna liczona liczbą organizacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców daje wskaźnik 0,39 (wskaźnik dla gminy wynosi 0,33). Organizacje nie liczą jednak zbyt wielu członków, często działają okazjonalnie - akcyjnie. Działalność stowarzyszeń jest bardzo ograniczona, głównie ze względu na brak społeczników i liderów. Ponadto nie współpracują ze sobą, zwykle koncentrując się na swoim wąskim zakresie działalności

Słaba kondycja i aktywność mieszkańców uwidoczniła się także na spotkaniach i konsultacjach społecznych organizowanych w ramach prac nad programem rewitalizacji. W spotkaniu nie uczestniczyło zbyt wielu mieszkańców obszaru rewitalizacji.

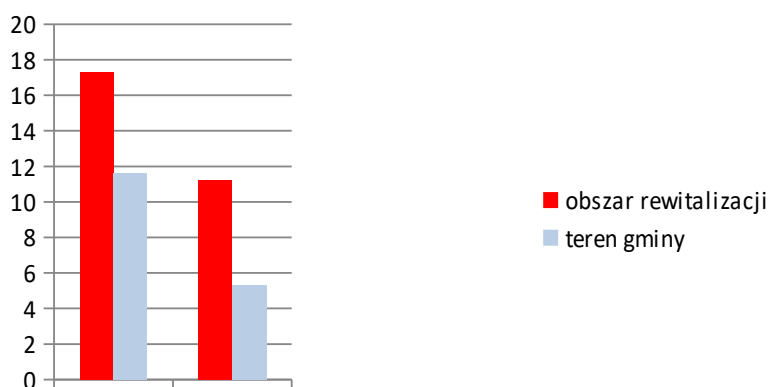
Obszar rewitalizacji należy do okręgu wyborczego, w którym w wyborach samorządowych w 2014 roku osiągnięto najniższą frekwencję w gminie - 60,07% (średnia dla gminy 62,77%). Natomiast w wyborach parlamentarnych w 2015 okręg ten osiągnął frekwencję 54,77% (przy średniej dla gminy 51%). Wskaźniki nie są najniższe, nie świadczą jednak o znaczącym zaangażowaniu mieszkańców z życia politycznego i społecznego. Na wynik frekwencji wyborczej wpływa też znacząco odległość miejsca zamieszkania od lokalu wyborczego – w obszarze rewitalizowanym lokale wyborcze są bliżej niż na terenach wiejskich.

5.3. Diagnoza sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji

Działalność gospodarcza na obszarze rewitalizowanym na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą jest rozwinięta w stopniu średnim, mimo że jest tu zarejestrowanych najwięcej

podmiotów w gminie. Na obszarze rewitalizacji zarejestrowane są 184 podmioty gospodarcze na 406 działających w gminie (wartość wskaźnika na obszarze rewitalizowanym wynosi 17,28 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej dla gminy wynoszącej 8,69). Aż 45,32% podmiotów zarejestrowanych w gminie znajduje się w obszarze rewitalizacji. Wskaźnik jest dość wysoki. Jednak, na tym obszarze, jednocześnie notuje się największą dynamikę w zmianach liczby podmiotów gospodarczych, w tym wskaźnik wyrejestrowania. Na obszarze rewitalizacji w przeciągu roku 2017 wyrejestrowane zostały aż 124 podmioty, tj. 49,60% wszystkich podmiotów wyrejestrowanych w gminie. Wskaźnik wyrejestrowania liczby podmiotów gospodarczych dla obszaru wynosi 11,64 w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej referencyjnej - 5,35.

Wykres 8. Wskaźniki dotyczące gospodarki na obszarze rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy

Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Należy zaznaczyć, że większość podmiotów zarejestrowanych w obszarze rewitalizacji to podmioty małe (np. jednoosobowe, firmy rodzinne), najczęściej prowadzące usługi handlowe oraz drobne usługi. Są to najczęściej sklepy i hurtownie (spożywcze, materiałów budowlanych itp.), a także drobne zakłady produkcyjno-usługowe jak: warsztaty samochodowe, szwalnie, usługi remontowo-budowlane, skład węgla itp. Na obszarze rewitalizacji nie są usytuowane żadne zakłady produkcyjne.

Rysunek 23. Dokumentacja fotograficzna - podmioty gospodarcze na obszarze rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą (<https://www.google.pl/maps>)

Targowica przy ul. 11 Listopada

Pawilon przy ul. 11 Listopada

Obiekty usługowe przy ul. Wyzwolenia

Obiekty gastronomiczne przy Placu Armii Krajowej

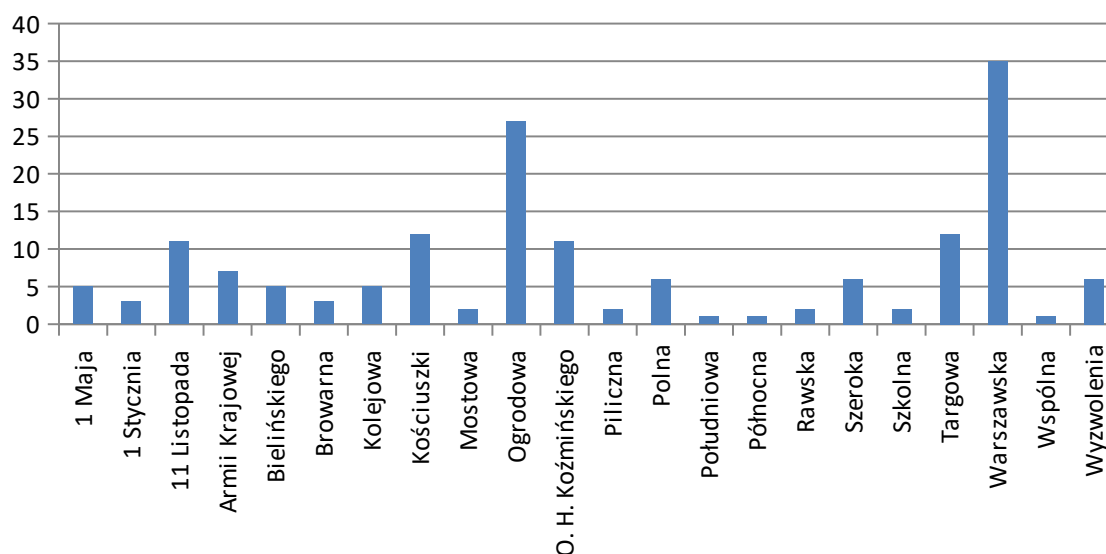

Tereny inwestycyjne przy ul. Kolejowej

Obiekty usługowe i handlowe przy ul. Warszawskiej

Wykres 9. Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji

Najwięcej podmiotów gospodarczych usytuowanych jest przy ul. Warszawskiej - w jej części wschodniej (trasa wylotowa z miasta), gdzie usytuowane są głównie podmioty handlowe lub małe firmy usługowe związane z branżą budowlaną i transportową. W centrum miasta i w rejonie zabudowy wielorodzinnej przy ul. Ogródowej jest więcej podmiotów prowadzących handel spożywczy i odzieżowy oraz usługi gastronomiczne, finansowe, projektowe. Działalność prowadzona jest także w rejonie ul. 11 Listopada, gdzie poza obiektami usług, składów materiałów budowlanych i opałowych znajduje się plac Targowiska miejskiego, gdzie prowadzony jest handel.

Ponadto na omawianym obszarze działają podmioty sektora publicznego (ogółem 14 podmiotów), tj. jednostki samorządu terytorialnego, pomocy społecznej, edukacji, itp.

Dlatego też zaznacza się wyższy, niż w innych rejonach gminy, odsetek osób zatrudnionych w administracji publicznej i oświacie.

Przy ul. Kolejowej wyznaczono Podstrefę Nowe Miasto nad Pilicą, która należy do Tarnobrzelskiej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN” o powierzchni 15,1316 ha (działki 878, 879). W chwili obecnej w obrębie strefy nie funkcjonuje żaden podmiot gospodarczy, strefa nie posiada odpowiedniego zagospodarowania w zakresie wyposażenia w infrastrukturę komunikacyjną i techniczną.

Kondycja lokalnych podmiotów gospodarczych nie jest silna, jedna z przyczyn jest fakt, że w większości przedsiębiorstwa są małymi podmiotami, nie posiadającymi wielkiego kapitału, nie posiadającymi zdolności inwestowania i rozszerzania działalności - i tym samym zwiększania liczby miejsc pracy - wprowadzania innowacyjności, promocji, itp. Obszar rewitalizacji cechuje także niskie zainteresowanie ze strony dużych inwestorów, w tym inwestorów zewnętrznych lub z kapitałem zagranicznym.

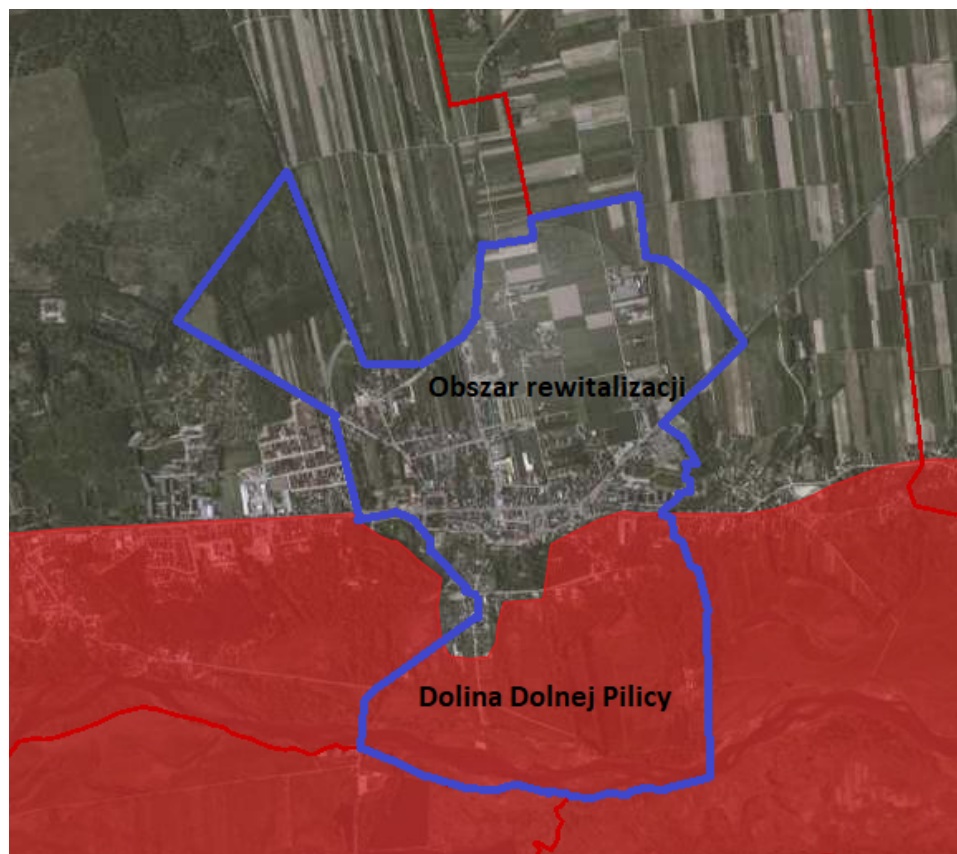
Przewiduje się, że głównym czynnikiem napędzającym wzrost gospodarczy gminy i obszaru rewitalizacji będzie nadal kapitał prywatny w strukturze podmiotów rodzimych – głównie mikro i małych przedsiębiorstw. Ponadto uwarunkowania środowiska przyrodniczego pozwalają na uprawianie turystyki kwalifikowanej, co należy wykorzystać przez ośrodki z kompleksową bazą wypoczynkową (noclegową, gastronomiczną, zapleczem rekreacyjnym). Wpływ na aktywność społeczną w kwestii prowadzenia działalności gospodarczej mają: niekorzystne trendy demograficzne, marazm społeczeństwa. Wzmacnianie siły tworzenia rodzimej gospodarki jest rolą władz samorządowych.

5.4. Diagnoza sfery środowiskowej

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się obecnością cennych przyrodniczo terenów. Część obszaru leży w dolinie rzeki Pilicy oraz w zasięgu terenów objętych ochroną. Koryto rzeki ma szerokość ok. 150 m, a dolina nie przekracza 5 km szerokości. Pilica silnie meandruje, tworząc liczne starorzecza, wyspy, ławice i łachy piaskowe. Północny skraj ostoi wyznacza skarpa, miejscami porośnięta murawami kserotermicznymi. Część południowa ostoi jest płaska, w wielu miejscach porośnięta głównie lasami iglastymi. Znaczną część doliny zajmują łąki i pastwiska.

Obszary chronione na obszarze rewitalizacji to: Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki” oraz obszary Natura 2000: „Dolina Pilicy” (PLB140003) i „Dolina Dolnej Pilicy” (PLH140016). Jest to obszar o dużej atrakcyjności turystyczno -krajobrazowej i bardzo bogatych oraz zróżnicowanych zasobach przyrodniczych. Walory przyrodniczo-krajobrazowe obszaru wynikają ze znacznego zróżnicowania geomorfologicznego terenu.

Rysunek 24. Tereny chronione na obszarze rewitalizowanym (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

Zakres obszarów Natura 2000: „Dolina Dolnej Pilicy” (PLH140016)

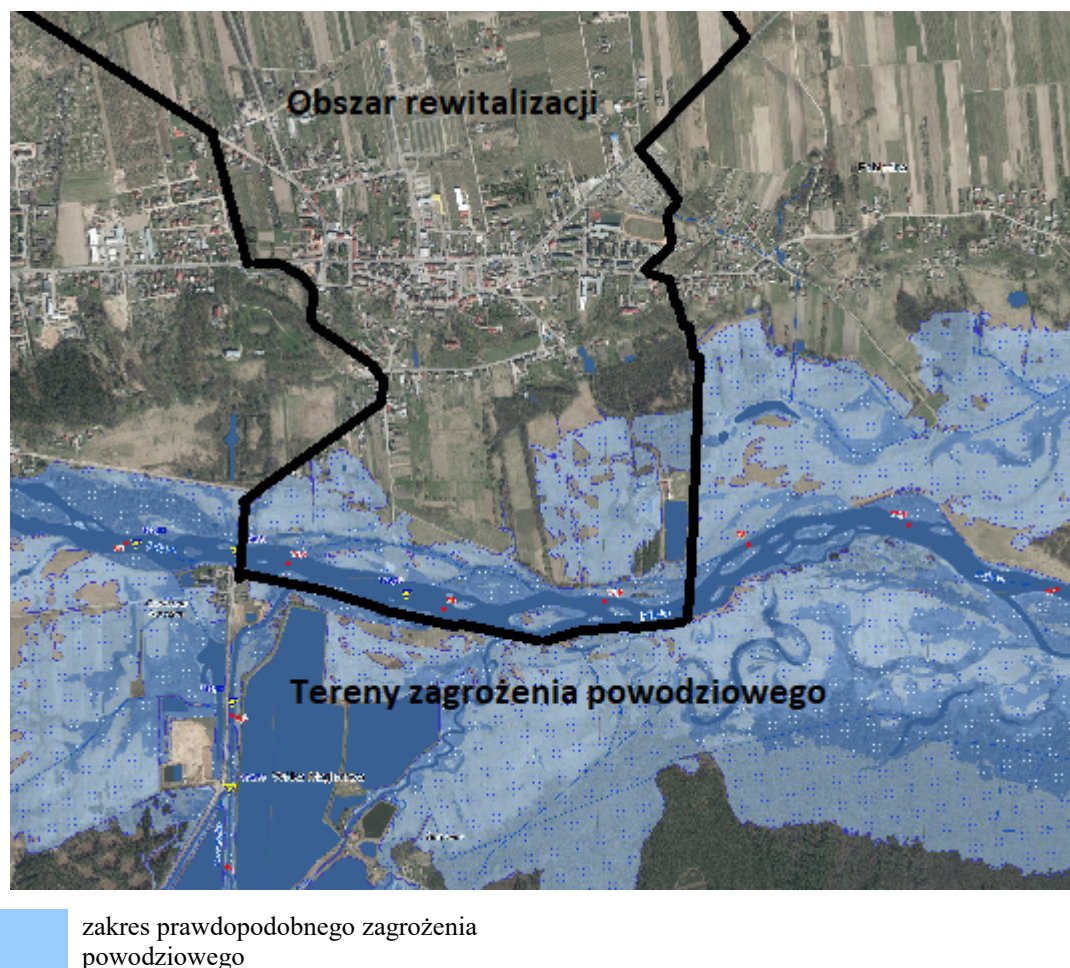
Zakres obszarów Natura 2000: „Dolina Pilicy” (PLB140003)

Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki"

Z jednej strony bogactwo przyrodnicze obszaru stanowi jego atut, możliwości rozwoju w kierunku turystyczno-rekreacyjnym. Z drugiej strony należy zwrócić szczególną uwagę na możliwości wystąpienia zagrożenia powodziowego na rzece Pilicy. Dlatego istnieje konieczność inwestowania w stałe zabezpieczenie nadbrzeża i budynków oraz dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców.

Rysunek 25. Tereny zagrożenia powodziowego na obszarze rewitalizowanym (prawdopodobieństwo zagrożenia wysokie - raz na 10 lat) (<http://mapy.isok.gov.pl/imap/>)

Ze względów klimatycznych konieczne jest prowadzenie polityki eliminującej zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego stałymi mediami energetycznymi. Skuteczne wdrożenie działań naprawczych w tym zakresie wymaga równoległe podejmowania kompleksowych działań informacyjno-edukacyjnych.

W obszarze rewitalizacji ogólna emisja CO₂ (emisja z budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej, obiektów działalności gospodarczej, oświetlenia i transportu) a także emisja z mieszkalnictwa jest na dużo wyższym poziomie niż na pozostałym terenie gminy. Na podstawie szacunkowych wyliczeń (według danych z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2016-2022 oraz UMiG w Nowym Mieście nad Pilicą) emisja CO₂ z budynków na obszarze rewitalizacji wynosi 2927,04 Mg/rok z Osiedla nr 1. Stanowi to 18,83 % emisji z mieszkalnictwa całej gminy. Emisja CO₂ z mieszkalnictwa w przeliczeniu na 100 budynków mieszkalnych wynosi na obszarze rewitalizowanym wynosi 33,18 Mg (przy średniej dla gminy 6,30).

Przyczynami takiego stanu rzeczy są:

- indywidualne źródła ciepła bazujące głównie na paliwach węglowych (najbardziej emisyjnych nośnikach energii),
- niezadowalający stan techniczny budynków,
- transport.

Stan jakości powietrza (według danych Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska) dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą wynosiły w roku 2016 (wartości uśrednione dla roku):

- dwutlenek siarki - $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- dwutlenek azotu - $16 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- pył zawieszony PM₁₀ - $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- pył zawieszony PM_{2,5} - $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- benzen - $1,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- ołów - $0,05 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na obszarze rewitalizacji, jaki i na terenie gminy, nie funkcjonują scentralizowane systemy zaopatrzenia w ciepło. Podstawą gospodarki cieplnej jest infrastruktura ciepłownicza oparta na indywidualnych źródłach ciepła eksploatowanych przez ich właścicieli wyłącznie na własne potrzeby oraz piecowy system ogrzewania pomieszczeń. Szacuje się, że około 80% indywidualnych źródeł ciepła to piece i kotły wysokoemisyjne, których eksploatacja przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza pyłami i benzo(a)pirenem. W znacznej mierze są to źródła przestarzałe technologicznie o niskiej sprawności, tj. nieefektywne energetycznie. Dodatkowo na omawianym obszarze nie funkcjonuje sieć gazowa. W obszarze rewitalizacji nie jest rozpowszechnione korzystanie z odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych i innych.

Pomimo powszechności stosowania działań termomodernizacyjnych na obszarze rewitalizacji istnieją budynki charakteryzujących się wysokim zapotrzebowaniem na energię do ogrzewania. Dotyczy to głównie obiektów starszych, w strukturze przestrzennej obszaru rewitalizacji szacuje się, że ok. 60% budynków stanowią budynki sprzed 1970 roku, w tym w większości nie odnowione, nie poddane termomodernizacji. Dla takich budynków szacunkowy roczny wskaźnik zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania wynosi ok. $1,26 \text{ GJ}/\text{m}^2$, a do podgrzania c.w.u. – około $3,5 \text{ GJ}/\text{osobę}$. Średnia emisja gazów cieplarnianych dla lokalnych kotłowni wynosi ok. $94 \text{ kg CO}_2/\text{GJ}$. Emisję dla zespołu budynków wielorodzinnych przy ul. Ogrodowej szacuje się na 1800 Mg CO_2 rocznie. Termomodernizacja obniży ten wskaźnik o około 40%.

Na terenie centrum miasta emisja komunikacyjna jest szczególnie nasiloną wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych - dróg wojewódzkich (728 relacji Grójec – Końskie oraz 707 relacji Nowe Miasto – Rawa Mazowiecka). Na skutek intensywnego ruchu samochodowego stężenie tlenków węgla, tlenków azotu, węglowodorów i pyłu zawieszonego mogą miejscowo w warstwie przy powierzchniowej przekraczać wartości dopuszczalne.

Obszar rewitalizacji jest terenem najbardziej narażonym również na hałas komunikacyjny. W ostatnich latach nie prowadzono monitoringu hałasu na terenie gminy. Szacuje się, że przy drogach o podobnym natężeniu ruchu mogą istnieć przekroczenia obejmujące pierwszą linię zabudowy nawet o 2-5 dB. Przekroczenie norm mogą występować także podczas wypadków lub innych zdarzeń. Ponadto, z uwagi na zwiększające się natężenie ruchu, można przyjąć, że utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu. Ważne jest zatem maksymalne upłynnianie ruchu lub wyprowadzenie go poza obszary najgęściej zamieszkane np. poprzez modernizację nawierzchni, wprowadzenie zieleni ochronnej.

Na obszarze rewitalizowanym zaznacza się obecność zinwentaryzowanych odpadów zawierających azbest (głównie pokrycia dachowe) w ilości $89,914 \text{ Mg}$ na terenie Osiedla nr 1. W przeliczeniu na 100 mieszkańców ($\text{Mg}/100 \text{ mieszkańców}$): wskaźnik dla tego obszaru wynosi 4,61 i jest zdecydowanie niższy niż średni wskaźnik dla terenu gminy (wynosi on

53,01). Na obszarze rewitalizacji problem stanowią głównie stare budynki mieszkalne - odbieranie tego typu odpadów z gospodarstw domowych jest na zbyt niskim poziomie.

Średnie wartości odbioru odpadów komunalnych dla gminy wynoszą w przeliczeniu na 100 mieszkańców (Mg/100 mieszkańców): odpady segregowane - 3,86, odpady zmieszane - 14,98. Dla terenu rewitalizacji wskaźniki są nieznacznie niższe i wynoszą: dla odpadów segregowanych - 3,84, dla odpadów zmieszanych - 13,85. Są to nadal dość wysokie wskaźniki, zwłaszcza niekorzystne pod względem ilości odpadów zmieszanych w stosunku do małej ilości odpadów zbieranych selektywnie.

W zakresie gospodarki odpadami konieczne jest podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w celu właściwego gospodarowania odpadami oraz podnoszenie skuteczności selektywnego zbierania odpadów poprzez rozwój selektywnej zbiórki odpadów w systemie pojemnikowym i workowym, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych.

5.5. Diagnoza sfery przestrzennej i technicznej

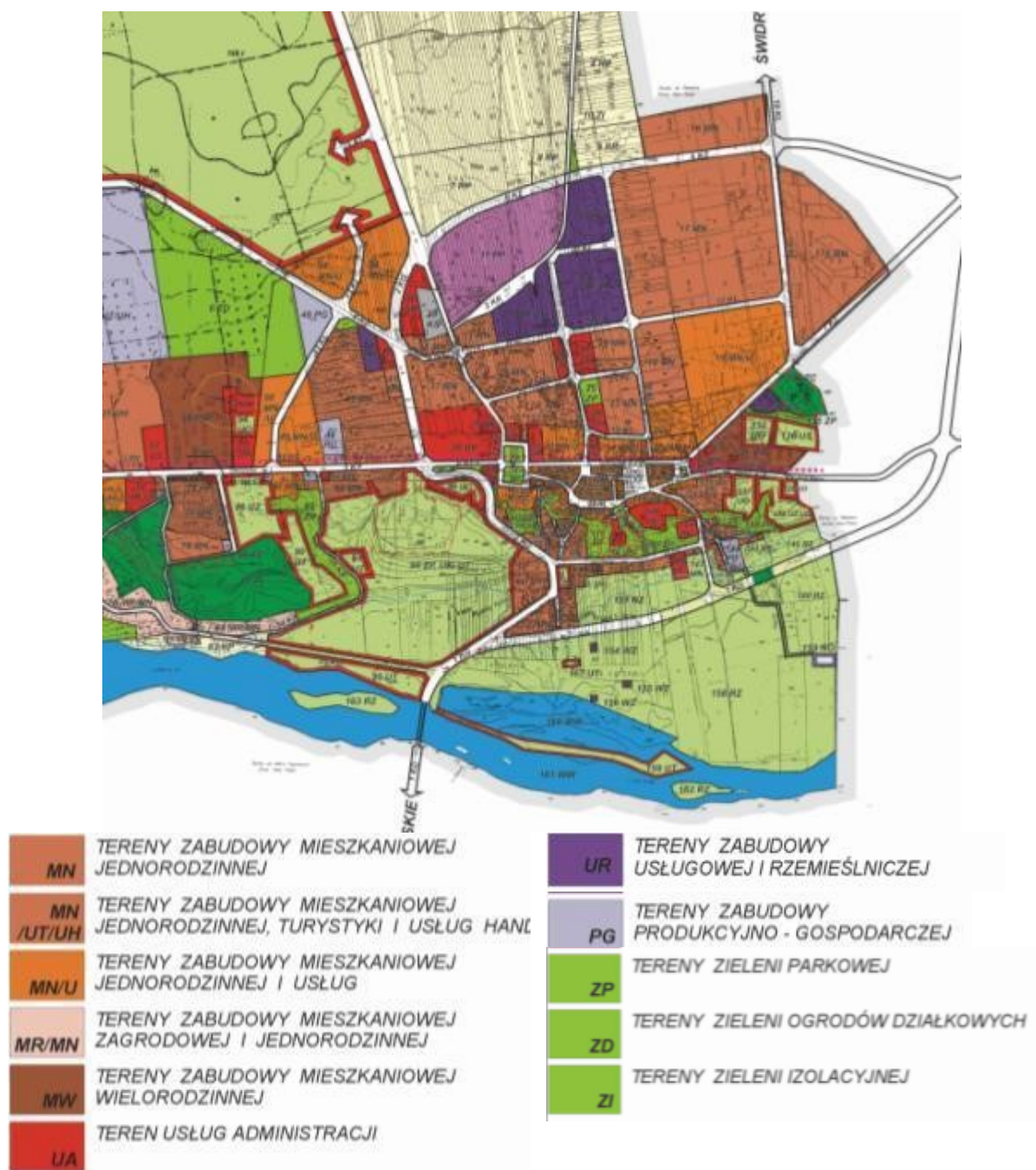
Zagospodarowanie przestrzenne

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 297,21 ha, co stanowi 24,97% powierzchni gminy. Jest to centralna część miasta, obszar koncentracji usług administracyjnych, społecznych i jednocześnie koncentracji zabudowy mieszkaniowej. Wyznaczony obszar powinien być wizytówką miasta - w chwili obecnej jest nieestetyczny, niewłaściwie zagospodarowany i nieprzyjazny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W strukturze administracyjnej województwa mazowieckiego powiat grójecki i gminę Nowe Miasto nad Pilicą zalicza się do subregionu warszawskiego zachodniego. W "Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy" wprowadzono podział terenów istniejących i planowanych obszarów rozwoju osadnictwa, usług podstawowych, administracyjnych, rolniczej przestrzeni produkcyjnej, funkcji prowadzenia działalności gospodarczej, terenów powojaskowych. Nie przewiduje się zasadniczych zmian w strukturze przestrzennej miasta i gminy. Dla całości obszaru rewitalizacji funkcjonuje "Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą".

Cześć centralna Nowego Miasta nad Pilicą uznana zostaje za teren zdegradowany pod względem przestrzennym. Charakterystyczne dla miasta są: wydłużone struktury ulic z mało wartościową zabudową, prowadzenie w centrum ruchu kołowego, brak zagospodarowania centrum i niedostatek przestrzeni publicznych (ich niska funkcjonalność) oraz brak terenów zielonych, zagospodarowanych pod kątem wypoczynku i rekreacji. Ponadto występuje tu rozproszenie obiektów administracji państwowej i samorządowej oraz instytucji społecznych i ich lokalizacja w miejscach, gdzie występują bariery architektoniczne i komunikacyjne. Naruszenie ładu przestrzennego dotyczy także niepełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną sieciową, brak bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz niewykorzystania terenów przemysłowych.

Rysunek 26. Zagospodarowanie przestrzenne obszaru rewitalizacji (Miejsowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą - załącznik graficzny)

Rysunek 27. Dokumentacja fotograficzna obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą (zdjęcia własne)

Plac Ojca Honorata Koźmińskiego

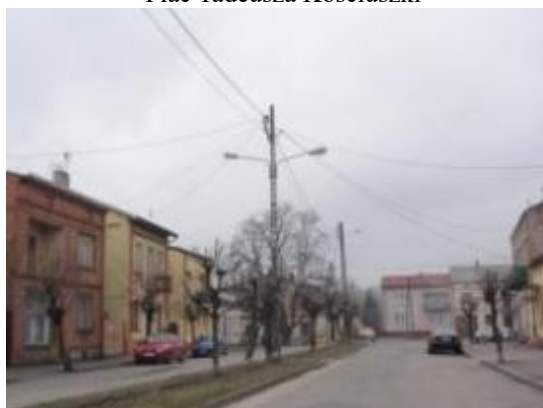
Plac Ojca Honorata Koźmińskiego

Plac Tadeusza Kościuszki

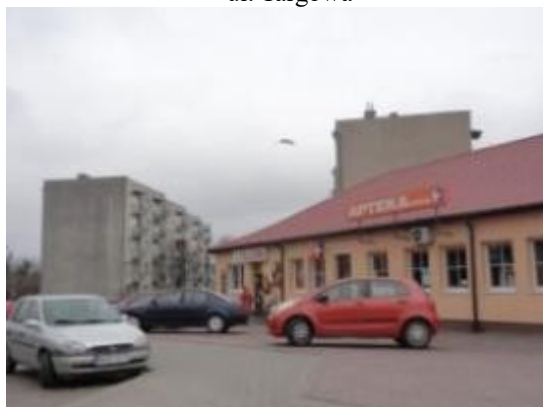
Plac Tadeusza Kościuszki

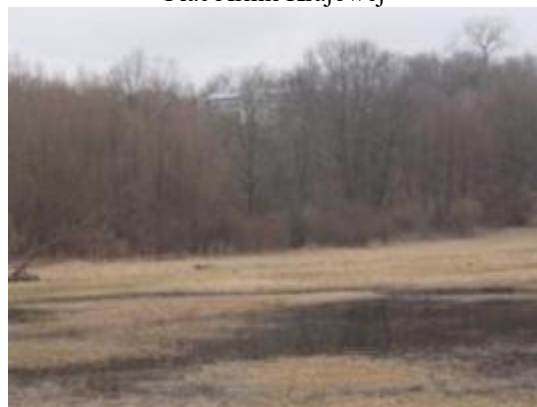
ul. Targowa

Plac Armii Krajowej

Bloki wielorodzinne - widok od ul. Warszawskiej

Widok Pilicy i parku od drogi 728

Miasto nie posiada typowego centrum, droga wojewódzka przecina tkankę miejską, a rozlokowane w tej przestrzeni 3 place nie spełniają funkcji centrotwórczych. Częściowo takie zadania ma przydzielone plac Ojca Honorata Koźmińskiego, przy którym znajdują się obiekty sfery publicznej oraz kościół z przylegającym terenem klasztoru Braci Mniejszych Kapucynów (obszar zamknięty przestrzennie). Plac częściowo pełni funkcję skweru z zielenią - przeznaczony jest dla wypoczynku mieszkańców. Miejsce to nie służy jednak organizacji życia społeczno-kulturalnego gminy. Pozostałe place mają głównie znaczenie komunikacyjne, na Placu Kościuszki usytuowany jest Dworzec Autobusowy. Dominantą w krajobrazie części południowo wschodniej miasta jest Kościół parafialny.

Teren centralny miasta jest najlepiej zaopatrzonej w infrastrukturę społeczną związaną z administracją, oświatą, kulturą i bezpieczeństwem publicznym. Ze względu na rozmieszczenie tych obiektów w tkance miejskiej uwiadamia się utrudnienia w dostępie do tych obiektów i ich oferty dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i gminy.

W mieście znajdują się zabytkowe obiekty architektoniczne wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego. Są to:

- kościół par. p.w. Opieki Matki Boskiej, 1856, nr rej.: 550/A/97 z 15.12.1997 r.
- zespół klasztorny kapucynów, 2 poł. XVIII, nr rej.: 443-XI-23 z 9.01.1950: kościół (nr rej.: 263/A z 27.12.1967 r. oraz 92/A z 15.03.1981 r.), klasztor (nr rej.: 776/A z 27.12.1967 r. oraz 91/A z 15.03.1981 r.),
- zespół pałacowy, XVIII-XX: pałac (nr rej.: 421-XI-16 z 1948 r., 264 z 27.12.1967 r. oraz 119/A z 07.07.1981 r.), park (nr rej.: 191-XI-5 z 26.10.1948 r., 778 z 27.12.1967 r. oraz 551/A z 12.02.1998 r.),
- dom, pl. Wolności 15 (ob. Pl. Koźmińskiego), drewn., 1 poł. XIX, nr rej.: 599-XI-56 z 19.06.1954 r.
- cmentarz rzymsko – katolicki z 1828 r. (powiększony w 1919 r.) przy ul. Warszawskiej, decyzja z 19 sierpnia 2016 r. nr 1135/2016 wydana przez MWKZ Warszawie.

Obiekty i tereny zabytkowe nie są odpowiednio wyeksponowane w strukturze przestrzennej miasta (np. kościół p.w. Opieki Matki Boskiej przy ul. Targowej), częściowo są nieużytkowane i w związku z tym zaniedbane (np. jak pałac - dominanta krajobrazowa od strony Pilicy). Są to obiekty wymagające działań rewitalizacyjnych, nadania im nowych funkcji ze względu na posiadany potencjał rozwojowy i usytuowanie. Klasztor odwiedza rocznie około 1200 pielgrzymów.

Klasztor z uwagi na swój wiek wymaga wiele prac naprawczych i remontowych, które pozwolą utrzymać jego wartość historyczną oraz zachować właściwą estetykę, która wpływa z kolei na wizerunek miasta.

Do najbardziej pilnych prac, które są priorytetowe do wykonania zaliczyć można:

- wykonanie izolacji i nawierzchni
- remont i zabezpieczenie więźby dachu,
- zabezpieczenie przeciwpożarowe i zabezpieczenie więźby przed korozją biologiczną,
- termiczne zabezpieczenie stropu,
- wymianę systemu odwodnienia i obróbek blacharskich
- naprawę fragmentu dachu klasztoru,
- usunięcie skorodowanej części korony murów, uszczelnienie ewentualnych pęknięć,
- wymiana okien w kościele i przyległej do kościoła kaplicy
- usunięcie z powierzchni murów szkodliwych nawarstwień pochodzenia atmosferycznego, mchów, porostów itp.,

- wykonanie nowej nawierzchni przed klasztorze,
 - zagospodarowanie terenów zielonych poprzez wykonanie dodatkowych nasadzeń drzew.
- Ilość prac potrzebnych do wykonania świadczy o postępującej degradacji obiektu zabytkowego i konieczności podjęcia czynności, które podniosą walory estetyczne zabytku i jego otoczenia, pozwolą zachować jego dotychczasowe wartości zabytkowe i wpłyną na poprawę ogólnej estetyki części miasta, w której zlokalizowany jest zabytek.

Budynek kościoła wymaga wiele prac naprawczych i remontowych, które pozwolą utrzymać jego wartość historyczną oraz zachować właściwą estetykę, która wpływa z kolei na wizerunek miasta.

Do najbardziej pilnych prac, które są priorytetowe do wykonania zaliczyć można:

- wykonanie izolacji
- remont i zabezpieczenie więźby dachu,
- zabezpieczenie przeciwpożarowe i antywłamaniowe
- termiczne zabezpieczenie stropu,
- wymianę systemu odwodnienia i obróbek blacharskich
- naprawę fragmentu dachu kościoła oraz pomalowanie całości,
- naprawa i odnowienie elewacji całego kościoła
- wymiana okien w kościele
- usunięcie z powierzchni murów szkodliwych nawarstwień pochodzenia atmosferycznego, mchów, porostów itp.,
- naprawa organów
- pielęgnacja starodrzewia wokół kościoła

Ilość prac potrzebnych do wykonania świadczy o postępującej degradacji obiektu zabytkowego i konieczności podjęcia czynności, które podniosą walory estetyczne zabytku i jego otoczenia, pozwolą zachować jego dotychczasowe wartości zabytkowe i wpłyną na poprawę ogólnej estetyki części miasta, w której zlokalizowany jest zabytek.

Warto zauważyć, że w ciągu roku kościół podobnie jak klasztor odwiedza około 1200 pielgrzymów.

Rysunek 28. Obiekty zabytkowe (Program opieki nad zabytkami dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2010-2014)

Pałac Małachowskich ul. Tomaszowska (poza obszarem rewitalizacji)

Kościół klasztorny kapucynów ul. Rawska

Kościół p. w. Opieki Matki Bożej Bolesnej ul. Targowa

Rysunek 29. Rozlokowanie obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji i w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji(<https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>)

W pierzejach zabudowy przy ulicach znajdują się obiekty kamienic, które nie utraciły walorów artystycznych, znajdują się w gminnej ewidencji zabytków. Część takich kamienic jest nieużytkowana, niezamieszkała i nie zabezpieczona. odpowiednio Obiekty te, mogą po odnowie, doskonale służyć celom społecznym lub gospodarczym.

System komunikacyjny - w obszarze rewitalizacji - przy dzisiejszym, wciąż wzrastającym, wskaźniku motoryzacji oraz zapotrzebowaniu na sieć i przewozy nie są w stanie w pełni pokryć popytu na usługi komunikacyjne i zapewnić pełnej swobody użytkowania dla pieszych i samochodów osobowych.

Przez centrum przebiega droga wojewódzka 728, która jest jednocześnie główną ulicą miasta przy niej kształtuje się zabudowa i dalsze rozplanowanie. Mimo, że układ komunikacyjny jest dość rozbudowany, zaznaczają się w nim pewne braki:

- niewystarczający stan techniczny dróg i otoczenie drogowego, w tym nawierzchni ulic, chodników,
- problemy w organizacji ruchu kołowego: parametry układu dróg nie dostosowane do natężenia ruchu, chaotyczne rozplanowanie, mało ulic jednokierunkowych, kłopotliwe skrzyżowania, niewystarczające oznakowanie pionowe i poziome, brak możliwości objazdów,

- niewydolność otoczenia drogowego: brak chodników i ścieżek rowerowych oraz miejsc odpoczynku (np. ławek, skwerów), brak funkcjonalnych miejsc parkingowych
- brak zorganizowanych usług komunikacyjnych.
- oświetlenie przestrzeni publicznej wymaga modernizacji

O złym stanie infrastruktury komunikacyjnej świadczy liczba zdarzeń drogowych odnotowanych na tym obszarze, tj. 37,425% zdarzeń drogowych zarejestrowanych na terenie całej gminy. Na 100 mieszkańców wskaźnik zdarzeń drogowych dla obszaru rewitalizacji wynosi - 0,94, przy wskaźniku 0,65 dla całej gminy. Długość odcinków dróg do budowy i remontów na obszarze rewitalizacji wynosi ok. 10 km. Poprawa stanu dróg wpłynie na redukcję emisji zanieczyszczeń z ruchu drogowego na tym obszarze. Modernizacja oświetlenia drogowego i oświetlenia przestrzeni publicznej – poza poprawą bezpieczeństwa i poprawą jakości oświetlenia – pozwoli zmniejszyć o około 10-15% zużycie energii na oświetlenie.

Rysunek 30. Układ komunikacyjny obszaru rewitalizacji (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą)

Obszar rewitalizacji ma znaczny potencjał przyrodniczy w postaci terenów przy rzece Pilicy. W chwili obecnej są to tereny niezagospodarowane i nie wykorzystane dla potrzeb społecznych. Od strony południowej - wjazdu do miasta drogą 728 - tereny nadpiliczne (i park z pałacem, leżący poza obszarem rewitalizacji) stanowią niezbyt atrakcyjną wizytówkę Nowego Miasta nad Pilicą.

Na terenach nadpilicznych brak jakiegokolwiek infrastruktury ułatwiającej komunikację oraz infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów. Tereny te są słabo dostępne, wymagają uporządkowania, w tym uporządkowania i zagospodarowania zieleni, bez niszczenia i zagrożeń dla naturalnych ekosystemów,

Obszar parku (niezamieszkały, leżący poza obszarem rewitalizacji) jest terenem zaniedbanym, z niszczącym obiektem pałacu, pozostałościami rozwiązań kompozycyjnych i urządzeń wodnych. Park ma charakter tarasowy, w dużej części założony na zboczu doliny rzeki Pilicy

z kanałem i z okrągłą sadzawką umieszczonymi na osi pałacu. Występują tu ponadto liczne i cenne okazy starodrzewu. Teren ten i znajdujące się tam obiekty są niezbędne dla realizacji zadań zmierzających do ograniczenia zjawiska kryzysowego jakim jest „Brak perspektyw dla młodzieży” oraz będzie stanowić znaczące uzupełnienie prowadzonych w obszarze rewitalizacji działań ograniczających oddziaływanie zjawisk kryzysowych: „zagrożenie dla zdrowia” oraz „pogarszający się stan obiektów zabytkowych”. Założenia polityki rewitalizacji dopuszczają realizację przedsięwzięć, mogących mieć znaczący wpływ na teren rewitalizowany, zlokalizowanych poza tym obszarem. Działania na obszarze parku będą miały charakter przedsięwzięcia systemowego – brak technicznych i organizacyjnych możliwości rozwiązania problemu bezpośrednio w obszarze rewitalizowanym może zostać wyeliminowany przez realizację tych zadań w bezpośrednim sąsiedztwie, dostępnym dla mieszkańców terenu rewitalizowanego.

Park wymaga uporządkowania kompozycyjnego, wyznaczenia ciągów komunikacyjnych, miejsc odpoczynku, wprowadzenie miejsc rekreacji, zagospodarowania i uporządkowania zieleni oraz funkcjonalnego połączenia z innymi przestrzeniami obszaru rewitalizacji.

W rejonach ulic Kolejowej, Rawskiej i 11 Listopada znajduje się więcej terenów o funkcjach gospodarczych, w tym targowisko miejskie. Obszary te cechuje: przemieszanie funkcji, niepełne i mało atrakcyjne wykorzystanie terenu, liczne zaniedbania (na poszczególnych posesjach, gdzie prowadzona jest działalność), braki w infrastrukturze drogowej, np. chodniki. W obszarach tych znajdują się także jednorodzinne domy mieszkalne. Obecnie na targowicy znajduje się 187 miejsc handlowych.

W części północnej obszaru rewitalizacji znajduje się teren niezamieszkały, przeznaczony pod zagospodarowanie związane z działalnością gospodarczą, o powierzchni 15,1316 ha. Jest to Podstrefa Nowe Miasto nad Pilicą Tarnobrzeskiej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN”. Obecnie obszar nie spełnia jeszcze wyznaczonych funkcji, ze względu na brak infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej (jedynie drogi dojazdowe), wymaga doposażenia i w perspektywie czasowej - aktywnej promocji w celu przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych.

Mieszkalnictwo - sfera techniczna

Dominującą formą zabudowy obszaru rewitalizacji jest zabudowa mieszkaniowa. Obok tej zabudowy funkcjonują obiekty handlowe, usługowe, budynki administracji publicznej oraz inne obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne, mała zabudowa przemysłowa.

Rysunek 31. Dokumentacja fotograficzna - zabudowa mieszkaniowa obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą (zdjęcia własne)

Zabudowa mieszkaniowa przy ul. Targowej

Zabudowa wielorodzinna przy ul. Ogrodowej

Obiekty infrastruktury społecznej należące do Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, Starostwa Powiatowego w Grójcu oraz niektórych innych jednostek są w dobrym stanie technicznym, w większości poddane termomodernizacji, ale nie wykorzystuje się odnawialnych źródeł energii.

Nie wszystkie obiekty są też dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Występują problemy z dostępem do infrastruktury społecznej, zwłaszcza dla osób starszych czy chorych, nie posiadających auta (potrzeba zorganizowania usług komunikacyjnych).

Zabudowę mieszkaniową obszaru rewitalizacji tworzą budynki:

- w ścisłym centrum miasta - szeregowie kamienice, tworzące pierzeje ulic lub placów,
- na obrzeżach - zabudowa luźniejsza, podporządkowana ciągom komunikacji, domy jednorodzinne z podwórkami,
- osiedle wielorodzinne przy ul. Ogrodowej.

Zasób mieszkaniowy Gminy to lokale mieszkalne i lokale użytkowe w budynkach mieszkalnych.

Tabela 15. Wielkość zasobu mieszkaniowego należącego do Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na obszarze rewitalizacji (UMIG Nowe Miasto nad Pilicą)

Adres	Powierzchnia użytkowa w m ²	Ilość lokali mieszkalnych
Lokalne mieszkalne		
ul. Bielińskiego 28	376,59	10
ul. Ogrodowa 1	127,73	3
ul. Ogrodowa 2	165,13	4
ul. Ogrodowa 4	37,43	1
ul. Ogrodowa 5	44,65	1
ul. Ogrodowa 6	164,8	4
ul. Ogrodowa 7	45,77	1
ul. Ogrodowa 8	47,33	1
Plac Kościuszki 3	407,00	13
Plac O. H. Koźmińskiego 7	119,1	4
ul. Szkolna 1	134,35	4
ul. Targowa 4A	145,20	7
ul. Targowa 21 i 21B	190,20	6
ul. Targowa 41	254,02	8
ul. Warszawska 61	171,68	6
Razem	2430,98	73
Lokale użytkowe w budynkach z lokalami mieszkalnymi		
Plac Kościuszki 3	13,38	1
Plac O. H. Koźmińskiego 7	106,35	2
ul. Rawska 19	54,90	1
ul. Szkolna 1	173,00	1
ul. Targowa 21	72,00	1
Razem	419,63	6

Gmina posiada zaledwie 3 mieszkania socjalne, które nie zaspokajają potrzeb mieszkalnych mniej zasobnych obywateli miasta (brakuje mieszkań komunalnych lub innych lokali czynszowych).

Zasób mieszkaniowy Gminy charakteryzuje się znacznym stopniem dekapitalizacji. Ze względu na wiek budynków oraz brak od wielu lat należytej konserwacji bieżącej, zasoby mieszkaniowe uległy wcześniejszemu zużyciu i wymagają remontów kapitalnych. Zdecydowana większość budynków wymaga działań termomodernizacyjnych. Obecnie Gmina nie posiada ekspertyz technicznych budynków, dotyczących ich obecnego stanu.

W obszarze rewitalizacji znajdują się liczne budynki niezamieszkałe, nieużytkowane, niszczące, czasem są to kamienice wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W większości obiekty te należą do prywatnych właścicieli. Duża liczba takich obiektów wpływa niekorzystnie na strukturę przestrzenną, rozbija tkankę miejską, czyni nieatrakcyjną dla osiedlania się i prowadzenia działalności gospodarczej. W stosunku do obiektów zabytkowych, będących własnością gminy lub innej jednostki administracji publicznej, istnieje możliwość wykorzystania ich na cele społeczne.

Budynki zlokalizowane na obszarze rewitalizacji to w większości budynki mieszkalne lub mieszkalno-usługowe o niedostatecznym stanie technicznym i o niskich właściwościach termoizolacyjnych. Niski poziom energetyczny budynków (głównie wybudowanych w latach 1945-1970 oraz w latach 1971-1988) to: brak prawidłowego ocieplenia, szczelnych okien, właściwego pokrycia dachowego (na niektórych budynkach mieszkalnych są jeszcze pokrycia azbestowe, które - poza szkodliwym oddziaływaniem na ludzi i środowisko - z upływem czasu tracą swoje właściwości izolacyjne). Mieszkania opalane są głównie paliwem stałym, brak jest wysokosprawnych pieców c.o. Kotłownie lokalne mieszczą się bezpośrednio przy zasilanym budynku. Czynniki te mają wpływ na komfort mieszkania, wysokie koszty eksploatacji, negatywnie oddziałuje na środowisko naturalne. Głównym użytkownikiem ciepła sieciowego w sektorze mieszkalnictwa jest budownictwo wielorodzinne.

Stan techniczny zabudowy mieszkaniowej oceniany pod względem izolacyjności termicznej jest niezadowalający, niemniej jednak staraniem właścicieli budynki są coraz powszechniej modernizowane (blisko 40% posiada ocieplone ściany, około 65% posiada energooszczędne okna). Budynki wielorodzinne są ocieplone, a okna wymienione w około 90%.

Rocznie na obszarze rewitalizacji przybywa od 1 do 3 nowych mieszkań (o powierzchni użytkowej ok. 120 m²) - są to mieszkania w budynkach jednorodzinnych zrealizowanych na użytek własny.

Powszechne jest wyposażenie budynków mieszkalnych w instalacje elektroenergetyczną i wodociągową, braki dotyczą natomiast dostępu do zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz sieci gazowej. Obecnie na terenie planowanym do objęcia rewitalizacją jest 45 odbiorców gazu ziemnego, przewiduje się w następnych latach przyłączenie kolejnych 15 odbiorców. Liczba gospodarstw posiadających przyłącze kanalizacyjne wynosi 879 szt., możliwe jest przyłączenie kolejnych 50 gospodarstw. Większość mieszkań posiada własne źródła ciepła, najczęściej na paliwa stałe. W budynkach jednorodzinnych występują pojedyncze instalacje odnawialnych źródeł energii, głównie kolektory słoneczne do przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Wartość nieruchomości na terenie śródmiejskim jest niska, z uwagi na: nieatrakcyjność zasobów mieszkaniowych oraz terenów przestrzeni publicznej, słabe rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzeni, braki w infrastrukturze technicznej sieciowej.

5.6. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

Przeprowadzona diagnoza poprzedzająca wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą wykazała, że na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji występują problemy, stanowiące podstawę do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zidentyfikowana została skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w gminie.

Rysunek 32. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą

potrzeby społeczne	podejmowanie działań w stosunku do osób młodych (w tym: uczniów, młodych rodzin) w zakresie: – wspierania podniesienia poziomu nauczania poprzez: poprawę poziomu nauczania, dostęp do nowoczesnych technologii, dostęp do obiektów i inicjatyw z zakresu kultury, sportu i rekreacji – zapewnienie atrakcyjnych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w kołach zainteresowań oraz organizacja innych zajęć, konkursów, akcji, itp. – zwiększenie dostępu do opieki nad dzieckiem małym • wsparcie aktywizacji zawodowej osób z obszaru rewitalizacji, zwłaszcza bezrobotnych i poszukujących pracy, szczególnie w odniesieniu do grup społecznych, które doświadczają największych trudności związanych z integracją z rynkiem pracy (tj. osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży do 30 roku życia, osób niepełnosprawnych, kobiet powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy, osób po 50 roku życia) poprzez: bezpośrednie dopasowanie realizowanego wsparcia do zróżnicowanych potrzeb osób bezrobotnych, właściwe zdiagnozowanie oraz kompleksowe podejście, uwzględniające specyfikę lokalnego rynku pracy • poprawa dostępności do usług i oferty dla osób starszych, niepełnosprawnych i chorych z celu ich aktywniejszego uczestnictwa w życiu społecznym • poprawa jakości i dostępności do usług z zakresu kultury, sportu, rekreacji • wspieranie działań w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów i osób niepełnosprawnych, rozwijanie usług opiekuńczych i aktywizacji zawodowej • zwiększenie dostępności usług pomocy społecznej (w tym w szczególności usług terapeutycznych dla rodzin dysfunkcyjnych lub potrzebujących) • prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie • wzmocnienie roli trzeciego sektora w realizacji usług społecznych
potrzeby gospodarcze	• stworzenie warunków i wspieranie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym • włączenie przedsiębiorców prywatnych w procesy rewitalizacyjne na terenie gminy • polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej poprzez rozwój na terenach przemysłowych infrastruktury technicznej i drogowej • szeroka promocja oferty prowadzenia działalności gospodarczej, możliwości nabycia lub dzierżawy terenów i obiektów pod działalność • wykorzystanie walorów środowiska naturalnego do rozwoju turystyki, agroturystyki
potrzeby środowiskowe	• poprawa stanu powietrza poprzez wzrost energooszczędności budynków, modernizację oświetlenia ulicznego, usprawnienie systemu komunikacyjnego • promowanie działań ekologicznych wśród mieszkańców (w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii) • podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie właściwego gospodarowania odpadami, podnoszenie skuteczności selektywnego zbierania odpadów oraz wyeliminowania wyrobów zawierających azbest
potrzeby przestrzenne	• konieczność wprowadzenia w strukturę przestrzenną obszaru rewitalizowanego elementów ładu przestrzennego, w tym zorganizowanie terenów ogólnodostępnych, o cechach centrotwórczych, przeznaczonych dla integracji mieszkańców • poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej i otoczenia drogowego • wykorzystanie istniejących obiektów (w tym zabytkowych) na cele społeczne • wykorzystanie terenów zielonych atrakcyjnych dla mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego

potrzeby techniczne	• poprawa estetyki przestrzeni (np. odnowienie fasad, wprowadzenie zieleni, itp.) • przeprowadzenie głębokiej (kompleksowej) termoizolacji i wymiany źródeł ciepła w obiektach gminnych oraz promowanie działań ekologicznych wśród mieszkańców (w tym kompleksowej termomodernizacji, wymiany źródeł ciepła, wykorzystania odnawialnych źródeł energii) • sukcesywne doposażenie budynków mieszkalnych w infrastrukturę sieciową
-----------------------------------	---

5.7. Potencjał obszaru rewitalizacji

Potencjał obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą:

- obszar priorytetowy w rozwoju całej gminy; teren, który wymaga odświeżenia i zagospodarowania w kierunku stworzenia przestrzeni publicznej i ożywienia aktywności gospodarczej,
- koncentracja ludności - mieszkańców gminy,
- dobre skomunikowanie z regionem,
- koncentracja podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy oraz dostępność terenów do zainwestowania pod działalność gospodarczą,
- obecność infrastruktury administracyjnej, oświatowej, zdrowotnej, kulturalnej, rekreacyjnej oraz dostępność usług i punktów handlowych,
- obecność terenów nadpilicznych oraz dużego parku (w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru) jako przestrzeni do wykorzystania dla rekreacji i wypoczynku, rozwoju turystyki, organizacji imprez i aktywności (zwłaszcza młodzieży) oraz integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz mieszkańców gminy.

OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ

Przed przystąpieniem do prac nad dokumentem "Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" przeanalizowano dokumenty strategiczne i planistyczne gminy pod kątem założeń ogólnych i zawartych działań oraz określenia obszarów charakteryzujących się cechami obszaru zdegradowanego.

W obowiązujących, na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą, dokumentach strategicznych zawarto cele i kierunki działań przyszłościowych, nie wykazano jednak obszarów zdegradowanych oraz potrzeb rewitalizacyjnych, które mogłyby posłużyć do celów niniejszego dokumentu. Poniżej odniesiono się do zakresu poszczególnych opracowań, który wpisuje się w ogólne cele prowadzenia działań rewitalizacyjnych. W wyniku przyjęcia LPR, zapisy i postanowienia dokumentu będą jedną z głównych podstaw formułowania celów i działań w kolejnych edycjach dokumentów strategicznych i planistycznych dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2016 – 2021

W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą zidentyfikowano główne czynniki wewnętrzne, utrudniające rozwój gminy (słabe strony) – poniżej przedstawiono cytaty z w/w dokumentu i podkreślono te czynniki, które pokrywają się z diagnozą wynikającą z programu rewitalizacji i odnoszą się również do terenu zdegradowanego, określonego w LPR:

- niedostateczne wykorzystanie walorów środowiskowych,

- funkcjonowanie na terenie Gminy terenów chronionych, które stwarzają utrudnienia dla lokalizacji różnorodnych inwestycji,
- grunty średnie i słabe pod względem przydatności rolniczej,
- stosunkowo mała ilość podmiotów gospodarczych, funkcjonujących na terenie Gminy,
- słaby system promocji Gminy,
- potrzeba rozbudowy kanalizacji i konieczność budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (tam gdzie budowa kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadniona),
- potrzeba rozbudowy i modernizacji dróg,
- brak rozbudowanej sieci gazu ziemnego,
- położenie poza siecią dróg krajowych,
- niedostateczne wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- niewystarczająca liczba miejsc przeznaczonych do rekreacji i uprawiania sportu (np. siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw, boiska wielofunkcyjne i obiekty sportowe, świetlice wiejskie),
- niewystarczająca liczba dodatkowych zajęć w szkołach,
- niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych na terenie Gminy,
- brak ścieżek rowerowych na terenie Gminy.

Przedstawione niżej cele strategiczne i operacyjne, wskazane w strategii stanowią przesłankę do podjęcia szeregu działań prorozwojowych oraz działań, które mają na celu likwidację lub złagodzenie zidentyfikowanych problemów (słabych stron). Działania, które powinny być podejmowane w ramach realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będą stanowiły uzupełnienie oraz wzmocnienie planowanych w strategii działań na obszarze, zidentyfikowanym w LPR jako obszar zdegradowany.

Uchwała	nr XXVI/186/2016 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 29 grudnia 2016 r.
Misja:	Zapewnienie wysokiej jakości życia w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą poprzez zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców i stworzenie szans zrównoważonego rozwoju.
Wizja:	Gmina Miasto nad Pilicą przyjazna dla mieszkańców i inwestorów, sprzyjająca aktywności, turystyce i rekreacji.

Cele strategiczne i operacyjne	Atrakcyjna i zintegrowana infrastruktura techniczna 1. Budowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków 2. Rozbudowa i przebudowa dróg gminnych oraz infrastruktury okołodrogowej 3. Budowa mieszkań socjalnych 4. Budowa sieci gazowej Aktywni mieszkańcy 1. Rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla różnych grup społecznych 2. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 3. Budowa i modernizacja obiektów przeznaczonych na cele kulturalne 4. Aktywizacja osób bezrobotnych 5. Zapewnienie wsparcia dla osób bezdomnych Rozwój potencjału rekreacyjno-turystycznego z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego 1. Stworzenie atrakcyjnej oferty rekreacyjno-turystycznej z uwzględnieniem istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowych gminy 2. Edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń gminy 3. Rozwój założeń gospodarki niskoemisyjnej 4. Instalacja odnawialnych źródeł energii 5. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami Rozwinięta gospodarka lokalna 1. Promocja obszarów aktywności gospodarczej na terenie gminy oraz terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkalne 2. Rozwój i wspomaganie lokalne przedsiębiorczości 3. Wspieranie postaw innowacyjnych wśród mieszkańców poprzez działalność szkoleniową i wzrost aktywności szkół na terenie Gminy
--	---

Strategia Rozwoju stanowi dokument bazowy, który ma wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy. Główną przesłanką jest konieczność określenia kierunków rozwoju gminy, instrumentów finansowych i zarządzania ich realizacją oraz stworzenie modelu partycypacji społecznej przy realizacji założeń ww. dokumentu. Strategia, dzięki wskazaniu długoletnich i skoordynowanych ze sobą programów i działań, stanowi bardzo ważne narzędzie zarządzania, pozwalające na stymulowanie rozwoju gminy, godzenie interesów różnych grup społecznych oraz osiągnięcie najlepszej efektywności wydatkowania środków. LPR, mimo że odnosi się głównie do określonego obszaru gminy, poprzez realizację działań w nim zawartych, wpłynie pozytywnie zarówno na realizację przedsięwzięć zaplanowanych w Strategii jak i na osiągnięcie założonych w niej celów. Tym samym poprzez realizację działań LPR zostaną osiągnięte długoterminowe cele i wizja Strategii.

Dokumenty dotyczące uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

- **Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą**
- **Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe Miasto nad Pilicą**

Uchwały	• Nr XX/ 127/ 2004 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 08. 10. 2004 r. w sprawie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą • Nr XX/ 128/ 2004 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 08. 10. 2004 r. w sprawie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe Miasto nad Pilicą
Priorytety	Celem regulacji zawartych w ustaleniach planu jest stworzenie warunków dla poprawy ży-

MPZP	cia mieszkańców i poprawy ładu przestrzennego poprzez : 1) wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych, umożliwiających rozwój miasta i rozwój gminy, 2) ochronę wartości środowiska przyrodniczego miasta, 3) ochronę walorów krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego, 4) określenie zasad dla rozwoju funkcji mieszkaniowej i rekreacyjnej, 5) określenie zasad obsługi w zakresie komunikacji oraz infrastruktury technicznej, 6) minimalizację konfliktów i kolizji, wynikających z różnego przeznaczenia terenów.
-------------	--

W MPZP zawarte zostały zasady kształtowania struktur przestrzennych i lokalnych zasad zagospodarowania terenu w gminie Nowe Miasto nad Pilicą przy zagwarantowaniu realizacji celów ekonomicznych, społecznych, przyrodniczych, kulturowych i przestrzennych. LPR zwraca uwagę na te same aspekty rozwoju, konkretyzując działania na wyznaczonym obszarze rewitalizowanym. Działania zostały przeanalizowane pod kątem zgodności z dokumentami planistycznymi i wykazały, że nie ma konieczności przeprowadzania postępowania w sprawie zmian w MPZP w celu dostosowania go do LPR.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025 Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą

Uchwała	Nr XXXI.211.2017 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 20 kwietnia 2017 r.
Cel	Wyższa jakość życia mieszkańców miasta i gminy poprzez zaspokajanie ich potrzeb, stwarzanie im możliwości rozwoju oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz włączenie społeczno zawodowe.
Cele główne	Dla obszaru EDUKACJA PUBLICZNA Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy Dla obszaru OCHRONA ZDROWIA Zdrowe społeczeństwo, świadome zagrożeń Dla obszaru POMOC SPOŁECZNA, POLITYKA PRORODZINNA Profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców Dla obszaru ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

W celu LPR - Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego, redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych, aktywizację i integrację - zawarto działania odpowiadające na wszystkie założenia SRPS. Natomiast w celu - Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wieloaspektowy rozwój gospodarczy - zawierają się przedsięwzięcia przeciwdziałania bezrobociu i wzrostu zatrudnienia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

W ramach diagnozy stanu środowiska, przeprowadzonej w ramach opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą zidentyfikowano m.in. następujące obszary problemowe:

- Klasyfikacja powietrza strefy mazowieckiej pod względem ochrony zdrowia: klasa C dla PM₁₀ i benzo(a)pirenu oraz przekroczony poziom docelowy i cel długoterminowy dla O₃

- Przebiegające przez centrum miasta i krzyżujące się w obrębie zwartej zabudowy drogi wojewódzkie
- Zwiększająca się liczba pojazdów
- Zanieczyszczone wody powierzchniowe na terenie gminy
- Dysproporcja między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
- Niski poziom wykorzystania OZE

Z powyżej cytowanych „słabych stron” Gminy Nowe Miasto nad Pilicą wynikają następujące obszary kryzysowe:

- Pogarszająca się jakość powietrza, wynikająca m.in. z niskiej emisji w rejonach energochłonnej zabudowy mieszkaniowej i wzmożonego ruchu pojazdów w rejonach zurbanizowanych
- Niepełna kanalizacja gminy, stanowiąca zagrożenie dla stanu wód powierzchniowych
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, niskie zainteresowanie ekologicznymi technologiami

Zidentyfikowane w ramach POŚ dla gminy problemy występują w znaczącym stopniu w obszarze przewidzianym do rewitalizacji. Przedstawione niżej priorytety i cele długoterminowe POŚ są spójne z kierunkami działań wpisanymi do LPR.

Uchwała	Nr XLI/273/2018 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 8 lutego 2018 roku
Priorytety	• Poprawa stanu środowiska w poszczególnych obszarach interwencji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą • Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy gminy
Cele długoterminowe do 2025 roku	• Poprawa jakości powietrza • Ograniczenie hałasu związanego z transportem • Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych • Rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych • Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy

Zawarte w Programie rozwiązania organizacyjne oraz logistyczno-techniczne mają przyczynić się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi. LPR pozostaje w zgodności w założeniach Programu głównie w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniom powietrza (wspierania efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii) i wody oraz wykorzystania istniejących zasobów przyrodniczych dla rozwoju turystyki. W LPR zostały zawarte niektóre działania lub części działań inwestycyjnych i organizacyjnych z Programu. Dotyczy to działań z zakresu rozbudowy infrastruktury technicznej, termomodernizacji budynków, kontynuacji działań związanych z gospodarką odpadami oraz z bezpiecznym usunięciem azbestu.

Działania zmierzające do ograniczenia niekorzystnych zjawisk w sferze środowiska naturalnego, zidentyfikowanych w ramach diagnozy LPR – poza korzystnym wpływem na obszar zdegradowany, przyczynią się do realizacji celów POŚ dla Gminy.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2016 – 2022

Podstawowe wnioski z diagnozy stanu Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w zakresie gospodarki niskoemisyjnej pokrywają się z wnioskami z Programu Ochrony Środowiska – ogrzewanie

nieocieplonych budynków tradycyjnymi paliwami oraz wzmożony ruch pojazdów, zwłaszcza w centrum miasta powoduje znaczne emisje gazów cieplarnianych i pyłów do atmosfery. Ma to ujemny wpływ m.in. na zdrowie mieszkańców. Szczególne nasilenie niekorzystnych emisji – ze względu na stopień zurbanizowania oraz koncentrację dróg tranzytowych i lokalnych – występuje w obszarze przewidzianym do rewitalizacji.

Przedstawione niżej cele Planu Gospodarki Niskoemisyjnej są zbieżne z celami LPR, a realizacja działań w sferze przestrzennej i środowiskowej, wpisanych do LPR przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, a tym samym będzie elementem realizacji PGN.

Uchwała	Nr XXXII/221/2017 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 18 maja 2017 roku
Długoterminowy cel strategiczny:	Rozwój gospodarki niskoemisyjnej i poprawa stanu jakości powietrza w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą poprzez: - ograniczenie emisji CO₂ w odniesieniu do roku bazowego o około: 108,47 Mg CO₂ (0,2%) do 2020 roku 143,83 Mg CO₂ (0,3%) do 2022 roku, - zwiększenie w bilansie energetycznym udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych z poziomu około 5 940,35 MWh (4,21%) w roku bazowym do około 5 957,69 MWh (4,45%) w roku 2020* i 5 960,29 MWh (4,46%) w roku 2022, - zmniejszenie zużycia energii finalnej w stosunku do roku bazowego o około: 7 403,77 MWh (5,2%) do 2020 roku 7 506,86 MWh (5,3%) do 2022 roku.
Cele szczegółowe:	Cel 1: Wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych Cel 2: Budowa sieci gazociągowej Cel 3: Wdrażanie środków poprawy efektywności energetycznej w budynkach na terenie gminy dla ograniczenia ilości zużywanej energii i emisji gazów cieplarnianych oraz innych związków szkodliwych pochodzących z procesów spalania paliw Cel 4: Ograniczenie emisji pochodzącej od środków transportu Cel 5: Działania informacyjno – edukacyjne dla podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Nowe Miasto nad Pilicą

PGN jest narzędziem przyczyniającym się do realizacji celów Unii Europejskiej do 2020 roku określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym. W LPR zostały zawarte kwestie związane ze środowiskiem i niskoemisyjnością oraz zadania inwestycyjne oraz organizacyjne, które mają wpływ na realizację celu Planu dotyczącego redukcji dwutlenku węgla na terenie gminy.

Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2010 - 2014

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami zdefiniowano zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego Gminy Nowe Miasto nad Pilicą – w programie zamieszczono cytowane niżej zapisy:

Podstawowym zagrożeniem dla utrzymania wielu wartościowych obiektów zabytkowych gminy Nowe Miasto nad Pilicą jest ich zły stan techniczny. Przyczyniło się to do rozbiórki wielu obiektów nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Największe ubytki zanotowano we wsiach Pobiedna, Rudki i Żdżary. W Nowym Mieście nad Pilicą zburzono szesnaście obiektów - przede wszystkim drewnianych domów z początku XX w. (...)

Niepokojącym zjawiskiem w gminie Nowe Miasto nad Pilicą jest pogarszający się stan obiektów wpisanych do rejestru zabytków, wynikający z braku koncepcji ich zagospodarowania i funduszy na remont i zabezpieczenie. (...)

W ocenie stanu dziedzictwa kulturowego gminy zdefiniowano słabe strony:

- zły stan techniczny części obiektów zabytkowych;
- zakłócenie pierwotnego układu przestrzennego zabudową z okresu komunistycznego;
- brak archeologicznych i historyczno-architektonicznych programów badawczych na terenie gminy;
- niewystarczająca promocja turystyczna gminy;
- brak oznaczeń informacyjnych prowadzących do zabytków;
- nierównomierny układ przestrzenny;
- odpływ ludności - szczególnie młodych osób - z uwagi na mało atrakcyjny rynek pracy i braki w ofercie edukacyjno-kulturalnej.

oraz szanse:

- rewitalizacja wybranych miejsc na terenie miejscowości i gminy Nowe Miasto nad Pilicą;
- odbudowa obiektów zabytkowych;
- uwzględnienie funkcjonowania siedmiu zgromadzeń zakonnych na terenie gminy; świadomość bogatej historii gminy jako ośrodka o znaczeniu regionalnym;
- uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w dokumentach programowych gminy;
- uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w planowaniu przestrzennym;
- rezerwy wolnych terenów pozwalających na wzmocnienie funkcji rozwojowych Nowego Miasta nad Pilicą;
- funkcjonowanie muzeum regionalnego;
- zmiana świadomości społecznej w wyniku rozwoju edukacyjnej funkcji środowiska kulturowego;
- budzenie świadomości ekologicznej i kulturowo-historycznej mieszkańców (budowa ścieżek edukacyjnych, powstanie punktu informacji turystycznej, ustawienie tablic informacyjnych przy i prowadzących do zabytków);
- udział funduszy prywatnych w pracach związanych z ochroną zabytków (współpraca z obecnymi właścicielami nieruchomości);
- finansowanie ze środków gminnych prac konserwatorskich;
- możliwości pozyskiwania środków dla regionalnych programów ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
- udostępnianie obiektów atrakcyjnych turystycznie

Uchwała	Nr III/10/2010 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 10 grudnia 2010 roku
Priorytety i kierunki:	Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy • Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy • Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne. • Podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego • Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

	• Rozszerzanie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy. • Ochrona układów ruralistycznych na obszarach wiejskich. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja • Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy. • Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym. • Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym. • Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej.
--	---

Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania w gminie. W treści mocno akcentuje potrzebę rewitalizacji - nie tylko dla poszczególnych zabytkowych obiektów, ale dla wybranych obszarów - dla zrównoważonego rozwoju przestrzennego i społecznego gminy. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie gminy znajdują się obiekty, o których stanowi program. LPR będzie podejmował działania, które posłużą realizacji zapisu o zwiększaniu atrakcyjności zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne oraz zintegrowanej ochrony dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

Podsumowanie

Dokumenty strategiczne, opracowane w ostatnich latach dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, definiują podobnie główne problemy lokalnej społeczności. Strategia Rozwoju Gminy, Program Ochrony Środowiska oraz Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dotyczą zjawisk kryzysowych w zakresie wpływu stanu środowiska na zdrowie mieszkańców gminy, a diagnoza opracowana na potrzeby LPR wskazuje na Osiedle nr 1 jako obszar o największym nasileniu niekorzystnych zjawisk.

Strategia Rozwoju Gminy oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych definiują problemy demograficzne i społeczne, związane z ubóstwem, bezrobociem, zagrożeniem wykluczeniem społecznym – diagnoza LPR wskazuje na największą koncentrację niekorzystnych zjawisk na terenie przewidzianym do rewitalizacji.

Plany Zagospodarowania Przestrzennego oraz Program Opieki nad Zabytkami wskazują problemy związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i ochroną dziedzictwa kulturowego w gminie – te same problemy wynikają z diagnozy LPR, a ich największa koncentracja występuje na obszarze planowanym do rewitalizacji oraz na przyległym do tego obszarze terenie parku miejskiego.

PLAN LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ

6.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą jest spójna ze strategią rozwoju gminy, założeniami dokumentów strategicznych i planistycznych dla tego obszaru.

Obszar rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą - po wdrożeniu przedsięwzięć i działań "Lokalnego Programu Rewitalizacji..." – to obszar ożywiony społecznie i gospodarczo oraz w pełni wykorzystujący swe walory przestrzenne i środowiskowe.

W efekcie działań społecznych znacząco wzrosła jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zminimalizowane zostały niekorzystne zjawiska w rodzinach, w tym problemy: ubóstwa, bezradności, uzależnień oraz dysfunkcji z nimi związanych. W główny nurt życia społecznego zostały, w większym niż dotychczas stopniu, włączone osoby starsze i niepełnosprawne oraz marginalizowane z innych powodów. Wzrosła aktywność mieszkańców pod względem społecznym i gospodarczym, oraz ich zainteresowanie sprawami swojego miasta i jego rozwoju. Przy współdziałaniu instytucji publicznych i organizacji społecznych udało się wypracować metody partnerstwa na rzecz interesariuszy rewitalizacji i mieszkańców gminy.

Pod względem zagospodarowania obszar rewitalizacji to ożywiona przestrzeń publiczna, która stanowi wizytówkę gminy. Zwiększona funkcjonalność centrum miasta ułatwia korzystanie z terenów publicznych i poprawia bezpieczeństwo komunikacyjne mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zagospodarowane przestrzenie nadpiliczne i obszary zielone ożywiły rekreacyjnie i turystycznie część południową miasta i pozwoliły na rozwiniecie się w tym rejonie różnych form aktywności. Ponadto wyposażenie w niezbędną infrastrukturę i promocja terenów pod działalność gospodarczą wpłynęła pozytywnie na nieużytkowane lub zaniedbane obszary. Działania samorządu pozwoliły pełniej rozwinąć się istniejącym przedsiębiorstwom oraz zrobiły miejsce dla nowych podmiotów gospodarczych, co spowodowało wzrost ilości i różnorodności ofert pracy.

Właściwie zagospodarowane, odnowione i zaadaptowane obiekty, w tym obiekty zabytkowe, służą mieszkańcom obszaru rewitalizowanego i całej gminy. Miejsca te są centrum aktywności, organizacji spotkań i imprez, uprawiania sportu i rekreacji, realizowania działań w kulturze. Przede wszystkim jednak integrują społeczność i wzmacniając dumę mieszkańców ze swojego miasta. Różnorodność form i możliwości spędzania czasu wolnego sprzyja aktywności dzieci i młodzieży oraz w środowisk seniorów. Podjęte, na obszarze rewitalizacji, inwestycje dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej na rzecz poprawy środowiska oraz wzrostu standardu budynków mieszkalnych przyczyniły się do zwiększenia komfortu życia mieszkańców, ich bezpieczeństwa i zdrowia.

Działania podejmowane na obszarze rewitalizowanym w Nowym Mieście nad Pilicą, promieniując na inne obszary gminy, przyczyniły się do jej wieloaspektowego rozwoju.

6.2. Cele "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023"

Głównym celem programu rewitalizacji jest wyznaczenie dróg do wyprowadzenia danego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację. Działania rewitalizacyjne w szczególności mają wspomóc i wywrzeć wpływ na jakość życia mieszkańców w obszarze rewitalizacji, rozwiązać problemy społeczne, które zaznaczają się w tym obszarze.

Przeprowadzenie działań na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji na terenie Nowego Miasta nad Pilicą ma przyczynić się do:

- w sferze społecznej:
 - poprawy jakości życia mieszkańców poprzez ułatwienie dostępu do instytucji społecznych, obiektów infrastruktury społecznej oraz działań przez nich organizowanych,
 - spadku niekorzystnych zjawisk społecznych: ubóstwa, uzależnień, patologii, migracji zarobkowej wykształconej młodzieży, itp.,
 - niemarginalizowania grup mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - odbudowy i zacieśnienia więzi społecznych,
 - wzrostu chęci do osiedlania się na obszarze rewitalizacji,
- w sferze gospodarczej:
 - ożywienia gospodarczego - zachęcenie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej przez mieszkańców oraz do inwestowania na terenie gminy podmiotów zewnętrznych, znalezienie inwestorów strategicznych,
 - zwiększenia potencjału turystycznego jako formy działalności zarobkowej,
- w sferze środowiskowej i technicznej:
 - uzupełnienia infrastruktury technicznej dla poprawy jakości środowiska,
 - wzrostu efektywności energetycznej budynków, redukcji emisji gazów cieplarnianych CO₂,
 - prowadzenie działań na obszarach nadpilicznych z poszanowaniem walorów środowiska naturalnego,
- w sferze przestrzennej:
 - wprowadzenia ładu przestrzennego dla obszaru centrum: właściwego zagospodarowania, wyznaczenia i wzmocnienia funkcji dla poszczególnych obszarów, wprowadzenie miejsc dla mieszkańców, ukształtowanie zieleni, itp.,
 - zagospodarowania terenu parku i terenów nad Pilicą na potrzeby rekreacyjne mieszkańców,
 - poprawy funkcjonalności i bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego,
 - poprawy estetyki,
 - rewaloryzacji obiektów zabytkowych,

- tworzenia warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz działania nowych przedsiębiorstw,
- przebudowy i remontów publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji: turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych, itp.

Podejmowane inicjatywy, działania i inwestycje, na obszarze rewitalizowanym w gminie Nowe Miasto nad Pilicą, w obszarach: społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, gospodarczym, będą przenikać się nawzajem, funkcjonować w całkowitej symbiozie.

Rysunek 33. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą

Cele "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" akcentują zasadniczą ideę procesu rewitalizacji na terenie gminy. Jest nią stworzenie takiej spójnej przestrzeni, aby żyjący w niej mieszkańcy utożsamiali się z nią, dobrze się w niej czuli, mogli uzyskać stosowną pomoc, byli bezpieczni, mogli korzystać z infrastruktury, mogli prowadzić działalność gospodarczą, a przede wszystkim mieli gdzie spełniać swoje ambicje osobiste i zawodowe.

- **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego, redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych, aktywizację i integrację**

Działania rewitalizacyjne w szczególności mają wspomóc i wywrzeć wpływ na jakość życia mieszkańców w obszarze rewitalizacji, rozwiązać problemy społeczne, które zaznaczają się w tym obszarze.

Cel zakłada poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez integrację działań inwestycyjnych - np. ukierunkowanych na rozwój infrastruktury społecznej

- oraz działania tzw. "miękkie" - służące włączeniu społecznemu, świadczeniu profesjonalnej pomocy dla rodzin dysfunkcyjnych, organizacji czasu wolnego i rozwojowi aktywności i integracji mieszkańców. Dla stworzenia odpowiednich warunków życia w mieście istotne jest zapewnienie odpowiedniego dostępu do usług publicznych o wysokiej jakości. Ważnym elementem jest także współpraca gminy z mieszkańcami, innymi jednostkami samorządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami itp. Konieczne jest wzmocnienie roli trzeciego sektora w realizacji usług i zadań społecznych - współpracy z organizacjami pozarządowymi w oparciu o zasadę pomocniczości oraz partnerstwo publiczne, społeczne i prywatne, itp.

Beneficjentami pośrednimi działań rewitalizacyjnych będą także pozostali mieszkańcy gminy, którzy będą korzystali z działań i inwestycji przeprowadzonych w obszarze, dzięki czemu szybciej nastąpią procesy integracji i aktywizacji.

Konkurencyjność gminy będzie przejawiać się w zapewnianiu wysokiej jakości życia mieszkańcom, dbaniu o rozwój potencjału ludzkiego, zapobieganiu rozwojowi zjawisk patologicznych.

- **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wieloaspektowy rozwój gospodarczy**

Dla skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym konieczne jest wzmacnianie potencjału gospodarki w obszarze rewitalizacji. Zakładane jest oparcie jej na przestrzeniach dotyczących usług, w tym: usług handlowych, rzemieślniczych, turystycznych, okolorolniczych i innych. Przewidziane jest podjęcie działań inwestycyjnych, związanych z uzupełnieniem wyposażenia terenów przeznaczonych pod rozwój funkcji przemysłowych (w tym: Tarnobrzelskiej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN) w odpowiednią infrastrukturę techniczną.

Konieczne jest równoczesne prowadzenie komplementarnych działań tzw. "miękkich" w zakresie wspierania przedsiębiorczości wśród mieszkańców mających na celu stworzenie optymalnych warunków dla powstawania nowych i rozwoju funkcjonujących mikro i małych przedsiębiorstw poprzez preferencje podatkowe, pomoc merytoryczną, ułatwienia rejestracji, szkolenia itp. Ważnym aspektem jest wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych, przedsiębiorców stosujących technologie przyjazne środowisku lub wykorzystujących surowce wtórne do produkcji, a także popieranie tworzenia nowych miejsc pracy w usługach dla mieszkańców i biznesu. Szczególną wagę należy przykładać do kreowania podstaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, w ramach zajęć edukacyjnych i innych, co byłby dobrym prognozą na przyszłość w Nowym Mieście nad Pilicą.

Do ożywienia gospodarczego z pewnością przyczynią się też zaplanowane inwestycje przestrzenne na obszarze rewitalizowanym oraz działania promocje skierowane do potencjalnych inwestorów.

- **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzrost jakości przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury, ochronę środowiska**

Zdegradowane przestrzenie centrum Nowego Miasta nad Pilicą posiadają niewykorzystany potencjał, który pozwala na skupienie funkcji usługowych skierowanych do mieszkańców i turystów oraz funkcji predysponowanych do rozwoju przedsiębiorczości, usług, handlu, itp.

Rewitalizacja ma na celu ożywienie i poprawę jakości przestrzeni z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym. Przestrzeń, przede wszystkim, ma służyć mieszkańcom obszaru rewitalizacji, dla nich ma być

funkcjonalna, ma odpowiadać na ich potrzeby społeczne, edukacyjne, zawodowe, mieszkaniowe i wypoczynkowe. Centrum miasta ma stać się bezpieczne, spójne i przyjazne. Działania inwestycyjne mają także służyć wzrostowi aktywności gospodarczej, ożywieniu ruchu turystycznego i gwarantować wykorzystanie zasobów kulturowych i przyrodniczych Nowego Miasta nad Pilicą, a w konsekwencji doprowadzić do stworzenia przyjaznych terenów będących wizytówką gminy.

6.3. Kierunki realizacji celów "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023"

Rysunek 34. Kierunki działań prowadzące do osiągnięcia wyznaczonych celów rewitalizacji

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego, redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych, aktywizację i integrację	1. Poprawa dostępu do infrastruktury społecznej, w tym edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, zwiększenie atrakcyjności proponowanej oferty 2. Włączenie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją 3. Likwidacja przyczyn dysfunkcji i przeciwdziałanie występowaniu zjawisk patologicznych w rodzinach 4. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji 5. Wsparcie i aktywizacja seniorów 6. Kreowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i integracja społeczna 7. Wzmocnienie partnerstwa gminy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz roli trzeciego sektora w działaniach społecznych
Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wieloaspektowy rozwój gospodarczy	1. Wspomaganie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz wzrostu zatrudnienia 2. Wyposażenie terenów pod działalność gospodarczą w niezbędną infrastrukturę 3. Poprawa warunków rozwoju usług turystyki i wypoczynku 4. Włączenie inwestorów prywatnych w działania rewitalizacyjne
Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzrost jakości przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury, ochronę środowiska	1. Wzrost funkcjonalności, atrakcyjności i estetyki terenów śródmiejskich - zorganizowanie przestrzeni ogólnodostępnej, reprezentacyjnej i centrotwórczej 2. Usprawnienie ruchu komunikacyjnego (samochodowego, rowerowego i pieszego) 3. Zagospodarowanie na potrzeby mieszkańców terenów zielonych 4. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych 5. Poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną obszaru rewitalizacji 6. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i zdegradowanej przestrzeni wokół nich 7. Wzrost efektywności energetycznej budynków 8. Poprawa stanu środowiska naturalnego 9. Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańców

PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

"Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (spójne projekty wielozadaniowe) oraz ze spisu pozostałych - uzupełniających - działań przewidzianych do realizacji na obszarze rewitalizacji. Dzięki temu dokument jest konstrukcją spójną, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów oraz na efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe.

Zestawienie przedsięwzięć, w zasadniczej części, powstało jako wynik dyskusji - prowadzonych konsultacji z Burmistrzem Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, pracownikami Urzędu Miasta i Gminy, przedstawicielami jednostek podległych Gminie, osób uczestniczących w konsultacjach społecznych - nad planami inwestycyjnymi gminy, planami działań organizacyjnych jednostek podległych, zadania zgłoszonymi w czasie konsultacji i w kartach przedsięwzięć. Starano się, aby przedsięwzięcia były spójne i odpowiadały przed wszystkim na potrzeby społeczne, oraz żeby wpływały na poziom życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W wyniku konsultacji społecznych, przeprowadzonych na spotkaniu z mieszkańcami w Urzędzie Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą (w dniu 15 marca 2018r.) ustalono, że część działań, planowanych do realizacji w nadpilicznej części obszaru zdegradowanego, ze względu na ograniczenia bazy lokalowej oraz ograniczenia organizacyjne, powinna być realizowana również w nadpilicznej części osiedla nr 2 (park leżący poza obszarem rewitalizacji). Jest to teren niezamieszkały, przylegający do obszaru rewitalizacji, o potencjale umożliwiającym znaczące zwiększenie skuteczności działań rewitalizacyjnych w wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Główne przedsięwzięcia LPR opisano szczegółowo, w zakresie wiadomym lub doprecyzowanym na czas opracowania. W zatytułowanych projektach opisano: zakres przeprowadzanych działań, podmioty odpowiedzialne za realizację, okres realizacji, główny charakter projektu oraz wskazano które zjawiska kryzysowe ma łagodzić dany projekt. Określono grupy docelowe projektów oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji. Poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą wpisywać się w więcej niż jeden kierunek działań skorelowanych z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji - projekty przypisano do tego celów, dla którego mają one największe znaczenie. Dla niektórych projektów z listy finansowanie nie jest doprecyzowane, także dlatego, że część przedsięwzięć wymagać będzie - w ramach realizacji programu - doprecyzowania i określenia ostatecznego kształtu i zakresu. Oznacza to, że umieszczenie projektu lub działania nie może być traktowane jako gwarancja jego realizacji. W opisie zawarto także informacje na temat oczekiwanych rezultatów oraz sposobów oceny realizacji zadań.

Wypełnianie zadań zawartych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji...” powinno przebiegać z uwzględnieniem wielu czynników oraz kierować się zasadami:

- zasadą równości szans kobiet i mężczyzn,
- zasadą równości osób niepełnosprawnych,
- zasadą zrównoważonego rozwoju regionu w uwzględnieniu czynników społecznych, gospodarczych i ekologicznych (kierowanie się wytycznymi ochrony środowiska) przy kształtowaniu przestrzeni miejskiej,
- zasadą dostępności mieszkańców do usług oświatowych, zdrowotnych, kulturalnych, kultury fizycznej i rozrywki,

- zasadą dostępności do nowych osiągnięć cywilizacyjnych,
- zasadą zabezpieczenia i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Realizacja zadań – zamierzeń gminy oraz innych inwestorów – zależy od możliwości finansowych beneficjenta oraz wielkości otrzymanego wsparcia z zewnątrz, np. z funduszy Unii Europejskiej, dlatego też inwestycje będą rozłożone w czasie i dostosowane do możliwości finansowych poszczególnych podmiotów.

7.1. Główne projekty rewitalizacyjne

Zdefiniowany w ramach diagnozy stanu gminy obszar rewitalizacji charakteryzuje się negatywnymi wskaźnikami dotyczącymi sfery społecznej i gospodarczej oraz brakiem ładu przestrzennego i niepełną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną. Proponowane w ramach projektu 1 zadania inwestycyjne mają na celu wzmocnienie roli śródmieścia Nowego Miasta nad Pilicą jako przestrzeni integrującej lokalną społeczność, przy jednoczesnej poprawie potencjału rozwoju gospodarczego (handel, usługi) oraz wyeksponowaniu dziedzictwa kulturowego.

Projekt 1			
Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta nad Pilicą jako przestrzeni integrującej mieszkańców			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji - obszar śródmiejski	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą Mieszkańcy obszaru rewitalizacji Przedsiębiorcy	Charakter projektu	społeczny, gospodarczy, przestrzenny, techniczny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Zagrożenie dla zdrowia Stagnacja w sektorze gospodarczym Pogorszący się stan obiektów zabytkowych		
Zakres rzeczowy projektu	1. Ożywienie śródmieścia - działania na rzecz wzbogacenia oferty handlowo-usługowej i kulturalnej centrum miasta oraz działania, które umożliwią rozwój wielofunkcyjności i adaptacyjność centrum dla potrzeb różnych grup społecznych: podjęcie działań w celu uspokojenia ruchu kołowego poprzez wprowadzenie odpowiedniego oznakowania, wydzielenia miejsc parkingowych, itp., działania w kierunku wzrostu estetyki poprzez: odnowę elewacji budynków, zagospodarowanie terenów zieleni, nasadzenie drzew w ilości około 5 szt. itp. wprowadzenie udogodnień dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym punktów handlowych i usługowych.		

	Szacunkowy koszt zadania: ok 10 tys. zł Realizacja zadania do 2023 roku 2. Wyeksponowanie Placu Ojca Honorata Koźmińskiego - poprawa estetyki przestrzeni: wyeksponowanie budynków zabytkowych (kościół i budynków klasztornych, zabytkowych kamienic) oraz pomnika Ojca Koźmińskiego poprzez odpowiednie zagospodarowanie zieleni, odnowę elewacji w budynkach publicznych i prywatnych, zamontowanie na placu stylowych lamp oświetleniowych (7 szt.), rozmieszczenie tablic informacyjnych z historią miasta, itp. Szacunkowy koszt zadania: ok 100 tys. zł Realizacja zadania do 2022 roku 3. Przebudowa Placu Kościuszki: poprawa stanu technicznego jezdni i chodników, właściwa organizacja ruchu (wprowadzenie zmian), oznakowanie, miejsca parkingowe, przebudowa budynku dworca, wprowadzenie przestrzeni dla mieszkańców, w postaci skweru lub placu do wykorzystania np. w celu organizacji imprez plenerowych, zagospodarowanie zielenią, itp. Szacunkowy koszt zadania: ok 500 tys. zł Realizacja zadania: rozpoczęcie 2023 kontynuacja w latach następnych 3. Zahamowanie degradacji obiektów zabytkowych w tkance zabudowy wyeksponowanie zabytkowych obiektów i kamienic w tkance zabudowy ulicowej, odnowa obiektów, prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich, zabezpieczenie przed pożarem, zaadoptowanie i dostosowanie budynków do celów społecznych lub prowadzenia działalności gospodarczej, utworzenie świetlicy i gabinetu fizjoterapii dla Seniorów budynku po byłej bibliotece na ul. Szkolnej 1. Szacunkowy koszt zadania: ok 300 tys. zł Realizacja zadania: 2021 rok 4. Wprowadzenie tras rowerowych w centrum miasta - na ulicy Tomaszowskiej: rozważenie możliwości wprowadzenia pasów rowerowych w istniejącą infrastrukturę drogową lub budowa tras rowerowych z miejscami odpoczynku. Szacunkowy koszt zadania: ok 300 tys. zł Realizacja zadania: 2021 rok 5. Rewitalizacja ulicy Targowej: przebudowa nawierzchni – deptak Szacunkowy koszt zadania: ok 500 tys. zł
--	---

	Realizacja zadania: 2021 rok budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Szacunkowy koszt zadania: ok 1.600 tys. zł Realizacja zadania: etapami w latach 2019-2023		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Projekt obejmuje działania, które po pierwsze pozwolą na uspokojenie ruchu w centrum miasta, a po drugie wypracować optymalny sposób wykorzystania przestrzeni śródmiejskiej (ulic i placów), tak aby spełniały one swoją rolę. Śródmieście ma stanowić rzeczywiste centrum życia w mieście i wspomagać jego rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny. Projekt ten będzie wspomagał także inne działania, w tym działania społeczne, przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizacji.		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, użytkownicy obiektów, przedsiębiorcy		
Realizacja kierunku działania	1.6. Kreowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i integracja społeczna 2.1. Wspomaganie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz wzrostu zatrudnienia 2.4. Włączenie inwestorów prywatnych w działania rewitalizacyjne 3.1. Wzrost funkcjonalności, atrakcyjności i estetyki terenów śródmiejskich - zorganizowanie przestrzeni ogólnodostępnej, reprezentacyjnej i centrotwórczej 3.2. Usprawnienie ruchu komunikacyjnego (samochodowego, rowerowego, pieszego) 3.4. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych 3.5. Poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną obszaru rewitalizacji 3.6. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i zdegradowanej przestrzeni wokół nich 3.7. Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańców		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	3 310 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM PO IS Inwestorzy prywatni
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: wpływ/rozwiązanie problemów: wzrost funkcjonalności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych konieczność wprowadzenia w strukturę przestrzenną obszaru rewitalizowanego elementów ładu przestrzennego, w tym zorganizowanie terenów ogólnodostępnych, o cechach centrotwórczych, przeznaczonych dla integracji mieszkańców umożliwienie prowadzenia różnego rodzaju działalności gospodarczej wykorzystanie istniejących obiektów (w tym zabytkowych) na cele społeczne		
Sposób oceny i miary	powierzchnia terenów poddanych odnowie - min. 5 ha liczba obiektów zaadaptowanych na cele społeczne - min. 1 obiekt		

Diagnoza stanu gminy wykazała kumulację zjawisk kryzysowych w sferze społecznej na terenie Osiedla nr 1 – obszar ten zamieszkuje najwięcej rodzin korzystających z różnorodnych form wsparcia, oferowanych przez M-GOPS. Projekt nr 2 dotyczy kontynuacji dotychczasowych działań oraz poprawy ich efektywności.

Projekt 2			
Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą MGOPS Fundacje i stowarzyszenia	Charakter projektu	społeczny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Starzenie się społeczeństwa Zagrożenie wykluczeniem społecznym Zagrożenie dla zdrowia		
Zakres rzeczowy projektu	1. Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczymi, a zwłaszcza dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez: organizację szkoleń dla rodziców, którzy mają trudności w radzeniu sobie w życiu codziennym, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w zakresie prawa rodzinnego, możliwości terapii, itp.), udzielenie wsparcia w postaci asystenta rodziny. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok 40 tys. zł Realizacja zadania: zadanie ciągłe 2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez: utrzymywanie działalności punktu konsultacyjnego, gromadzenie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego, itp. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok 140 tys. zł Realizacja zadania: zadanie ciągłe		

	3. Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 2 tys. zł Realizacja zadania: zadanie ciągłe 4. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy poprzez: wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów w rodzinach. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla bezpieczeństwa - w szczególności informacji skierowanej do dzieci i młodzieży w zakresie możliwości otrzymania pomocy w sytuacji zagrożenia, nauka postaw asertywnych, itp. Działanie ciągłe, spotkania informacyjne w szkołach prowadzone przez policję i psychologów w ramach zadań własnych		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Działania w ramach projektu mają charakter organizacyjny, mają na celu stworzenie kompleksowych usług dla rodziny, zwłaszcza nie radzącej sobie z problemami, rodziny dysfunkcyjnej, zagrożonej wykluczeniem społecznym, a przede wszystkim ochronę dzieci i młodzieży żyjących w tego typu rodzinach.		
Grupy docelowe	rodziny dysfunkcyjne oraz dzieci i młodzież żyjące w takich rodzinach z obszaru rewitalizacji		
Realizacja kierunku działania	1.3. Likwidacja przyczyn dysfunkcji i przeciwdziałanie występowaniu zjawisk patologicznych w rodzinach 1.7. Wzmocnienie partnerstwa gminy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz roli trzeciego sektora w działaniach społecznych		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	ok. 1 092 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne Europejski Fundusz Społeczny
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzin borykających się z problemami lub dysfunkcjami, co skutkować będzie ograniczeniem negatywnych zjawisk i wyjściem z wykluczenia: wpływ/rozwiązanie problemów: zwiększenie dostępności usług pomocy społecznej (w tym w szczególności usług terapeutycznych dla rodzin dysfunkcyjnych lub potrzebujących) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie		

Sposób i miary	oceny	liczba rodzin objętych wsparciem - ok.20 rodzin liczba osób otrzymujących porady w punkcie konsultacyjnym - ok. 60 osób rocznie liczba prowadzonych działań profilaktycznych - min. 5 rocznie
----------------	-------	---

Realizacja potrzeb, wynikających z przeprowadzonej diagnozy, wymaga poprawy stanu bazy lokalowej, dostosowanej do świadczenia wsparcia dla osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych. W istniejących placówkach brak technicznych i organizacyjnych możliwości realizacji większości programów, adresowanych do tej grupy mieszkańców.

Projekt 3			
Integracja osób starszych, długotrwale chorych i osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą MGOPS M-GDK Fundacje i stowarzyszenia	Charakter projektu	społeczny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Starzenie się społeczeństwa Zagrożenie wykluczeniem społecznym Zagrożenie dla zdrowia		
Zakres rzeczowy projektu Powołanie Gminnej Rady Seniorów na lata 2019-2023. Jeśli zarejestrują stowarzyszenie to będzie możliwe pozyskiwanie środków przez to właśnie stowarzyszenie.	1. Zagospodarowanie, adaptacja i wyposażenie pomieszczenia na cele integracji osób starszych stworzenie świetlicy, domu dziennego pobytu dla osób starszych lub lokalu dla Klubu Seniora umożliwienie prowadzenia programów edukacyjnych, kulturalnych, profilaktyki i ochrony zdrowia oraz prowadzenia zajęć i spotkań integrujących i aktywizujących osoby starsze z obszaru rewitalizacji i gminy. Szacunkowy koszt zadania: ok. 1 mln zł – w roku otwarcia, później roczny koszt utrzymania placówki ok 200 000 zł rocznie Realizacja zadania do 2020 roku 2. Zapewnienie dostępu do usług zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji seniorów, osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych zorganizowanie platformy informacyjnej i koordynującej potrzeby w zakresie: świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, potrzeb transportu (np. do specjalistycznej poradni), dostępności		

	poradni specjalistycznych, informowania o możliwościach leczenia i programach profilaktycznych czy diagnostycznych, informowania o możliwościach rehabilitacji , dofinansowania sprzętu lub wypoczynku, itp. Szacunkowy koszt zadania: w ramach działania placówek ochrony zdrowia i MGOPS – roczny koszt 80 000 zł Realizacja zadania: zadanie ciągłe 3. Prowadzenie działań i zajęć aktywizujących na bazie istniejącej i przyszłej infrastruktury społecznej oraz poprzez działania organizacji pozarządowych mające na celu zwiększenie dostępu seniorów, osób chorych i niepełnosprawnych do edukacji, kultury i aktywnego wypoczynku. Szacunkowy koszt zadania: w ramach działania placówek kultury i MGOPS Realizacja zadania: zadanie ciągłe 4. Organizacja wolontariatu lub pomocy sąsiedzkiej - włączenie w system pomocy w drobnych czynnościach życia codziennego seniorów, osób chorych i niepełnosprawnych - mieszkańców, młodzież. Szacunkowy koszt zadania: w ramach działania MGOPS Realizacja zadania: zadanie ciągłe		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Poprawa infrastruktury społecznej i rozszerzenie - na jej bazie - oferty dla seniorów, osób chorych i niepełnosprawnych. Ułatwienie dostępu do edukacji, kultury i aktywnego wypoczynku oraz do usług zdrowotnych, wzrost komfortu życia i integracji w społeczeństwie.		
Grupy docelowe	seniorzy, osoby chore i niepełnosprawne z obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe działające na rzecz m.in. interesariuszy rewitalizacji		
Realizacja kierunku działania	1.2. Włączenie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją 1.5. Wsparcie i aktywizacja seniorów 1.7. Wzmocnienie partnerstwa gminy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz roli trzeciego sektora w działaniach społecznych		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	ok. 2 080 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne Europejski Fundusz Społeczny RPO WM
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: Stworzenie kompleksowych usług dla osób starszych; organizacji pomocy doraźnej oraz miejsca do aktywizacji i integracji seniorów z obszaru rewitalizacji i terenu gminy. Efektem będzie zapobieganie		

	wykluczeniu społecznemu seniorów i zwiększenie możliwości korzystania z przez nich z usług i pomocy. wpływ/rozwiązanie problemów: poprawa dostępu do pomocy i wsparcia osób starszych z obszaru rewitalizacji i gminy integracja i aktywizacja osób starszych z obszaru rewitalizacji i terenu całej gminy uatrakcyjnienie spędzanie wolnego czasu, zapobieganie osamotnieniu, włączenie poprawa sprawności fizycznej i intelektualnej osób starszych wzmocnienie poczucia własnej wartości seniorów
Sposób oceny i miary	liczba nowych form aktywizacji - 2 działania liczba osób uczestniczących w zajęciach - ok. 20 -40 osób

Występujące na terenie Osiedla nr 1 zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej wymagają podjęcia działań organizacyjnych, związanych z dostosowywaniem systemu kształcenia i szkoleń dla bezrobotnych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wymaga to m.in. współpracy placówek oświatowych z przedsiębiorcami, Powiatowym Urzędem Pracy. Ponadto niezbędne są działania inwestycyjne, zwiększające potencjał terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą i handlową.

Projekt 4			
Poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizowanym			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą MGOPS PUP	Charakter projektu	społeczny, gospodarczy, przestrzenny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Brak propozycji dla młodzieży Zagrożenie wykluczeniem społecznym Stagnacja w sektorze gospodarczym		
Zakres rzeczowy projektu	1. Wspieranie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców we współpracy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą z Powiatowym Urzędem Pracy w Grójcu poprzez: bezpośrednie dopasowanie realizowanego wsparcia do zróżnicowanych potrzeb osób bezrobotnych, właściwe zdiagnozowanie oraz kompleksowe podejście, uwzględniające		

	specyfikę lokalnego rynku pracy, podnoszenie kompetencji osób bezrobotnych. Przeprowadzenie działań wzmacniających kapitał społeczny w celu poprawy aktywności zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez cykle szkoleń z zakresu rozwoju przedsiębiorczości. Szkolenie dotyczyłoby rozpoczynania działalności gospodarczej (rejestracja, wybór opodatkowania, zgłoszenie), ogólnych zasad prowadzenia dokumentacji – rozliczenia US, ZUS (podstawy podatku dochodowego i podatku od towarów i usług, terminy, prowadzenie rejestrów), możliwości uzyskania dofinansowania dla podmiotów gospodarczych, itp., podejmowanie inicjatyw edukacyjnych zwiększających szanse dla młodzieży, pracowników niewykwalifikowanych itp., skierowanie działań informacyjnych i edukacyjnych do potencjalnych pracodawców, preferencyjne warunki dla rozpoczynających działalność gospodarczą. Szacunkowy koszt zadania: ok 20 tys. zł Realizacja zadania: 2020 rok 2. Stymulowanie rozwoju specjalistycznych usług dla różnych grup odbiorców (w tym np.: w turystyce, opiece nad osobami starszymi, itp.) poprzez: diagnozowanie potrzeb na rynku gospodarczym, informowanie, współprace z instytucjami rynku pracy oraz tworzenie popytu na lokalne usługi, promowanie lokalnych produktów i usług, inicjowanie i wspieranie powstawania lokalnych grup producenckich, promocja lokalnych przedsiębiorców. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 20 tys. zł Realizacja zadania – zadanie ciągłe 3. Uwzględnienie w systemie edukacji szkolnej podstaw przedsiębiorczości prowadzenie w placówkach oświatowych warsztatów na temat podstaw przedsiębiorczości, kreowanie postaw przedsiębiorczych. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 8 tys. zł Realizacja zadania – zadanie ciągłe 4. Promowanie terenów inwestycyjnych i pod działalność gospodarczą poprzez: informacje w materiałach promocyjnych Gminy, motywowanie obecnych właścicieli terenów do podejmowania inicjatyw gospodarczych. Szacunkowy koszt zadania: łącznie ok 5 tys. zł Realizacja zadania na bieżąco 5. Wyposażenie terenów pod działalność gospodarczą w odpowiednią infrastrukturę techniczną - (ul. Kolejowa - Podstrefa Ekonomiczna
--	--

	Tarnobrzeskiej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN”) budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, dostosowanie terenu do potrzeb inwestorów. Szacunkowy koszt zadania: ok 200 tys. zł Realizacja zadania etapami w latach 2019-2023		
	6. Przebudowa targowicy miejskiej - (ul. 11 Listopada): utwardzenie terenu, wyznaczenie miejsc handlowych, zadaszenie części terenu, budowa kanalizacji deszczowej, wyznaczenie i budowa miejsc parkingowych. Szacunkowy koszt zadania: ok. 4 mln zł Realizacja zadania - 2020 rok		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia ma na celu poprawienie warunków prowadzenia działalności gospodarczej, w tym handlu, dla inwestorów strategicznych, obecnych i przyszłych podmiotów gospodarczych, rolników, itp. Stworzenie warunków i wspieranie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców na obszarze rewitalizacji ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rolników. W efekcie realizacji projektu zwiększy się jakość kapitału społecznego i - w związku ze wzrostem poziomu wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej - wzrośnie ilość podmiotów gospodarczych oraz zmniejszy się liczba osób bezrobotnych.		
Grupy docelowe	przedsiębiorcy z obszaru rewitalizacji, mieszkańcy obszaru rewitalizacji		
Realizacja kierunku działania	1.2. Włączenie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją 2.1. Wspomaganie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz wzrostu zatrudnienia 2.2. Wyposażenie terenów pod działalność gospodarczą w niezbędną infrastrukturę		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	ok. 4 393 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM PO IŚ Europejski Fundusz Społeczny
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: Podjęte działania inwestycyjne poprawią jakość prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Działania organizacyjne mają pomóc osobom bezrobotnym, wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym we wprowadzeniu na rynek pracy. Mają także ułatwić potencjalnym		

	pracodawcom rozpoczęcie prowadzenia własnej działalności, rozszerzenie jej i tworzenie nowych miejsc pracy. wpływ/rozwiązanie problemów: poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji aktywizacja osób bezrobotnych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze rewitalizacji i mieszkańców gminy
Sposób i miary oceny	liczba nowopowstałych miejsc handlowych na targowicy – 150 szt. liczba nowych miejsc pracy - min. 10 rocznie powierzchnia terenów poddanych odnowie - ok. 5 ha

Zmniejszenie oddziaływania występujących na terenie rewitalizacji zjawisk kryzysowych, zdefiniowanych przede wszystkim jako: brak propozycji dla młodzieży, starzenie się społeczeństwa oraz zagrożenie dla zdrowia, wymaga zwiększenia oferty placówek kultury, sportu i rekreacji oraz placówek oświatowych. Projekt 5 koncentruje się na działaniach organizacyjnych, zwiększających możliwości korzystania w czasie wolnym z różnego rodzaju zajęć dla młodzieży i mieszkańców obszaru rewitalizacji. Niewystarczające zaplecze sportowe wymaga – w celu realizacji programu – przeprowadzenia prac modernizacyjnych na stadionie miejskim.

Projekt 5			
Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą M-GOK Placówki oświatowe w obszarze rewitalizacji Organizacje pozarządowe	Charakter projektu	społeczny, przestrzenny, funkcjonalny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Starzenie się społeczeństwa Brak propozycji dla młodzieży Zagrożenie dla zdrowia		
Zakres rzeczowy projektu	1. Przebudowa stadionu miejskiego - przebudowa obecnego stadionu i przystosowanie do standardów boiska PZPN: rozbudowanie trybun, budowa bieżni. Szacunkowy koszt zadania: ok. 2,2 mln zł Realizacja zadania – ok. 2020 rok		

	2. Budowa placu zabaw przy ul. Rawskiej – (przylega do obszaru rewitalizacji)- zagospodarowanie i wyposażenie terenu na potrzeby małych dzieci i rodziców Realizacja zadania – ok. 2020 roku Szacunkowy koszt zadania – ok. 200.tys. zł 3. Wzbogacenie oferty zagospodarowania wolnego czasu poprzez: organizowanie w placówkach oświatowych na obszarze rewitalizacji dodatkowych zajęć: warsztatów, kół zainteresowań, kursów - jako działania mające na celu rozwój kompetencji kluczowych uczniów tworzenie korzystnych warunków do rozwoju aktywności twórczej młodzieży i osób dorosłych oraz zwiększenia ich możliwości do uczestnictwa w kulturze, wspieranie rozwoju młodych talentów artystycznych utworzenie uniwersytetu trzeciego wieku. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 30 tys. zł Realizacja zadania - na bieżąco 4. Wzbogacenie kalendarza imprez gminnych: wprowadzenie nowych wydarzeń, imprez o charakterze kulturalnym i historycznym, kontynuowanie i rozszerzenie ich formy, kultywowanie lokalnego dziedzictwa, itp. Szacunkowy koszt zadania: ok. 180 tys. zł Realizacja zadania – na bieżąco 5. Wzmocnienie roli trzeciego sektora w uczestnictwie w kulturze i organizacji czasu wolnego mieszkańców obszaru rewitalizacji. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 30 tys. zł Realizacja zadania – na bieżąco 6. Budowa miasteczka drogowego - wprowadzenie dzieci i młodzieży w podstawy bezpiecznego zachowania się w ruchu drogowym Szacunkowy koszt zadania: ok. 750 tys. zł Realizacja zadania - 2021 rok
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	W ramach projektu przewidywane są działania inwestycyjne w zakresie modernizacji istniejącej infrastruktury służącej edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej oraz działań organizacyjnych realizowanych w działających placówkach oświatowych i kulturalnych oraz we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, dzieci, młodzież, rodziny, osoby starsze
Realizacja kierunku działania	1.1. Poprawa dostępu do infrastruktury społecznej, w tym edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, zwiększenie atrakcyjności proponowanej oferty

	1.4.Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji 1.6. Kreowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i integracja społeczna 1.7. Wzmocnienie partnerstwa gminy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz roli trzeciego sektora w działaniach społecznych		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	ok. 3 690 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM Europejski Fundusz Społeczny
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: wpływ/rozwiązanie problemów: poprawa oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu integracja i aktywizacja mieszkańców z obszaru rewitalizacji i całej gminy		
Sposób i miary oceny	liczba nowych form aktywizacji - min. 3 rocznie liczba osób objętych przedsięwzięciem - wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizowanego, mieszkańcy gminy, turyści liczba działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji - min. 3 rocznie		

Leżący w obszarze rewitalizacji teren Parku Nadpilicznego, ze względu na aktualny stan zagospodarowania, nie spełnia swojej roli. Teren ten ma znaczący potencjał dla rozwoju rekreacji, sportu (zwłaszcza rekreacji sportowej). Celem realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji jest m.in. aktywizacja i integracja mieszkańców – tereny te mogą być, po przeprowadzeniu niezbędnych inwestycji, wykorzystane do osiągnięcia tych celów.

Projekt 6			
Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenu nad Pilicą - Park Nadpiliczny			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji - teren nadpiliczny	Przewidywany termin realizacji	2018-2022
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą	Charakter projektu	społeczny, przestrzenny, funkcjonalny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Starzenie się społeczeństwa Brak propozycji dla młodzieży Zagrożenie dla zdrowia		
Zakres rzeczowy projektu	1. Zagospodarowanie terenu nad brzegiem rzeki Pilicy przy ul. Pilicznej w Nowym Mieście nad Pilicą poprzez budowę Parku Przyrodniczo-Edukacyjnego "Park Nadpiliczny" wraz z renaturalizacją starorzecza i obszarów przyległych (inwestycja realizowana na działkach nr 322, 323,		

	324): wprowadzenie: ścieżek, wjazdów i miejsc parkingowych, pomostów i kładek pieszych, miejsc odpoczynku (altany i miejsca piknikowe), miejsc rekreacji z odpowiednim sprzętem (np. plaże z boiskami do piłek plażowych, siłownia plenerowa, place zabaw, górki rowerowe), budowa podestu pod scenę, uporządkowanie zbiornika wodnego w starorzeczu Pilicy: oczyszczenie, usunięcie namułu, umocnienie brzegów, zarybienie, stała konserwacja, wydzielenie stanowisk wędkarskich, stworzenie ścieżki edukacyjnej z tablicami informacyjnymi związanymi z przyrodą rzeki Pilicy. Szacunkowy koszt zadania: ok. 4 mln zł Realizacja zadania etapami w latach 2019-2023 2. Powiązania komunikacyjne "Parku Nadpilicznego" z centrum miasta - ciąg komunikacyjny: ul Piliczna oraz ścieżka od górki Hiszpanki (od strony ulicy Targowej), przez ulicę Bielińskiego aż po Aleję nad Pilicą: aleja spacerowa, chodnik, ścieżka rowerowa, wydzielenie miejsc do parkowania Szacunkowy koszt zadania: ok. 40 tys. zł Realizacja zadania - 2021 rok 3. Budowa pomostów - przystani kajakowej - pomost przy "Parku Nadpilicznym" i w Domaniewicach (poza obszarem rewitalizacji) Szacunkowy koszt zadania: ok. 260 tys. zł Realizacja zadania - 2020 rok		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Projekt ma na celu stworzenie kompleksowego i atrakcyjnego terenu wypoczynkowo-rekreacyjnego ogólnodostępnego na obszarze dziś nie zagospodarowanym, nie wykorzystanym. W powiązaniu z odnowionym terenem parku obszar będzie służył rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, turyści		
Realizacja kierunku działania	1.1. Poprawa dostępu do infrastruktury społecznej, w tym edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, zwiększenie atrakcyjności proponowanej oferty 1.4. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji 2.3. Poprawa warunków rozwoju usług turystyki i wypoczynku 3.2. Usprawnienie ruchu komunikacyjnego(samochodowego, rowerowego, pieszego) 3.3. Zagospodarowanie na potrzeby mieszkańców terenów zielonych		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	4 300 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM

Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	
Prognozowane rezultaty	efekty: Zagospodarowanie na cele wypoczynkowo-rekreacyjne nieużytkowanego terenu przy rzece Pilicy na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. wpływ/rozwiązanie problemów: umożliwienie wypoczynku i czynnej rekreacji mieszkańcom i turystom - wzrost jakości zagospodarowania czasu wolnego bezpieczeństwo w korzystaniu z infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej zmniejszenie występowania zjawisk patologicznych wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego zagospodarowanie nieużytkowanego terenu, wykorzystanie terenów zielonych atrakcyjnych dla mieszkańców do aktywnego wypoczynku
Sposób i miary oceny	liczba osób korzystających w powstałej infrastruktury - wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizowanego, mieszkańcy gminy, turyści powierzchnia terenów poddanych odnowie - ok. 11,42 ha

Jednym z powodów występowania, zdefiniowanego w diagnozie, zjawiska kryzysowego „zagrożenie dla zdrowia” jest niska emisja. Działania zmierzające do zmniejszenia skutków zdrowotnych nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza to przede wszystkim szeroko rozumiana termomodernizacja (ocieplenie ścian i stropów, wymiana nieefektywnych i nieekologicznych źródeł ciepła, montaż odnawialnych źródeł energii). Przedstawione w projekcie 7 zadania należy traktować jako przykładowe – ponadto powinny być propagowane i wspierane takie działania w indywidualnych budynkach, zarówno na obszarze rewitalizacji, jaki i na pozostałym terenie gminy. Realizacja prac termo modernizacyjnych może być również szansą na nowe zlecenia dla lokalnych przedsiębiorców branży budowlanej i instalacyjnej.

Projekt 7			
Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą Wspólnoty mieszkaniowe bloków przy ul. Ogrodowej Mieszkańcy obszaru rewitalizacji	Charakter projektu	techniczny, środowiskowy
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany	Starzenie się społeczeństwa Brak propozycji dla młodzieży Zagrożenie dla zdrowia Stagnacja w sektorze gospodarczym		

projekt				
Zakres rzeczowy projektu	1. Termomodernizacja bloków wielorodzinnych przy ul. Ogrodowej termomodernizacja bloków nr: 3, 4, 5, 7 i 8, odnowienie (czyszczenie i malowanie elewacji) bloków nr: 1,2,6, rewitalizacja zieleni wokół osiedla, ogrodzenie osiedla od ul. Ogrodowej. Szacunkowy koszt zadania: ok. 1,84 mln zł Realizacja zadania etapami w latach 2019-2023			
	2. Termomodernizacja budynku M-GOK w Nowym Mieście nad Pilicą (obiekt w parku miejskim, poza terenem rewitalizacji, położony na obszarze uznanym za niezbędny do włączenia do działań rewitalizacyjnych) przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji, poprawa estetyki budynku. Szacunkowy koszt zadania: ok. 350 tys. zł Realizacja zadania - 2020 rok			
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Działania 1-3 zakładają przeprowadzenie termomodernizacji oraz wymianę źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej. Dzięki inwestycjom wzrośnie standard korzystania z obiektów użyteczności publicznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i użytkowników obiektów. Działanie nr 4 ma na celu poprawę warunków mieszkaniowych w blokach wielorodzinnych dla 260 mieszkańców. Działanie nr 5 zakłada redukcję zanieczyszczenia powietrza poprzez modernizację źródeł ciepła, przeprowadzenie kompleksowych termomodernizacji przebudowę lub modernizację infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE), w budynkach użyteczności publicznej, mieszkaniowych, produkcyjnych, usługowych, handlowych i innych.			
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, użytkownicy obiektów, przedsiębiorcy			
Realizacja kierunku działania	3.4. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych 3.7. Wzrost efektywności energetycznej budynków 3.8. Poprawa stanu środowiska naturalnego			
Finansowanie				
Szacowana wartość projektu	<table><tr><td>2 190 000 zł</td><td>Przewidywane źródło finansowania</td><td>środki własne RPO WM PO IS WFOŚiGW Inwestorzy prywatni</td></tr></table>	2 190 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM PO IS WFOŚiGW Inwestorzy prywatni
2 190 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM PO IS WFOŚiGW Inwestorzy prywatni		
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Prognozowane rezultaty	efekty: Inwestycje przyczyną się do ograniczenia ilości spalnego paliwa/zużycia ciepła (tzw. efekt oszczędnościowy), a tym samym zmniejszenie emisji substancji zanieczyszczających powietrze (zmniejszenie emisji CO2). Inwestycje zwiększą efektywność energetyczną obiektów i rozwiążą			

	problem z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej w obszarze rewitalizacji kompleksowo. Inwestycje w budynkach mieszkaniowych prywatnych, wielorodzinnych, w przedsiębiorstwach spowodują obniżenie kosztów utrzymania oraz zwiększenie udziału energii pochodzącej z ekologicznych źródeł w bilansie wykorzystywanej energii. wpływ/rozwiązanie problemów: inwestycje zmniejszą zużycie energii, co obniży koszty funkcjonowania obiektów (ograniczenie kosztów energii cieplnej oraz zakupu energii elektrycznej) zwiększenie komfortu korzystania z obiektów użyteczności publicznej w obszarze rewitalizacji poprawa warunków zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej pozytywny wpływ na stan środowiska naturalnego - zmniejszenie ilości gazów cieplarnianych oraz innych substancji szkodliwych emitowanych do atmosfery kompleksowe rozwiązanie problemu wzrost estetyki przestrzeni publicznych możliwość zatrudnienia lokalnych przedsiębiorstw do prac termomodernizacyjnych
Sposób oceny i miary	ilość obiektów publicznych i bloków wielorodzinnych poddanych termomodernizacji - min. 2 obiekty

Projekt 8, będący projektem komplementarnym dla projektu 7, ma na celu zmniejszenie uciążliwości dla mieszkańców i środowiska lokalnego układu komunikacyjnego. Stan nawierzchni znacząco wpływa na płynność ruchu pojazdów, a to przekłada się zwiększoną emisję zanieczyszczeń gazowych i emisję hałasu oraz wibracje (niekorzystnie wpływające na stan położonych w sąsiedztwie budynków, zwłaszcza zabytkowych). Modernizacja drogi – poza poprawą płynności ruchu i zmniejszeniem emisji hałasu – pozwala na redukcję emisji CO₂ o około 12% w skali roku. Budowa chodników oraz modernizacja oświetlenia ulicznego zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców.

Projekt 8			
Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą Powiat Grójecki	Charakter projektu	społeczny, środowiskowy, funkcjonalny, techniczny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany	Zagrożenie dla zdrowia Stagnacja w sektorze gospodarczym Pogorszący się stan obiektów zabytkowych		

projekt	
Zakres rzeczowy projektu	1. Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa na głównych szlakach komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji, tj. ul. Warszawskiej, Tomaszowskiej i Mostowej: poprawa stanu technicznego nawierzchni i chodników, wprowadzenie i oznakowanie ścieżek rowerowych, wprowadzenie miejsc odpoczynku (ławki). Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 30 tys. zł Realizacja zadania – na bieżąco 2. Przebudowa ulic: 1 Stycznia, Góra, Bielińskiego, Browarnej, Kościuszki, Ogrodowa (droga powiatowa i ulice osiedlowe), Południowej (2022), Rawskiej (2021), Targowej (2023) i innych w miarę potrzeb poprawa stanu technicznego nawierzchni i otoczenia drogowego, budowa chodników. Szacunkowy koszt zadania: ok. 1 mln zł Realizacja zadania etapami w latach 2021-2023 3. Modernizacja oświetlenia ulicznego - wymiana opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne oprawy LED. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 50 tys. zł Realizacja zadania - na bieżąco 4. Budowa tras rowerowych z miejscami odpoczynku budowa ścieżki rowerowej na części ul. Góra oraz na ul. Wczasowej, skrajem parku do rzeki Pilicy - wraz z małą infrastrukturą: ławki, kosze, tablice informacyjne, miejsca wypoczynku - altany, itp. Szacunkowy koszt zadania: ok. 200 tys. zł Realizacja zadania - 2021 rok
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Projekt przewiduje przebudowę dróg gminnych oraz powiatowych (przebudowa nawierzchni, poprawa jej stanu technicznego) wraz z infrastrukturą towarzyszącą: chodniki, ścieżki rowerowe, miejsca odpoczynku. Ponadto planuje się modernizację oświetlenia drogowego - zastosowanie oświetlenia energooszczędnego. W ramach projektu wykonane będzie oznakowanie poziome i pionowe dla powstałej infrastruktury. Dzięki planowanym inwestycjom centrum miasta będzie bezpieczniejsze pod względem komunikacyjnym dla mieszkańców.
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, użytkownicy dróg, piesi, rowerzyści
Realizacja kierunku działania	3.2. Usprawnienie ruchu komunikacyjnego (samochodowego, rowerowego i pieszego) w centrum miasta 3.5. Poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną obszaru rewitalizacji 3.8. Poprawa stanu środowiska naturalnego 3.9. Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańców
Finansowanie	

Szacowana wartość projektu	ok. 1 430 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne środki Powiatu RPO WM
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym poprzez budowę, przebudowę dróg będących pod władaniem różnych zarządców wraz z otoczeniem drogowym i niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. wpływ/rozwiązanie problemów: zwiększenie bezpieczeństwa uczestnictwa w ruchu komunikacyjnym mieszkańców obszaru rewitalizowanego.		
Sposób i miary oceny	długość wybudowanych/ przebudowanych/ zmodernizowanych odcinków dróg - min. 5 km długość wybudowanych chodników - min. 1 km długość wybudowanych ścieżek rowerowych - min. 1 km liczba nowych/zmodernizowanych opraw świetlnych - min. 200 opraw		

Zadania inwestycyjne, opisane w projekcie 9, są działaniami niezbędnymi do osiągnięcia zamierzonych celów społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji: poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia potencjału terenu dla rozwoju gospodarczego, zmniejszenia zagrożeń dla zdrowia, wynikających z degradacji środowiska naturalnego.

Projekt 9			
Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą	Charakter projektu	społeczny, środowiskowy, funkcjonalny, techniczny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Zagrożenie dla zdrowia Stagnacja w sektorze gospodarczym		
Zakres rzeczowy projektu	1. Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Bielińskiego, Browarnej. Szacunkowy koszt zadania: ok. 1,2 mln zł Realizacja zadania - 2021 rok 2. Budowa kanalizacji deszczowej w części przy ul. Bielińskiego (w części), Browarnej. Szacunkowy koszt zadania: ok. 200 tys. zł		

	Realizacja zadania - 2019 rok 3. Przebudowa stacji uzdatniania wody przy ul. Rawskiej. Szacunkowy koszt zadania: ok. 2 mln zł Realizacja zadania - 2022 rok 4. Budowa sieci gazowniczej i przyłączanie do sieci odbiorców paliwa gazowego (budynki użyteczności publicznej, działalności gospodarczej, indywidualni odbiorcy – mieszkańcy Nowego Miasta nad Pilicą) - gazyfikacja miasta zgodnie z opracowaną „Koncepcją programowo – techniczną zaopatrzenia w gaz ziemny miejscowości Nowe Miasto nad Pilicą, położonej w województwie mazowieckim”. Szacunkowy koszt zadania: ok. 1 mln zł Realizacja zadania etapami w latach 2019-2023		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Projekt dotyczy zabezpieczenia potrzeb zaopatrzenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną mieszkańców i podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Planuje się budowy sieci kanalizacyjnej i modernizację fragmentów sieci wodnej i kanalizacyjnej w miarę potrzeb oraz w celu zapewnienia dostaw dobrej jakości wody - inwestycje w stacji uzdatniania. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska wodno-gruntowego. Rozbudowa infrastruktury gazowniczej pozwoli na przyłączenie do sieci nowych odbiorców gazu ziemnego a poprzez to rezygnację z paliw wysokoemisyjnych co przyczyni się do poprawy stanu powietrza.		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedsiębiorcy obszaru rewitalizacji		
Realizacja kierunku działania	3.4. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych 3.5. Poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną obszaru rewitalizacji 3.9. Poprawa stanu środowiska naturalnego		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	ok. 4 400 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	RPO WM PO IS Środki własne
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: Efektem będzie poprawa stanu środowiska naturalnego oraz lepsze warunki życia i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizowanym. wpływ/rozwiązanie problemów: zapewnienie odbioru ścieków komunalnych i zniesienie konieczności korzystania z bezodpływowych zbiorników na obszarze rewitalizacji poprawa standardu zamieszkania, podniesienie atrakcyjności terenu do osiedlania się ludności na obszarze rewitalizacji poprawa standardu i prowadzenia działalności gospodarczej, wzrost jakości przestrzeni przeznaczonych do rozwoju funkcji produkcyjnych		

	poprawa stanu środowiska naturalnego (zwłaszcza stanu sanitarnego wód podziemnych i powierzchniowych), co jest szczególnie ważne dla terenów w gminie objętych różnymi formami ochrony przyrody
Sposób oceny i miary	długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej - min. 5 km długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej deszczowej - min. 1 km

Osiągnięcie zamierzonych celów Lokalnego Programu Rewitalizacji nie jest możliwe bez włączenia się w te procesy lokalnej społeczności. Zadania, przewidziane do realizacji w ramach projektu 10, polegają przede wszystkim na włączeniu interesariuszy we współpracę dla wspólnych efektów. Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji powinna wykreować lokalnych liderów, którzy czynnie włączą się w realizację zadań.

Projekt 10			
Tworzenie partnerstwa lokalnego dla obszaru rewitalizacji			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą Fundacje i stowarzyszenia	Charakter projektu	społeczny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Starzenie się społeczeństwa Brak propozycji dla młodzieży Zagrożenie wykluczeniem społecznym Zagrożenie dla zdrowia		
Zakres rzeczowy projektu	1. Tworzenie warunków do pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców (m.in. lokalowych, edukacyjnych, finansowych) oraz rozwoju i współpracy już istniejących organizacji: działania aktywizujące mieszkańców, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do wpierania inicjatyw związanych z rewitalizacją, włączanie w działanie rewitalizacyjne przedsiębiorców prywatnych. Szacunkowy koszt zadania: ok. 6 tys. zł Realizacja zadania na bieżąco w latach 2019-2023 2. Aktywizacja współpracy Gminy Nowe Miasto nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami włączenie mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych w procesy planowania i wdrożenia inicjatyw służących mieszkańcom, współpraca z Gminną Radą Seniorów oraz z Młodzieżową Radą Gminy. Szacunkowy koszt zadania: ok. 6 tys. zł Realizacja zadania na bieżąco w latach 2019-2023 3. Realizację zadań dla poprawy jakości życia na obszarze rewitalizacji		

	działania z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznej np. wsparcie dla małych inicjatyw osiedlowych, świetlic i Ochotniczych Straży Pożarnych, klubów, itp., działania w zakresie inicjatyw aktywizujących i integrujących różne grupy społeczne - organizacja spotkań, akcji, organizacja forum współpracy dla zaspokojenia doraźnych i aktualnych potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji. Szacunkowy koszt zadania: ok. 6 tys. zł Realizacja zadania na bieżąco w latach 2019-2023		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Projekt zakłada zainicjowanie działania partnerstwa lokalnego na rzecz obszaru rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą. Głównym celem jest podniesienie poziomu współpracy międzyinstytucjonalnej na obszarze rewitalizacji i nakierowanie jej na optymalizację podejmowanych działań rewitalizacyjnych tak, aby zapewniać jak największą skuteczność działań i ich pozytywny odbiór społeczny.		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacja pozarządowe, jednostki organizacyjne gminy		
Realizacja kierunku działania	1.2. Włączenie społeczne i zawodowe osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją 1.6. Kreowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i integracja społeczna 1.7. Wzmocnienie partnerstwa gminy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz roli trzeciego sektora w działaniach społecznych 2.4. Włączenie inwestorów prywatnych w działania rewitalizacyjne		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	18 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne
Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Prognozowane rezultaty	efekty: Wzrost komfortu życia, aktywizacji i integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji i na terenie gminy. wpływ/rozwiązanie problemów: integracja i aktywizacja mieszkańców z obszaru rewitalizacji i całej gminy zacieśnienie współpracy instytucjonalnej wpływ na rozwiązanie lub zapobieganie problemom społecznym		
Sposób oceny i miary	liczba osób lub instytucji zaangażowanych w podjęte inicjatywy - min. 3 organizacje i ok. 20 osób		

Skróty użyte w kartach projektów:

UMiG	Urząd Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą
MGOPS	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
M-GOK	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Nowym Mieście nad Pilicą
M-GBP	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście nad Pilicą
PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu
RPO WN	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
PO IS	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Analiza możliwości prowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wykazała, że brak na tym obszarze odpowiedniej bazy lokalowej, a istniejące placówki samorządowe nie mają wystarczających możliwości organizacyjnych oraz odpowiedniego zaplecza. Dla poprawy skuteczności działań rewitalizacyjnych konieczne jest włączenie do LPR projektu, który pozwoli – po niezbędnych adaptacjach – wykorzystać do realizacji celów LPR park i obiekty znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Teren parku jest niezamieszkały, ale znajdują się tam istotne dla działań rewitalizacyjnych obiekty: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury oraz zabytkowy pałac. Działania planowane do realizacji na terenie parku można zaliczyć do przedsięwzięć społeczno-gospodarczych poza obszarem rewitalizacji, które przyczynią się do minimalizacji zjawisk kryzysowych, występujących w obszarze rewitalizacji

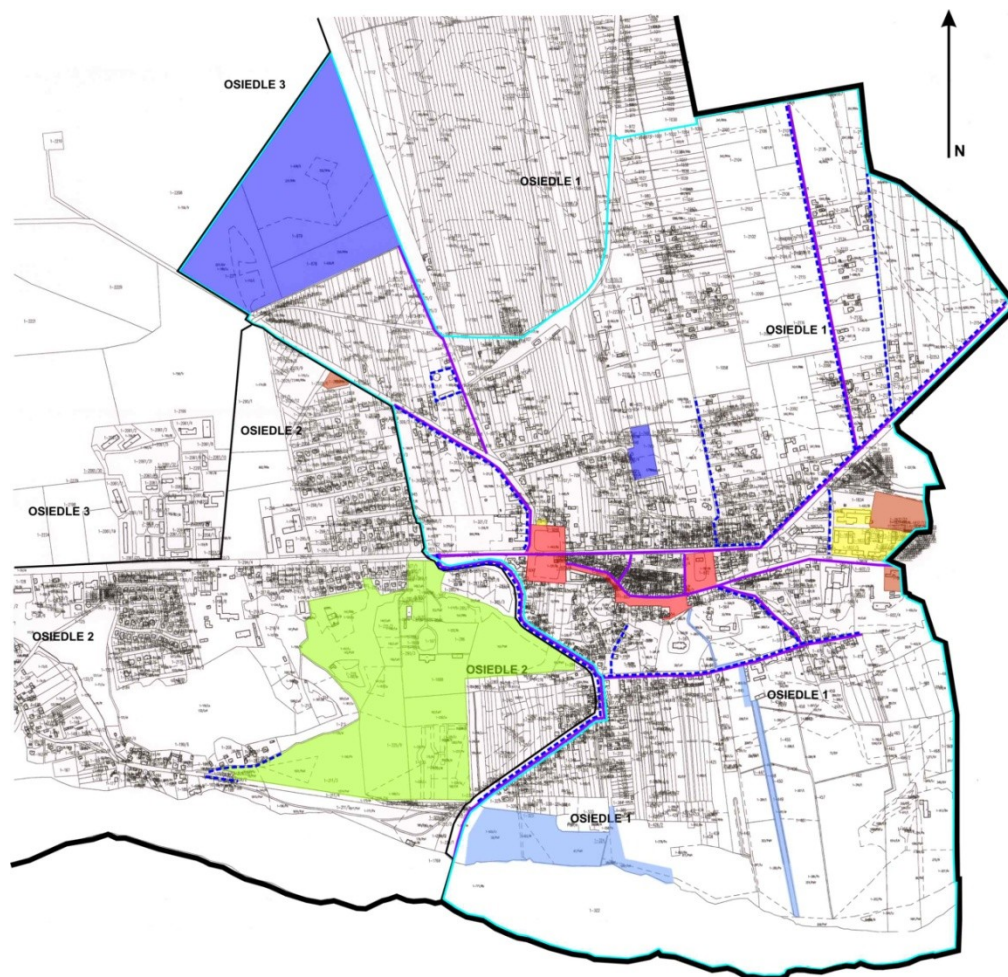
Projekt 11			
Modernizacja parku miejskiego - stworzenie przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców			
Opis projektu			
Lokalizacja projektu	Poza obszarem rewitalizacji - park	Przewidywany termin realizacji	2018-2023
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą	Charakter projektu	społeczny, przestrzenny, funkcjonalny
Obszary kryzysowe i problemy, na złagodzenie których wpłynie realizowany projekt	Starzenie się społeczeństwa Brak propozycji dla młodzieży Zagrożenie wykluczeniem społecznym Zagrożenie dla zdrowia Pogorszący się stan obiektów zabytkowych		
Zakres rzeczowy projektu	1. Modernizacja parku miejskiego - przywrócenie świetności terenom zielonym poprzez: uporządkowanie rozwiązań kompozycyjnych, odnowienie alei parkowych, wprowadzenie elementów małej architektury (ławki, kosze, altany, oświetlenie), uporządkowanie istniejącej zieleni i wprowadzenie nasadzeń, zabezpieczenie drzew pomnikowych, odnowa elementów dawnego założenia parkowego, np. kanału wodnego z okrągłą sadzawką (umieszczonych na osi pałacu), punktów widokowych - górka, Szacunkowy koszt zadania: ok. 1 mln zł Realizacja zadania: 2019 rok		

	2. Wykorzystanie budynku pałacu na cele społeczne uregulowanie spraw własnościowych pałacu, odnowa elewacji, adaptacja wnętrza pałacu zgodnie z przeznaczeniem na cele społeczne (np. kompleksowe centrum kultury, z salą kinowo-teatralną, muzeum, salami prób, itp.). Szacunkowy koszt zadania: ok. 1 mln zł Realizacja zadania: rozpoczęcie 2023 rok, kontynuacja w latach następnych 3. Budowa tężni solankowej budowa obiektu wraz z terenem do spaceru i miejscami wypoczynku. Szacunkowy koszt zadania: ok 548 tys. zł Realizacja zadania: 2018 rok 4. Wprowadzenie elementów rekreacyjnych w obrębie parku modernizacja placu zabaw, budowa dużej altany, muszli koncertowej z miejscami siedzącymi, itp. oraz wprowadzenie monitoringu wizyjnego w pobliżu pałacu i budynku Miejsko-Gminnego Domu Kultury dla poprawy bezpieczeństwa użytkowników parku i obiektów. Szacunkowy koszt zadania: ok. 600.000,00 zł Realizacja zadania: 2018-2023 rok		
Opis realizowanego projektu i wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Obszar parku jest terenem zaniedbanym, z niszczącym obiektem pałacu, pozostałościami rozwiązań kompozycyjnych i urządzeń wodnych. Znajdują się w nim obiekty użyteczności publicznej, w których odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży. Park wymaga uporządkowania i odnowy, a obiekty w nim się znajdujące - poprawy funkcjonalności i bezpieczeństwa (akty wandalizmu, gromadzenie się osób agresywnych). Ponadto park należy wyposażać w infrastrukturę rekreacyjną aby w jak najlepszy sposób wykorzystać przestrzeń. W powiązaniu z zagospodarowanym terenem napilicznym obszar będzie służył rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, turyści		
Realizacja kierunku działania	1.1. Poprawa dostępu do infrastruktury społecznej, w tym edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, zwiększenie atrakcyjności proponowanej oferty 1.4. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji 3.3. Zagospodarowanie na potrzeby mieszkańców terenów zielonych 3.6. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych i zdegradowanej przestrzeni wokół nich 3.9. Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańców		
Finansowanie			
Szacowana wartość projektu	ok. 3 148 000 zł	Przewidywane źródło finansowania	środki własne RPO WM

Prognozowane rezultaty, sposób oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji		
Prognozowane rezultaty		efekty: Stworzenie przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni i obiektów rekreacyjnych i kulturalnych na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. wpływ/rozwiązanie problemów: umożliwienie wypoczynku i czynnej rekreacji mieszkańcom i turystom - wzrost jakości zagospodarowania czasu wolnego bezpieczeństwo w korzystaniu z infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej zmniejszenie występowania zjawisk patologicznych wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego zagospodarowanie nieużytkowanego terenu wykorzystanie terenów zielonych atrakcyjnych dla mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego
Sposób i miary	oceny	liczba osób korzystających w powstałej infrastruktury - wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizowanego, mieszkańcy gminy, turyści powierzchnia terenów poddanych odnowie - min. 2 ha

7.2. Rozmieszczenie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji

Rysunek 35. Rozmieszczenie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą - mapa pogładowa

Legenda do mapy poglądowej:

- Granice miasta
- Granice osiedli
- Granice obszaru rewitalizacji

Priorytetowe projekty rewitalizacyjne:

- Projekt 1. Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta jako przestrzeni integrującej mieszkańców (zaznaczone tereny i cały obszar)
- Projekt 2. Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji (cały obszar)
- Projekt 3. Integracja osób starszych, długotrwale chorych i osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji (cały obszar)
- Projekt 4. Poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji (zaznaczone tereny i cały obszar)
- Projekt 5. Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji (zaznaczone tereny i cały obszar)
- Projekt 6. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenu nad Pilicą - Park Nadpiliczny
- Projekt 7. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji (zaznaczone tereny i cały obszar)
- Projekt 8. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców w obszarze rewitalizacji (zaznaczone tereny i cały obszar)
- Projekt 9. Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną (zaznaczone tereny i cały obszar)
- Projekt 10. Tworzenie partnerstwa lokalnego dla obszaru rewitalizacji (cały obszar)

Projekt realizowany poza obszarem rewitalizacji

- Projekt 11. Modernizacja parku miejskiego - stworzenie przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców

Załącznik 2. Rozmieszczenie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą

7.3. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Planowane do realizacji działania rewitalizacyjne powinny być uzupełnione przez Samorząd Gminy Nowe Miasto nad Pilicą innymi działaniami na obszarze rewitalizowanym. Umożliwi to wzmocnienie efektu działań na tym obszarze oraz przyspieszenie terminu osiągnięcia planowanych efektów. Dotyczy to m.in. projektów, w efekcie których powinno poprawić się bezpieczeństwo na obszarze rewitalizowanym –istniejący w centrum miasta monitoring powinien rozszerzany o kolejne tereny. Działania zmierzające do poprawy warunków zdrowotnych mieszkańców obszaru rewitalizowanego również powinny być prowadzone na pozostałych terenach gminy (efektywna gospodarka odpadami, usuwanie azbestu, redukcja „niskiej emisji”). W perspektywicznych planach gminy Nowe Miasto nad Pilicą jest budowa i adaptacja budynków na mieszkania socjalne – diagnoza stanu gminy wykazała, że największe potrzeby w tym zakresie występują w obszarze Osiedla nr 1. I na tym terenie będą prowadzone główne prace w tym zakresie, ale przy lokalizacji zwłaszcza nowych mieszkań socjalnych, należy brać pod uwagę również i inne tereny miejskie.

Tabela 16. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia dla obszaru rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą

lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Cechy przedsięwzięcia	Szacowana wartość	Źródła środków
1.	Budowa mieszkań socjalnych	Budowa nowych budynków lub wykorzystanie nieużytkowanych obiektów dla zagwarantowania potrzeb mieszkaniowych biedniejszych mieszkańców. Doprowadzenie budynków do standardu mieszkań socjalnych.	900 000 zł	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą
2.	Monitoring wizyjny miasta	Monitoring wizyjny miasta instalowany będzie we wszystkich newralgicznych miejscach publicznych, na przestrzeni otwartej i obiektach publicznych, dzięki czemu będzie służył do ochrony obywateli przed przestępczością, wypadkami, itp.	200 000,00 zł	Gmina Nowe Miasto nad Pilicą
3.	Modernizacja budynku i doposażenie w sprzęt jednostki OSP	Przeprowadzenie modernizacji budynku OSP w Nowym Mieście nad Pilicą oraz doposażenie jednostki w dodatkowy sprzęt dla zagwarantowania bezpieczeństwa przeciwpożarowego i w innych przypadkach i awariach.	koszty zostaną oszacowane przed przystąpieniem do realizacji zadania	- Gmina Nowe Miasto nad Pilicą - Dotacja celowa
4.	Zakup mobilnej stacji kontroli emisji zanieczyszczeń powietrza	Na terenie miasta występują znaczne różnice w stopniu zanieczyszczenia powietrza w zakresie pyłów PM 10 i PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu. Urządzenie mobilne mogłoby pracować w różnych lokalizacjach (np. przy głównych szlakach komunikacyjnych, na osiedlach wielorodzinnych), co umożliwiłoby podjęcie skutecznych działań Gminy dla poprawy stanu powietrza oraz mogłoby przyczynić się do wzrostu aktywności mieszkańców w działaniach na rzecz czystego powietrza.	100 000,00 zł	- Gmina Nowe Miasto nad Pilicą - NOŚiGW - WFOŚiGW - Dotacja celowa
5.	Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia powodzi i zniszczeń w rejonie rzeki Pilicy	Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia powodzi i podtopień oraz zniszczeń i zagrożenia dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz dla przedsięwzięć realizowanych na obszarze rewitalizacji poprzez monitoring zagrożeń, wykonanie odpowiednich zabezpieczeń oraz współpracę odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jednostek.	50 000 zł	- Gmina Nowe Miasto nad Pilicą - NOŚiGW - WFOŚiGW

6.	Umocnienie kulturowego bogactwa, historii oraz tożsamości lokalnej i regionalnej	Kształtowanie świadomości społecznej w aspekcie posiadanych zasobów dziedzictwa kulturowego, poszanowanie dorobku kultury, wzrost zainteresowania historią, tradycją i zabytkami. Skoncentrowanie działań na obszarze rewitalizacji, w oparciu o zaplecze w postaci istniejących obiektów zabytkowych oraz działających (obecnych i przyszłych) instytucji i stowarzyszeń. Wzmocnienie utożsamienia się mieszkańców z gminą i regionem.	84 000 zł	• Gmina Nowe Miasto nad Pilicą • Jednostki administracyjne Gminy • Organizacja pozarządowe • Mieszkańcy
7.	Prowadzenie działań przestrzennych zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego	Plany miejscowe są podstawowymi aktami prawnymi służącymi do realizacji polityki przestrzennej na obszarze gminy, które niosą za sobą szereg skutków zarówno prawnych, ekonomicznych, środowiskowych jak i społecznych. Przestrzeganie wypracowanych zasad jest podstawą odnowy tkanki miejskiej.	zadanie realizowane w ramach zadań własnych jako jednostka samorządu terytorialnego	• Gmina Nowe Miasto nad Pilicą
8.	Promowanie systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych i innych (w tym niebezpiecznych, np. azbestu)	Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych, w tym: odpadów ulegających biodegradacji, budowlanych i rozbiórkowych, odpadów wielkogabarytowych, odpadów niebezpiecznych. Usunięcie azbestu i odpadów zawierających azbest zgodnie z wymogami bezpieczeństwa i zasadami składowania tego rodzaju odpadów. Monitorowanie gospodarki odpadami.	koszty będą ponoszone przez poszczególne podmioty w ramach zadań własnych	• Gmina Nowe Miasto nad Pilicą • WFOŚiGW • Mieszkańcy • Przedsiębiorcy

MECHANIZM ZAPEWNIANIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Program rewitalizacji - złożony z wielu różnorodnych projektów - jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowej interwencji na danym obszarze. Ważne jest ujęcie synergii projektów rewitalizacyjnych (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane z różnych źródeł, w tym: środków EFRR, EFS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego, lub technicznego, lub środowiskowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Najważniejsze są efekty oddziaływania planowanych projektów na zdiagnozowaną sytuację kryzysową.

W LPR zostały uwzględnione zasady komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.

Tabela 17. Komplementarność "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą..."

Zasada komplementarności	Odniesienie do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą
Komplementarność przestrzenna programu LPR	• przedsięwzięcia i działania programu rewitalizacji będą podejmowane głównie na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą (centralny ośrodek gminy, skupiającym szereg usług publicznych i społecznych, zamieszkiwanym przez największą liczbę mieszkańców i obszarem, gdzie powiązania funkcjonalno-przestrzenne są najbardziej zarysowane). Podejmowanie działań w tym obszarze powinno przynieść pozytywne skutki dla mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale też dla innych mieszkańców gminy oraz powinno mieć wpływ na jej ogólny rozwój • działania rewitalizacyjne zapewniają kompleksowość podejścia do obszaru, gwarantując: poprawę warunków życia mieszkańców, poprawę funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni, jak również zapewniają tworzenie warunków do aktywności gospodarczej w różnych sferach działalności • działania rewitalizacyjne zakładają wykorzystanie lokalnych potencjałów, np. istniejącej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej, czy wykorzystanie terenów poprzemysłowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji • pomiędzy działaniami przewidzianymi w programie zachodzi efekt synergii, działania nie rozwiązują problemów cząstkowych - często dotyczą kilku sfer problemowych • realizacja działań nie spowoduje przenoszenia problemów z obszaru rewitalizacji na inne obszary oraz prowadzenia do niepożądanych efektów społecznych
Komplementarność problemowa programu LPR	• zaplanowanie w projekcie rewitalizacji działań z zakresu wzrostu aktywności społecznej, gospodarczej oraz poprawy jakości życia mieszkańców • zaplanowania projektów o charakterze infrastrukturalnym, przestrzennym (wykorzystującym zasoby gminy, w tym obiekty zabytkowe) • zaplanowania projektów o charakterze "miękkim" oraz organizacyjnym uspołecznienie procesu tworzenia i realizacji programu rewitalizacji
Komplementarność proceduralno-instytucjonalna programu LPR	• zaprojektowany w programie rewitalizacji system wdrażania i realizacji działań został osadzony w systemie zarządzania rozwojem gminy • system konsultacji społecznych, wdrażania i realizacji działań ma zapewnić szeroki współudział różnych interesariuszy, mieszkańców obszaru rewitalizacji, podmiotów realizujących zadania • zapewnienie koordynacji działań zawartych w programie rewitalizacji przez gminę poprzez działania poszczególnych referatów Urzędu Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą oraz osobę Pełnomocnika ds. Rewitalizacji • włączenie lokalnej społeczności, w tym interesariuszy programu rewitalizacji,

	w proces tworzenia i realizację programu, m.in. poprzez działania Public Relations
Komplementarność źródeł finansowania programu LPR	- finansowanie działań rewitalizacyjnych ze środków UE, publicznych (Gmina Nowe Miasto nad Pilicą), prywatnych (organizacje pozarządowe, inwestorzy prywatni, podmioty gospodarcze) - finansowanie działań rewitalizacyjnych z różnych Programów Unii Europejskiej lub/i ze źródeł krajowych, w tym w szczególności z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności EFRR) poprzez RPO WŚ oraz sektorowe programy operacyjne i PROW (ze względu na położenie gminy na obszarach wiejskich) - możliwość finansowania działań poprzez formułę partnerstwa publiczno-prywatnego
Komplementarność międzyokresowa programu LPR	- program rewitalizacji zachowuje ciągłość programową procesu rewitalizacji z programem obowiązującym do roku 2017 oraz z przedsięwzięciami podejmowanymi na terenie gminy w poprzednim okresie programowania - wnioski z prowadzonych i ukończonych na terenie gminy działań rewitalizacyjnych pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej - działania w programie rewitalizacji są dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą zadaniami ważnymi i potrzebnymi, ich realizacja warunkuje jej wieloaspektowy rozwój. Dlatego zadania są również wpisane w obowiązujące dokumenty rozwojowe gminy tj.: Strategia Rozwoju Gminy, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Tabela 18. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą..." - zestawienie

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Komplementarność z celem i działaniem
Projekt 1. Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta jako przestrzeni integrującej mieszkańców	1.6. 2.1. 2.4. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5. 3.6. 3.7.
Projekt 2. Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	1.3. 1.7.
Projekt 3. Integracja osób starszych, długotrwale chorych i osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji	1.2. 1.5. 1.7.
Projekt 4. Poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizowanym	1.2. 2.1. 2.2.
Projekt 5. Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	1.1. 1.4. 1.6. 1.7.
Projekt 6. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenu nad Pilicą - Park Nadpiliczny	1.1. 1.4. 2.3. 3.2. 3.3.

Projekt 7. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	3.4. 3.7. 3.8.
Projekt 8. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji	3.2. 3.5. 3.8. 3.9.
Projekt 9. Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną	3.4. 3.5. 3.9.
Projekt 10. Tworzenie partnerstwa lokalnego dla obszaru rewitalizacji	1.2. 1.6. 1.7. 2.4.
Projekt realizowany poza obszarem rewitalizacji, kluczowy dla osiągnięcia rezultatów	
Projekt 11. Modernizacja parku miejskiego - stworzenie przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców	1.1. 1.4. 3.3. 3.6. 3.9.

Tabela 19. Komplementarność pomiędzy zadaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą

Projekty priorytetowe	Komplementarne projekty	
	Główne projekty re-witalizacyjne	Uzupełniające przedsięwzięcia
Projekt 1. Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta jako przestrzeni integrującej mieszkańców	Projekt 2. Projekt 3. Projekt 4. Projekt 5. Projekt 7. Projekt 8. Projekt 9. Projekt 10.	Przedsięwzięcie 1. Przedsięwzięcie 2. Przedsięwzięcie 3. Przedsięwzięcie 4. Przedsięwzięcie 5. Przedsięwzięcie 8.
Projekt 2. Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	Projekt 1. Projekt 3. Projekt 4. Projekt 5. Projekt 10.	Przedsięwzięcie 1. Przedsięwzięcie 6.
Projekt 3. Integracja osób starszych, długotrwale chorych i osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji	Projekt 1. Projekt 2. Projekt 10.	Przedsięwzięcie 1. Przedsięwzięcie 6.
Projekt 4. Poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizowanym	Projekt 1. Projekt 2. Projekt 11.	Przedsięwzięcie 7.
Projekt 5. Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	Projekt 1. Projekt 6. Projekt 11.	Przedsięwzięcie 8.
Projekt 6. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenu nad Pilicą - Park Nadpiliczny	Projekt 2. Projekt 5. Projekt 11.	Przedsięwzięcie 5. Przedsięwzięcie 6. Przedsięwzięcie 7.
Projekt 7. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	Projekt 1. Projekt 4.	Przedsięwzięcie 1. Przedsięwzięcie 4. Przedsięwzięcie 7.
Projekt 8. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji	Projekt 1. Projekt 2.	Przedsięwzięcie 2. Przedsięwzięcie 4. Przedsięwzięcie 7..
Projekt 9. Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru rewita-	Projekt 1.	Przedsięwzięcie 8.

lizacji poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną	Projekt 2. Projekt 8.	
Projekt 10. Tworzenie partnerstwa lokalnego dla obszaru rewitalizacji	Projekt 1. Projekt 2. Projekt 3. Projekt 4.	Przedsięwzięcie 1. Przedsięwzięcie 2. Przedsięwzięcie 3. Przedsięwzięcie 4, Przedsięwzięcie 5. Przedsięwzięcie 6. Przedsięwzięcie 7. Przedsięwzięcie 8.
Projekt realizowany poza obszarem rewitalizacji, kluczowy dla osiągnięcia rezultatów		
Projekt 11. Modernizacja parku miejskiego - stworzenie przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców	Projekt 2. Projekt 5. Projekt 6.	Przedsięwzięcie 2., Przedsięwzięcie 6. Przedsięwzięcie 7.

RAMY FINANSOWE REALIZACJI PROJEKTÓW PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ

Tabela 20. Plan finansowy (koszty szacunkowe) realizacji projektów priorytetowych

Planowane działania	Szacunkowe koszty według źródeł finansowania						
	Budżet JST	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE		Inne	Razem
				EFRR	EFS		
				w zł			
Projekt 1. Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta nad Pilicą jako przestrzeni integrującej mieszkańców	685 000	510 000	-	2 115 000	-	-	3 310 000
Projekt 2. Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	146 000	146 000	-	-	800 000	-	1 092 000
Projekt 3. Integracja osób starszych, długotrwale chorych i osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji	380 000	-	-	800 000	900 000	-	2 080 000
Projekt 4. Poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizowanym	1 205 000	-	-	2 950 000	238 000	-	4 393 000
Projekt 5. Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	977 660	-	-	2 350 000	362 340	-	3 690 000
Projekt 6. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenu nad Pilicą - Park Nadpiliczny	1 500 000	-	-	2 800 000	-	-	4 300 000
Projekt 7. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	290 000	-	-	1 400 000	-	500 000	2 190 000
Projekt 8. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji	630 000	-	-	800 000	-	-	1 430 000
Projekt 9. Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną	1 200 000	-	-	3 200 000	-	-	4 400 000
Projekt 10. Tworzenie partnerstwa lokalnego dla obszaru rewitalizacji	18 000	-	-	-	-	-	18 000
Projekt 11. Modernizacja parku miejskiego - stworzenie przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców	1 148 000	-	-	2 000 000	-	-	3 148 000
ogółem szacunkowe koszty realizacji projektów	8 179 660	656 000	-	18 415 000	2 300 340	500 000	30 051 000

SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ

10.1. Uwarunkowania prawne

Ramy prawne wdrażania "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" wyznaczane są na podstawie następujących reżimów prawnych:

- system prawa wspólnotowego – akty prawa regulujące:
 - politykę regionalną Unii Europejskiej i zarządzanie funduszami strukturalnymi,
 - zasady konkurencji i pomoc publiczną – zasady udzielania pomocy publicznej oraz zasady udzielania pomocy de minimis określone w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie zastosowania art. 87 i art. 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r.),
- system prawa krajowego – ustawy i rozporządzenia regulujące:
 - funkcjonowanie gminy, jako jednostki samorządu terytorialnego – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 2077), ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1875), ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1579),
 - formy zarządzania funduszami strukturalnymi na poziomie krajowym
- system prawa miejscowego:
 - uchwały organu stanowiącego sankcjonujące działania rewitalizacyjne,
 - zarządzenia organu wykonawczego ustanawiające ramy organizacyjne wdrażania działań rewitalizacyjnych.

10.2. Uwarunkowania instytucjonalno-organizacyjne

Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie programu jest Gmina Nowe Miasto nad Pilicą, do której zadań należy:

- opracowanie i składanie wniosków o dofinansowanie planowanych inwestycji zawartych w programie rewitalizacji,
- realizacja działań przewidzianych w programie w zakresie przygotowania:
 - dokumentacji przetargowej i przetargów,
 - zlecenia analiz, kosztorysów i studiów wykonalności,
 - nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wykonywania zleconych inwestycji,
- informacja o współfinansowaniu inwestycji z funduszy Unii Europejskiej lub źródeł krajowych.

Zarządzanie programem rewitalizacji odbywa się w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą. Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji ponoszone są z budżetu gminy.

Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy został powołany **Zespół ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą**. W skład zespołu wchodzi: pracownicy Referatu Infrastruktury, Środowiska i Rolnictwa, którzy odpowiedzialni są za realizację zadań z zakresu gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska, planowania przestrzennego oraz Sekretarz Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

W celu koordynacji wszystkich kwestii związanych z rewitalizacją w gminie Nowe Miasto nad Pilicą powołany zostanie **Pełnomocnik ds. Rewitalizacji**, który odpowiadać będzie za:

- prawidłowy przebieg poszczególnych etapów wdrażania LPR,
- koordynację podejmowanych przewidzianych na obszarze rewitalizacji działań,
- nadzór nad pracami zespołu ds. wdrażania LPR,
- koordynację działań monitoringowych.

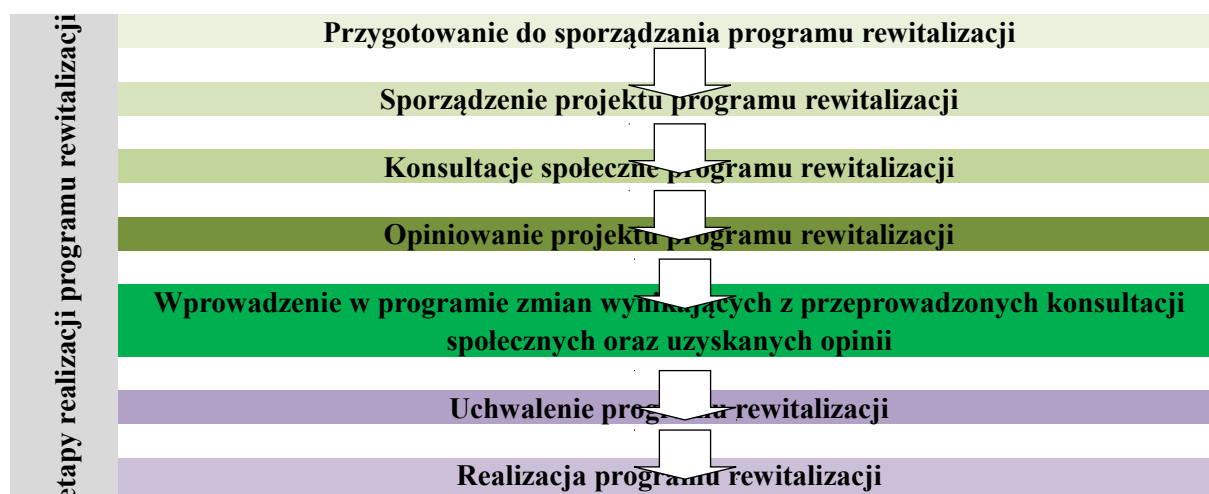
Jednym z ważniejszych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających jego uspołecznienie oraz komplementarność, jest tzw. **Komitet Rewitalizacji**, który stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach przygotowania, prowadzenia i oceny programu. Do innych zadań Komitetu należą, m.in.: prowadzenie oceny aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji, zgodnie z systemem monitorowania i ewaluacji w nim określonym, analiza zgłaszanych przez społeczność gminy uwag, opinii i wniosków. Komitet Rewitalizacji zostanie powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy.

Projekt programu rewitalizacji będzie poddany konsultacjom społecznym oraz będzie opiniowany w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353 ze zm.).

10.3. System realizacji LPR

Opracowanie i przyjęcie "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" inicjuje proces wdrażania dokumentu i zapisów w nim wprowadzonych.

Rysunek 36. Schemat procesu tworzenia i wdrażania programu rewitalizacji

Proces wdrażania LPR realizowany będzie zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Projekty zawarte w LPR będą realizowane zależnie od postanowień Rady Miejskiej (decyzja o zaangażowaniu środków gminy w ramach uchwały budżetowej, której bieżąca realizacja należy do organu wykonawczego tj. Burmistrza Miasta i Gminy). Terminy realizacji projektów mogą także być uzależnione od możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

We wdrażaniu programu rewitalizacji przyjmuje się zasady:

- partnerstwa, czyli współpracy poszczególnych instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców,
- partycypacji społecznej - zakładającą prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy interesariuszami rewitalizacji i różnymi podmiotami na terenie gminy, w zakresie wdrażania programu rewitalizacji.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w lokalnym programie rewitalizacji poprzez zapewnienie trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju gminy,
- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich komplementarności,
- tworzenia warunków sprzyjających wdrażaniu programu rewitalizacji,
- możliwości kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb,
- poprawy skuteczności działania podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne w gminie poprzez wymianę doświadczeń i informacji,
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w gminie, które są rezultatem prowadzonych działań rewitalizacyjnych,
- prowadzenie rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym.

10.4. Realizacja rzeczowa i finansowa

Ustalenia finansowe i prawa własności w stosunku do projektów "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023":

- za rzeczową realizację projektów odpowiada komórki inwestycyjna Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą (przy inwestycjach gminnych) lub inwestor posiadający tytuł prawny do danego obiektu czy terenu (w inwestycjach innych podmiotów),
- właścicielem powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury po zakończeniu realizacji projektu pozostanie jej obecny właściciel, jeśli nie postanowi się inaczej.

Realizacja projektów i zadań zawartych w LPR będzie finansowana z budżetu gminy oraz ze źródeł zewnętrznych.

Rysunek 37. Możliwości dofinansowania zadań zawartych w LPR (opracowanie własne)

działania wspomagające rozwój społeczny	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 Narodowy Fundusz Zdrowia Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Granty Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Granty Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rządowy Program Na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020
--	---

inwestycje przestrzenne	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
infrastruktura sieciowa, komunikacyjna	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 Poprawa infrastruktury drogowej gminnej i powiatowej na lata 2016-2019 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
działania wspomagające rozwój gospodarczy	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 Granty Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
działania wspomagające zachowanie dziedzictwa	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Granty Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Wdrażanie i realizacja projektów "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" nie spowoduje konieczności zmian z obowiązujących dokumentach z zakresu zagospodarowania przestrzennego w gminie Nowe Miasto nad Pilicą, tj. w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Planowane przedsięwzięcia nie naruszają zapisów dokumentów przestrzennych, nie planuje się zmian funkcji przeznaczenia terenów. W związku z uchwaleniem LPR dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą nie ma konieczności uchwalania miejscowego planu rewitalizacji.

10.5. Wytyczne w zakresie mieszkalnictwa

Podstawą dla określenia zasad wydatkowania środków UE na przedsięwzięcia, dot. mieszkalnictwa jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące europejskiego funduszu rozwoju regionalnego, europejskiego funduszu społecznego, funduszu spójności, europejskiego funduszu rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz europejskiego funduszu morskiego i rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące europejskiego funduszu rozwoju regionalnego, europejskiego funduszu społecznego, funduszu spójności i europejskiego funduszu morskiego i rybackiego oraz uchylające rozporządzenie rady (we) nr 1083/2006.

Większość projektów inwestycyjnych, zawarte w LPR, nie wpisuje się bezpośrednio w zakres mieszkalnictwa. Projekty dotyczące mieszkalnictwa to: Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta jako przestrzeni integrującej mieszkańców i Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji oraz - jako przedsięwzięcie uzupełniające - budowę mieszkań socjalnych.

Pośrednio projekty mają wpływać na podniesienie wartości gruntów obszaru rewitalizacji oraz wartość nieruchomości znajdujących się w obszarze. Zachęci to mieszkańców i przedsiębiorców do inwestowania w remont budynków, np. zmiany elewacji, dzięki czemu budynki będą harmonizowały z estetyką otoczenia. Realizacja kompleksowych inwestycji będzie motywacją do podejmowania dalszych prac związanych z odnową i modernizacją

danego obszaru oraz może przyczynić się do wzrostu zainteresowania osiedlaniem na obszarze rewitalizacji lub terenie gminy.

Gmina posiada wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym - Uchwała Nr XXXII/192/2013 Rady Miejskiej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie Uchwalenia "Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2013-2017 i zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy". W wyniku opracowania i wdrażania LPR nie zachodzi konieczność wprowadzania zmian zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy i aktualizacji programu. Podstawą dla określenia zasad wydatkowania środków UE na przedsięwzięcia, dot. mieszkalnictwa jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

10.6. Ocena oddziaływania na środowisko

Projekt "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023" zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) został przekazany do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z prośbą o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny na środowisko lub uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy. Zgodnie z opiniami w/w instytucji sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko i uzyskano wszystkie wymagane opinie i uzgodnienia.

Ujęte w projekcie LPR cele działań są zgodne z celami wyznaczonymi w dokumentach szczebla międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Inwestycje i działania, nie zaliczają się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71). Inwestycje przewidziane w projekcie LPR realizowane będą głównie w obszarach zmienionych antropogenicznie, zurbanizowanych, przekształconych w wyniku działalności człowieka. Nie przewiduje się zarówno na etapie realizacji jak i późniejszej eksploatacji zajmowania nowych terenów podlegających rygorom ochronnym. Tylko część zadań stricte inwestycyjnych związanych będzie na etapie realizacji z wystąpieniem krótkotrwałych, przejściowych i drobnych uciążliwości dla ludzi i środowiska, które ustaną po zakończeniu realizacji inwestycji. Efekty realizacyjne poszczególnych zadań będą dla wszystkich komponentów środowiska co najmniej neutralne, a często bardzo pozytywne.

Ze względu na charakter i skalę planowanych zadań ujętych w projekcie LPR nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia ludzi. Teren, na którym prowadzone będą działania inwestycyjne nie wykracza poza granice administracyjne Gminy - nie zachodzi zatem ryzyko oddziaływania transgranicznego. Realizacja planowanych inwestycji przyniesie pozytywne skutki dla środowiska oraz wpłynie na poprawę warunków

życia mieszkańców gminy. Zakłada się ponadto, że w wyniku realizacji zamierzeń projektu LPR obszar gminy zyska walor atrakcyjności inwestycyjnej, będzie przyjaźniejszym dla mieszkańców pod względem zaspokajania potrzeb społecznych, będzie miał szanse rozwijać się i wykorzystywać swój potencjał.

10.7. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji przewidzianych w LPR

Obszar gminy Nowe Miasto nad Pilicą objęty został różnymi formami ochrony przyrody i z tego względu realizacja działań przewidzianych w LPR będzie wymagała bezwzględnego respektowania rygorów ochronnych określonych przepisami prawa dla poszczególnych obszarów cennych przyrodniczo oraz zachowania szczególnej ostrożności dla eliminacji ewentualnego negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko przyrodnicze lub społeczne.

Przedsięwzięcia będą realizowane głównie na obszarze zainwestowanym na terenie miejscowości Nowe Miasto nad Pilicą. Do przedsięwzięć realizowanych, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą, przede wszystkim na etapie budowy, inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej oraz termomodernizacji obiektów, a także działania związane z infrastrukturą rekreacyjną w okolicy rzeki Pilicy.

Tabela 21. Proponowane środki i zalecenia niwelujące ewentualne niekorzystne oddziaływania na środowisko przyrodnicze inwestycji realizowanych w ramach LPR (opracowanie własne)

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia
Zdrowie ludzi	– Oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac – Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP – Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, praca w dzień – Stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych
Świat zwierząt	– Prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie – Termomodernizacja budynków (dotyczy obiektów już istniejących) - w sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy w obiektach, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich przez ptaki i nietoperze. Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych w takich budynkach należy uzyskać (przed rozpoczęciem prac) zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2016, poz. 2134 ze zmianami). Po zakończeniu prac umożliwić im dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze
Świat roślin	– Wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz nawiązującej do otoczenia – Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska – W czasie wykonywania prac budowlanych w sąsiedztwie systemów korzeniowych prowadzenie ręcznych wykopów, a w pobliżu drzew - zabezpieczenie pni narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego (np. stosowanie włókny, obudów drewnianych) – Maksymalnie ograniczenie rozmiarów placu budowy

Jakość powietrza	– Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót w szczególności poprzez:
-------------------------	--

	systematycznie sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb) – Ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn budowlanych
Wody powierzchniowe i podziemne	– Zabezpieczenie placu budowy (skład materiałów, odpadów) w sposób zapobiegający kontaktowi z wodami opadowymi i gruntowymi – Zbieranie w sposób selektywny powstających odpadów i gromadzenie ich czasowo do momentu wywozu na składowisko odpadów lub do innego zagospodarowania – Kontrola szczelności instalacji paliwowych pojazdów i maszyn wykorzystywanych w czasie prac budowlanych celem zapobieżenia możliwości miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi – Zapewnienie zaplecza socjalnego oraz przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów asenizacyjnych wyposażonych w odpowiedni sprzęt – Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych. Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, opublikowanych na stronie internetowej Hydroportalu (http://mapy.isok.gov.pl/imap/), obszar znajduje się na terenie narażonym na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi (zagrożenie wysokie - raz na 10 lat). Inwestycje zlokalizowane z obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wymagać będą uzyskania Decyzji RZGW w Warszawie.
Powierzchnia ziemi	– Przemyslenie wyboru lokalizacji inwestycji: skala wywoływanych przekształceń środowiska zależy w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań, w przypadku lokalizacji inwestycji w pobliżu szlaków komunikacyjnych i jakichkolwiek ingerencji w pas drogowy konieczne odpowiednie uzgodnienia z zarządzającym, w przypadku kolizji z siecią uzbrojenia podziemnego i nadziemnego konieczne odpowiednie uzgodnienia z zarządzającym, – Ewentualne obawy o niestabilność podłoża gruntowego należy wyjaśnić poprzez badania geotechniczne lub geologiczno-inżynierskie i uwzględnienie ich w dokumentacji budowlanej - na podstawie art. 34 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. 2017 poz. 1332, ze zm.) – Przed rozpoczęciem prac ziemnych należy zebrać warstwę gleby (humus), a po zakończeniu prac rozplantować go na powierzchni terenu lub zaplanować miejsce zastępcze – Przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami
Krajobraz	– Zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu – Nie wprowadzenie elementów dysharmonizujących w krajobrazie, zwłaszcza w krajobrazie chronionym
Klimat	– Stosowanie nowoczesnego (o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń) i sprawnego technicznie sprzętu oraz ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum celem ograniczenia emisji spalin
Zabytki i dobra materialne	– prace budowlane w obiektach lub na terenach zainteresowania archeologicznego powinny być prowadzone w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

Realizacja poszczególnych inwestycji na obszarze rewitalizacji powinna uwzględniać uwarunkowania zewnętrzne dotyczące zagospodarowania przestrzennego. Prace budowlane powinny zostać wykonane: pod nadzorem archeologicznym i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

SYSTEM MONITOROWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ

"Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" stanowi dokument otwarty, ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilka kolejnych lat. Program poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby będzie aktualizowany w zakresie dostosowania do zmieniających się uwarunkowań. Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz informacji o sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji LPR są: cele wytyczone w programie, poszczególne przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne.

Proces realizacji będzie monitorowany i oceniany przez Zespół ds. monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą. W skład zespołu wejdą: Sekretarz Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, kierownicy: Referatu Oświaty, Kultury, Zdrowia, Sportu i Rekreacji i Referatu Infrastruktury, Środowiska i Rolnictwa oraz przedstawiciele partnerów społecznych (organizacji pozarządowych)

Rysunek 38. Schemat monitoringu LPR (opracowanie własne)

częstotliwość			• raz na 2 lata
etapy monitoringu	sprawozdanie z realizacji celów	zawierające:	• podstawowe informacje na temat podejmowanych działań • ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów • opis ewentualnych efektów końcowych realizacji projektów
	analiza wskaźnikowa	Źródła:	• Urząd Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, jednostki pomocnicze • Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu • Główny Urząd Statystyczny, • ankietę lub wywiad z mieszkańcami itp.
	raport wraz z oceną wdrażania LPR	skutki:	• konieczność przedstawienia Radzie Miejskiej • konieczność podania do informacji publicznej • ocena aktualności programu (ostateczna decyzja Burmistrza Miasta i Gminy oraz Rady Miejskiej, która ewentualnie skutkuje koniecznością

Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym:

- monitoring rzeczowy obejmował będzie stopień osiągnięcia planowanych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych projektów
- monitoring finansowy obejmował będzie dane realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych.

Zakończone projekty zostaną przekazane do monitorowania ich efektywności i skutków przez okres minimum 5 lat od chwili przekazania danej inwestycji do użytkowania.

Monitoring założeń "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" będzie prowadzony według wybranych wskaźników.

Tabela 22. Zaproponowane wskaźniki rezultatu dla projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą w odniesieniu do celów LPR

Projekt	Wskaźnik rezultatu			
	Opis	Wartość bazowa (2017)	Zmiana	Wartość oczekiwana (2023)
Projekt 1. Wzrost atrakcyjności terenów śródmiejskich Nowego Miasta nad Pilicą jako przestrzeni integrującej mieszkańców	Korzystający ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej (osoby)	2500	↑	5000
	Zwiedzający obiekty zabytkowe (osób/rok)	1200	↑	4000
Projekt 2. Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	Liczba rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (szt.)	40	↓	30
Projekt 3. Integracja osób starszych, długotrwale chorych i osób z niepełnosprawnościami na obszarze rewitalizacji	Liczba miejsc w domach dziennego pobytu (szt.)	0	↑	10
Projekt 4. Poprawa jakości prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na obszarze rewitalizowanym	nieuzbrojenie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą (ha)	26	↓	0
	Liczba miejsc handlowych na targowicy miejskiej (szt.)	187	↑	337
Projekt 5. Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	Liczba uczestniczących w wydarzeniach sportowych (osób/rok)	1500	↑	3000
	Liczba uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych (osób/rok)	2000	↑	4000
Projekt 6. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie terenu nad Pilicą - Park Nadpiliczny	Liczba korzystających z terenów rekreacyjnych w Parku Nadpilicznym (osób/rok)	1000	↑	4000
	Liczba korzystających z przystani kajakowej (osób/rok)	2000	↑	4000
Projekt 7. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	Emisja CO ₂ z budynków wielorodzinnych - ul. Ogrodowa (tony równoważnika CO ₂)	1800	↓	1080
Projekt 8. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji	Emisja liniowa z komunikacji (Mg CO ₂)	430	↓	380
	Zapotrzebowanie na energię do oświetlenia (kWh/rok)	150 000	↓	140 000
Projekt 9. Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną	Liczba gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnej (szt.)	879	↑	939
	Liczba gospodarstw podłączonych do sieci gazowej (szt.)	45	↑	60
Projekt 10. Tworzenie partnerstwa lokalnego dla obszaru rewitalizacji	Liczba uczestników wydarzeń aktywizujących/integrujących (osób/rok)	2000	↑	5000
Projekt realizowany poza obszarem rewitalizacji, kluczowy dla osiągnięcia rezultatów				
Projekt 11. Modernizacja parku miejskiego - stworzenie przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców	Osoby korzystające z infrastruktury i obiektów w Parku Miejskim (osób/rok)	3000	↑	6000

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTO NAD PILICĄ

12.1. Mechanizm włączenia interesariuszy w procesy rewitalizacji

Program rewitalizacji jest dokumentem wypracowywanym przez samorząd gminny, a każdy etap prac i realizacji poddawany jest konsultacjom we wszystkich grupach interesariuszy, w tym szczególnie konsultacjach ze: społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji. Dlatego też, nie tylko Gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji, powinna informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szanse wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Władze gminy angażują w działania rewitalizacyjne odbiorców programu - interesariuszy, grupy docelowe - to jest:

- beneficjentów projektów, czyli przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- właścicieli nieruchomości, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami na obszarze rewitalizacji (w tym: spółdzielnie czy wspólnoty mieszkaniowe),
- pozostałych mieszkańców gminy,
- podmioty prywatne, przedsiębiorcy (obecni i przyszli) prowadzący działalność na obszarze rewitalizacji,
- jednostki samorządowe (JST) i ich jednostki organizacyjne,
- organizacje pozarządowe, grupy nieformalne,
- partnerów społecznych.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów LPR odbywa się w oparciu o zasady:

- partnerstwa (instytucje, grupy docelowe, przedsiębiorcy, itp. uczestniczą w rozwiązywaniu problemów na zdegradowanych terenach, współdziałają z gminą przy wykonywaniu zadań, biorą udział w obradach Komitetu Rewitalizacji),
- efektywności (dążeniu gminy i instytucji/podmiotów/osób biorących udział we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w realizacji przedsięwzięć/projektów),
- suwerenności stron (gmina i instytucje/podmioty/osoby realizujące/współrealizujące przedsięwzięcia/projekty zachowują autonomię i niezależność względem siebie i są w stosunku do siebie nawzajem równorzędnymi partnerami),
- jawności (gmina udostępni organizacjom sektora pozarządowego i innym podmiotom wszelkie niezbędne informacje o celach i priorytetach realizowanych zadań oraz środkach dostępnych na ich realizację).

Informacja przekazywana społeczeństwu ma być rzeczowa i wyczerpująca. Proces partycypacji społecznej rozpoczyna się od podania do wiadomości konieczności opracowania LPR oraz powiadomienia o wyborze obszaru rewitalizacji (po przeprowadzeniu badań wśród mieszkańców gminy i osób bezpośrednio zaangażowanych w procesy rewitalizacji). Informowanie ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za ewentualne, tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

Rysunek 39. Schemat public-relation LPR (opracowanie własne)

public-relation	Podanie do społecznej wiadomości rozpoczęcia prac nad LPR	poprzez:	• stronę internetową Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą • tablice informacyjne na terenach poszczególnych sołectw • informacje w mediach
	Rozpisanie ankiet diagnozujących problemy i potrzeby gminy		• udostępnienie ankiet na sesji planowania strategicznego, spotkaniach w ramach prac nad programem rewitalizacji, stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, w budynkach instytucji publicznych
	Zamieszczanie wszelkich informacji dotyczących opracowywanego programu		• stronę internetową Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą
	Konsultacje społeczne		• spotkania inicjowane przez Burmistrza Miasta i Gminy, pracowników Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, zespół ds. rewitalizacji z grupami interesariuszy obszaru rewitalizacji • gromadzenie i analizowanie uwag
	Publikacja "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023"		• stronę internetową Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą oraz Biuletyn Informacji Publicznej

Działania rewitalizacyjne podejmowane w partnerstwie przyczyniają się do pogłębienia identyfikacji mieszkańców z ich gminą.

Rysunek 40. Schemat zasad partycypacji w programie rewitalizacji (opracowanie własne)

zasady partycypacji społecznej	Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji (komunikacja jednostronna)	poprzez:	• artykuły w informatorach samorządowych • krótkie informacje na stronach internetowych Gminy • informacje w mediach
	Dwustronny przepływ informacji		• jawność planów Gminy w zakresie działań podejmowanych w LPR • poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy (zagwarantowanie możliwości wypowiedzenia się).
	Wieloetapowość konsultacji społecznych		• angażowanie społeczności lokalnej na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych: przystąpienie do prac, przygotowanie, diagnozowanie, wdrażanie.
	Wieloaspektowość konsultacji społecznych		• korzystanie z różnorodnych metod analiz i badania opinii.
	Koordinowanie i inicjowanie aktywności		• wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań dla realizacji jednego, spójnego projektu • optymalne wykorzystaniem kompetencji i zasobów ludzkich będących w dyspozycji Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, jego jednostek organizacyjnych i budżetowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz innych partnerów • proponowanie innowacyjnych rozwiązań

12.2. Partycypacja społeczna

W ramach prac nad projektem "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" przeprowadzono szereg konsultacji społecznych, w których przewidziano szeroki udział społeczeństwa gminy, w tym interesariuszy obszaru rewitalizacji.

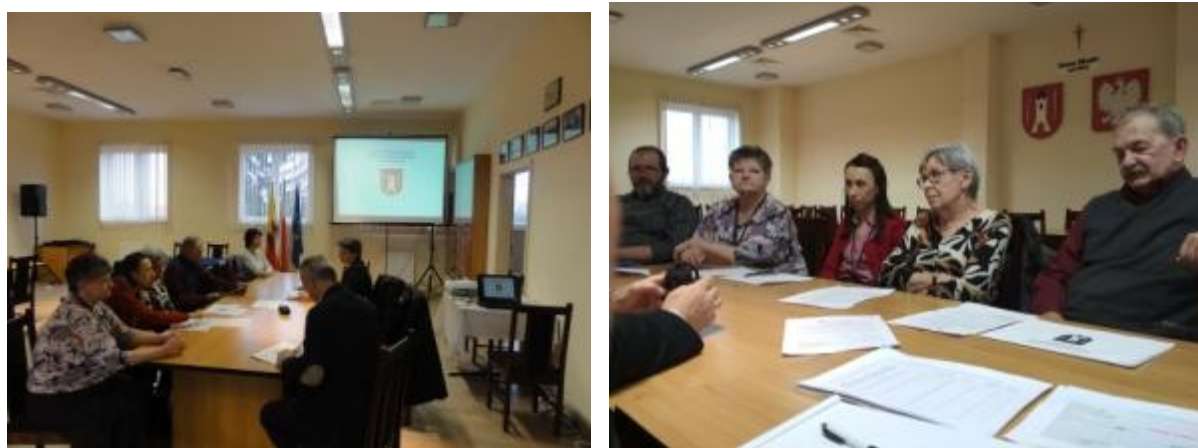
Podjęte formy konsultacji to:

- rozpisanie ankiet dla mieszkańców,
- w wyznaczonym terminie zbierane były opinie interesariuszy w formie:
 - pisemnej - poprzez wypełnienie załączonego formularza konsultacyjnego, który należało przesać w wyznaczonym terminie pod adres email: nowemiasto@nowemiasto.pl lub dostarczyć do Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, Plac O.H. Koźmińskiego 1/2, sekretariat lub pok. Nr 45 w godzinach pracy,
 - ustnej - zgłoszenie uwagi w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, Plac O.H. Koźmińskiego 1/2, sekretariat lub pok. Nr 45 w godzinach pracy
 - telefonicznej - zgłoszenie uwagi telefonicznie pod nr tel.48 674 10 98,
- zorganizowanie debat publicznych - otwartych spotkań z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i interesariuszami rewitalizacji,
- powołanie Zespołu ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

O formach konsultacji społecznych i spotkaniach w ramach prac nad LPR mieszkańcy zostali poinformowani z zagwarantowanym wyprzedzeniem poprzez media lokalne, komunikaty na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a także informacje pracowników Miasta i Urzędu Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

Na każdym etapie prac przyjmowane były uwagi, z których sporządzane były raporty lub notatki w formie zestawień zgłoszonych opinii. Uwagi były dyskutowane na spotkaniach wewnętrznych w Urzędzie Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą i innych spotkaniach. Z każdej formy konsultacji społecznych sporządzone zostały raporty i notatki, które zawierają ostateczne decyzje co do konieczności poprawy zapisów dokumentu.

Rysunek 41. Konsultacje społeczne - spotkania z interesariuszami rewitalizacji (zdjęcia własne)

Spotkanie z 15 marca 2017 r.

Spotkanie z 17 maja 2018 r.

Rysunek 42. Jedna z zakładki Lokalnego Programu Rewitalizacji na stronie <http://www.nowemiasto.pl>

Tabela 23. Harmonogram prac nad LPR / harmonogram/wyniki konsultacji społecznych

Data	Rodzaj działania
12.12.2017	Podjęcie decyzji o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023
07.02.2018	Powołanie Zespołu ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą
09.02.2018 - 28.03.2018	Przeprowadzenie ankiet na potrzeby opracowania "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" - Identyfikacja obszarów problemowych
15.03.2018	Konsultacje społeczne w sprawie "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" - pierwsze spotkanie z mieszkańcami w Urzędzie Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą
15.03.2018 - 17.05.2018	Możliwość zgłaszania przedsięwzięć, które mogłyby być realizowane na obszarze

	rewitalizacji poprzez złożenie karty planowanego przedsięwzięcia (informacja na stronie internetowej, informacja pisemna do sołtysów)
15.03.2018 - 17.05.2018	Konsultacje społeczne LPR (wyłożenie części diagnostycznej dokumentu do publicznego wglądu, przyjmowanie uwag)
17.05.2018	Konsultacje społeczne w sprawie "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" - drugie spotkanie z mieszkańcami w Urzędzie Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą
17-31.05.2018	Przedłużenie terminu składania karty planowanego przedsięwzięcia i zadań do LPR
21.06.2018	Przedłożenie pełnej wersji dokumentu LPR do Urzędu Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą i przystąpienie do opiniowania oraz procedury środowiskowej
21.06.2018	Przedstawienie projektu "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023" na połączonych Komisjach Rady Miejskiej
26.06.2018 – 26.07.2018	Konsultacje społeczne "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023"
28.12.2018	Uchwała "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023"

W konsultacjach i badaniach ankietowych (prowadzonych w dniach 16.02.2018 - 28.03.2018) wzięli udział przedstawiciele lokalnej społeczności - wpłynęło ogółem 15 ankiet (podsumowanie w rozdz. 3.7. Problemy Gminy Nowe Miasto Nad Pilicą według opinii społecznej - konsultacje społeczne).

W dniu 15 marca 2018 r. przeprowadzono spotkanie w ramach konsultacji społecznych części diagnostycznej LPR i propozycji obszaru rewitalizacji - uczestniczyło w nim zaledwie 7 interesariuszy. W wyniku dyskusji przedstawiony projekt wybranego obszaru do rewitalizacji został nieznacznie zmodyfikowany poprzez dodanie terenu części Osiedla nr 2, przylegającego do Osiedla nr 1, o obszar parku, do ul. Wczasowej włącznie oraz wyłączenie z obszaru rewitalizacji niezamieszkałej części Osiedla nr 1. Zmiany obszaru podyktowane były koniecznością włączenia do działań rewitalizacyjnych obszaru parku, jako obszaru wartościowego dla miasta i mieszkańców, gdzie istnieje konieczność interwencji ze względu na liczne zaniedbania. W wyniku analizy wytycznych tworzenia obszarów rewitalizacji przyjęto, że teren parku, leżącego na terenie osiedla nr 2, nie zostanie włączony do obszaru rewitalizacji, jednak będzie brany pod uwagę przy realizacji zadań wynikających z LPR.

W kolejnej debacie - 17 maja 2018 r. - dotyczącej przedstawienia projektu LPR i omówienie podstawowych zadań Gminy Nowe Miasto nad Pilicą do umieszczenie w dokumencie - uczestniczyło 7 interesariuszy. Podczas spotkania omówiono ponownie zakres obszaru rewitalizacji i włączono w zakres częściowo ul. Tomaszowską, gdzie planowane są działania inwestycyjne. Podczas dyskusji przedstawiciele szkół, żłobka i instytucji kultury oraz organizacja pozarządowych przedstawili propozycje zadań (6 zadań inwestycyjnych i organizacyjnych) do Lokalnego Programu Rewitalizacji, które dopełniają propozycje Gminy. Pomiędzy pierwszym a drugim spotkaniem konsultacyjnym rozpisano ankietę do mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji i interesariuszy rewitalizacji- w formie karty przedsięwzięcia. Niestety żadna wypełniona karta nie wpłynęła w przewidywanym czasie do Urzędu Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą. Jedyny głos odnośnie tej części konsultacji przyjęto na zgłoszenie telefoniczne dotyczące zadań w obrębie parku i budowy ścieżki rowerowej oraz działań organizacyjnych skierowanych do osób starszych. Podczas spotkania zgłoszenie zostało przyjęte jako ważny głos. Ponadto postanowiono przedłużyć czas składania kart do końca maja 2018 r. W tym czasie wpłynęły dwie ankietę (w tym jedna od wspólnot mieszkaniowych przy ul. Ogrodowej) oraz kolejne zgłoszenie telefoniczne.

W związku z małą frekwencją na spotkaniach konsultacyjnych postanowiono wszelkie materiały zamieszczać na stronie internetowej, sporządzić skrót z głównych założeń

dokumentu LPR dla mieszkańców oraz rozpowszechnić go wśród radnych, rad osiedlowych i sołtysów.

Dokument poddano ocenie pod kątem procedury środowiskowej oraz poddano konsultacjom społecznym, przedstawiono radnym w komisjach, przed przystąpieniem do Uchwalenia przez Radę Miejską.

12.3. Działania informacyjno-promocyjne LPR

Informowanie społeczności lokalnej o procesach rewitalizacji podejmowanych na obszarze gminy stanowi podstawowy obowiązek władz samorządu. Jest najważniejszym elementem budowania zaufania pomiędzy samorządem a mieszkańcami.

Promocja LPR i działań realizowanych w ramach LPR prowadzona będzie przez Urząd Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą.

Promocja będzie zgodna z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające Rozporządzenie Rady (UE) nr 1083/2006.

SPISY

Załączniki

Załącznik nr 1. Mapa obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

Załącznik 2. Rozmieszczenie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą.

Spis tabel

Tabela 1. Podział gminy Nowe Miasto nad Pilicą na jednostki ewidencyjne (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą).....	11
Tabela 2. Podstawowe dane o jednostkach ewidencyjnych na terenie gminy (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.....	12
Tabela 3. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery społecznej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą, PUP Grójec, M-GOPS Nowe Miasto nad Pilicą, PP Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.....	15
Tabela 4. Zmiany stanu bezrobocia w gminie Nowe Miasto Nad Pilicą (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu).....	17
Tabela 5. Zmiany stanu korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w gminie Nowe Miasto Nad Pilicą (dane M-GOPS w Nowym Mieście nad Pilicą).....	17
Tabela 6. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery gospodarczej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.....	22
Tabela 7. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery środowiskowej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.....	24
Tabela 8. Podsumowanie wskaźników dotyczących sfery przestrzennej i technicznej w gminie (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą) stan na 31.12.2017r.....	27
Tabela 9. Wyniki i wnioski z "Ankiety na potrzeby opracowania „ Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2018-2023” Identyfikacja obszarów problemowych"	31
Tabela 10. Uwarunkowania wewnętrzne dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą - analiza SWOT.....	33
Tabela 11. Uwarunkowania zewnętrzne dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą - analiza SWOT.....	34
Tabela 12. Opis obszaru rewitalizacji z jego znaczeniem w procesie rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.....	41
Tabela 13. Wyposażenie w obiekty infrastruktury społecznej obszaru rewitalizacji (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą).....	47
Tabela 14. Wyniki egzaminów w roku 2017 w placówkach na obszarze rewitalizacji (http://bip.oke.waw.pl).....	48
Tabela 15. Wielkość zasobu mieszkaniowego należącego do Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na obszarze rewitalizacji (UMiG Nowe Miasto nad Pilicą).....	67
Tabela 16. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia dla obszaru rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą.....	112
Tabela 17. Komplementarność "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą..."	114
Tabela 18. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą..." - zestawienie.....	115
Tabela 19. Komplementarność pomiędzy zadaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji w Nowym Mieście nad Pilicą.....	116
Tabela 20. Plan finansowy (koszty szacunkowe) realizacji projektów priorytetowych.....	118
Tabela 21. Proponowane środki i zalecenia niwelujące ewentualne niekorzystne oddziaływania na środowisko przyrodnicze inwestycji realizowanych w ramach LPR (opracowanie własne).....	124
Tabela 22. Zaproponowane wskaźniki rezultatu dla projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą w odniesieniu do celów LPR.....	127
Tabela 23. Harmonogram prac nad LPR / harmonogram/wyniki konsultacji społecznych.....	131

Spis wykresów

Wykres 1. Dochody i wydatki ogólne budżetu Gminy w latach 2012-2016 (GUS, 2012-2016).....	8
Wykres 2. Dochody i wydatki budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2012-2016 (GUS, 2012-2016).....	9

Wykres 3. Struktura liczby ludności w latach 2012-2017 na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą (GUS, 2012-2016, UMiG Nowe Miasto nad Pilicą - 2017).....	9
Wykres 4. Wskaźniki demograficzne dla obszaru rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy.....	43
Wykres 5. Wskaźniki dotyczące bezrobocia dla obszaru rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy....	44
Wykres 6. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej dla obszaru rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy.....	45
Wykres 7. Wskaźniki dotyczące przestępczości na obszarze rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy	47
Wykres 8. Wskaźniki dotyczące gospodarki na obszarze rewitalizacji w stosunku do średnich wartości gminy....	52
Wykres 9. Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji.....	53

Spis rysunków

Rysunek 1. Przyjęty dla opracowania proces prac dotyczących rewitalizacji.....	6
Rysunek 2. Położenie administracyjne Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w powiecie grójeckim (www.gminy.pl).....	8
Rysunek 3. Podział gminy przyjęty na potrzeby opracowania (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	11
Rysunek 4. Procentowe rozmieszczenie ludności na terenie gminy (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	13
Rysunek 5. Liczba osób w wieku pozaprodukcyjnym na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	18
Rysunek 6. Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	19
Rysunek 7. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	19
Rysunek 8. Liczba osób korzystających z pomocy MGOPS na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	20
Rysunek 9. Liczba osób korzystających z MGOPS z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	20
Rysunek 10. Liczba przestępstw i interwencji domowych na 100 mieszkańców w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	21
Rysunek 11. Posumowanie wskaźników dotyczących sfery społecznej w gminie (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	21
Rysunek 12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	23
Rysunek 13. Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych (w Mg) na 100 budynków mieszkalnych (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	25
Rysunek 14. Emisja CO ₂ (w Mg) z mieszkalnictwa na 100 budynków mieszkalnych (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	26
Rysunek 15. Wyposażenie w infrastrukturę społeczną na 100 ha (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	28
Rysunek 16. Liczba budynków gminnych (w tym zabytkowych) wymagających odnowy na 100 ha (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	28
Rysunek 17. Liczba zdarzeń drogowych popełnianych na 100 mieszkańców (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	29
Rysunek 18. Podsumowanie graficzne wskaźników z przeprowadzonej delimitacji dla gminy Nowe Miasto nad Pilicą (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	30
Rysunek 19. Kryteria koncentracji problemów dla "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023".....	37
Rysunek 20. Jednostki ewidencyjne spełniające kryteria koncentracji problemów do określenia obszaru kryzysowego - obszaru zdegradowanego - na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą (mapa poglądowa, opracowanie własne).....	38
Rysunek 21. Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą (opracowanie własne, podkład: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/).....	40
Rysunek 22. Dane statystyczne wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą.	40
Rysunek 23. Dokumentacja fotograficzna - podmioty gospodarcze na obszarze rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą (https://www.google.pl/maps).....	53
Rysunek 24. Tereny chronione na obszarze rewitalizowanym (http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/).....	55

Rysunek 25. Tereny zagrożenia powodziowego na obszarze rewitalizowanym (prawdopodobieństwo zagrożenia wysokie - raz na 10 lat) (http://mapy.isok.gov.pl/imap/).....	57
Rysunek 26. Zagospodarowanie przestrzenne obszaru rewitalizacji (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą - załącznik graficzny).....	60
Rysunek 27. Dokumentacja fotograficzna obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą (zdjęcia własne)	61
Rysunek 28. Obiekty zabytkowe (Program opieki nad zabytkami dla Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2010-2014).....	63
Rysunek 29. Rozlokowanie obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji i w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji(https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/).....	64
Rysunek 30. Układ komunikacyjny obszaru rewitalizacji (Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto nad Pilicą).....	65
Rysunek 31. Dokumentacja fotograficzna - zabudowa mieszkaniowa obszaru rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą (zdjęcia własne).....	67
Rysunek 32. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w gminie Nowe Miasto nad Pilicą.....	69
Rysunek 33. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.....	80
Rysunek 34. Kierunki działań prowadzące do osiągnięcia wyznaczonych celów rewitalizacji.....	82
Rysunek 35. Rozmieszczenie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą - mapa poglądowa.....	110
Rysunek 36. Schemat procesu tworzenia i wdrażania programu rewitalizacji.....	120
Rysunek 37. Możliwości dofinansowania zadań zawartych w LPR (opracowanie własne).....	121
Rysunek 38. Schemat monitoringu LPR (opracowanie własne).....	126
Rysunek 39. Schemat public-relation LPR (opracowanie własne).....	129
Rysunek 40. Schemat zasad partycypacji w programie rewitalizacji (opracowanie własne).....	129
Rysunek 41. Konsultacje społeczne - spotkania z interesariuszami rewitalizacji (zdjęcia własne).....	130
Rysunek 42. Jedna z załączek Lokalnego Programu Rewitalizacji na stronie http://www.nowemiasto.pl	131